

ÁRSSKÝRSLA 2021

Ársskýrsla 2021

Efnisyfirlit

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS	4
STJÓRN OG STARFSFÓLK	5
IÐGJÖLD.....	6
LÍFEYRIR	9
REKSTUR SJÓÐSINS	11
LÁN TIL SJÓÐFÉLAGA	11
ÁHÆTTUSTEFNA OG ÁHÆTTUSTÝRING	12
ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR.....	20
ÞRÓUN FJÁRMÁLAMARKAÐA	22
VERÐBRÉFAEIGN.....	27
ÁVÖXTUN	28
TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA.....	29
FJÁRFESTINGARSTEFNA VEGNA ÁRSINS 2022	30
SÉREIGNARDEILD	30
STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING FESTU LÍFEYRISSJÓÐS 2021.....	34
HLUTHAFASTEFNA FESTU LÍFEYRISSJÓÐS.....	40
SAMSKIPTA- OG SIÐAREGLUR FYRIR STJÓRN OG STARFSFÓLK FESTU LÍFEYRISSJÓÐS.....	42
STEFNA FESTU LÍFEYRISSJÓÐS UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR	44
ÁRSREIKNINGUR 2021.....	46

Ávarp Stjórnarformanns

Starfsemi sjóðsins á árinu 2021 einkenndist af áframhaldandi viðbrögðum við heimsfaraldri (Covid-19) sem hófst í ársbyrjun 2020. Góð reynsla var komin á fjarvinnu starfsfólks og tókst vel til við þjónustu við sjóðfélaga og launagreiðendur í gegnum síma og net. Ytra starfsumhverfi sjóðsins einkenndist af miklum sveiflum á eignamörkuðum sem rekja mátti til Covid-19. Flestir eignamarkaðir komu samt ágætlega út á árinu og var ávöxtun sjóðsins góð þökk sé góðum gangi á hlutabréfamörkuðum bæði hérlendis sem erlendis.

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar á árinu 2021 var jákvæð um 16,4%, en að teknu tilliti til verðbólgu var hrein raunávöxtun jákvæð um 11,0%. Fjárfestingar í fagfjárfestasjóðum skiluðu bestri raunávöxtun eignaflokka, en jafnframt skiluðu innlend- og erlend hlutabréf mjög góðri ávöxtun. Ávöxtun sparnaðarleida séreignardeildar sjóðsins var jafnframt góð. Hrein nafnávöxtun þeirra var á bilinu 3,6% – 14,4% árið 2021.

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris var í lok árs 2021 rúmlega 247 milljarðar króna og jukust eignir sjóðsins um 41 milljarð króna eða um tæplega 20% m.v. lok árs 2020.

Iðgjöld síðasta árs námu tæplega 11,9 milljörðum króna og hækkuðu um 4,9% frá fyrra ári. Til sjóðsins greiddu samtals 17.962 sjóðfélagar hjá 2.726 launagreiðendum.

Á árinu 2021 fengu 11.148 lífeyrisþegar greiddan lífeyri hjá sjóðnum og fjölgaði þeim um 490 frá fyrra ári eða um 4,6%.

Lífeyrisgreiðslur ársins 2021 námu tæplega 5,3 milljörðum króna og hækkuðu þær um 11,7% frá fyrra ári. Skýrist það aðallega af hækkanði greiðslum til ellilífeyrisþega, auk þess sem lífeyrisgreiðslur eru verðtryggðar. Lífeyrir sem hlutfall af iðgjöldum var 44,9% á árinu 2021.

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sjóðsins sem hlutfall af eignum lækkar nokkuð á árinu þrátt fyrir þær auknu kröfur sem gerðar eru til starfsemi lífeyrissjóða. Fór hlutfallið úr 0,18% árið 2020 í 0,16% árið 2021.

Tryggingafræðileg staða sjóðsins versnar á milli ára þrátt fyrir afar góða ávöxtun eigna. Staðan er neikvæð um 2,6% í lok árs 2021, en var jákvæð um 1,5% í lok árs 2020. Tryggingafræðileg úttekt miðast nú við nýjar lífslíkutöflur sem samþykktar voru af Fjármála- og efnahagsráðuneytinu í desember 2021. Gera þær ráð fyrir auknum lífslíkum til framtíðar. Stjórn sjóðsins mun leggja fram tillögur á ársfundi sjóðsins sem lúta að viðbrögðum við þessum breyttu forsendum.

Áherslur stjórnar á starfsárinu lútu að stefnumótun og uppfærslu megin stefnuskjala sjóðsins. Þá var lögð áhersla á umræður um og mótun tillagna til að bregðast við nýjum forsendum um auknar lífslíkur sem og þróun í endurhæfingar- og örorkumálum sjóðsins.

Stjórn var sem fyrr samhent í sínum störfum. Formlegir fundir stjórnar á starfsárinu voru 16 en auk þess hafa stjórnarmenn og framkvæmdastjóri samband á milli formlegra funda þegar tilefni er til. Tveir fulltrúaráðsfundir voru haldnir á starfsárinu, að hausti og að vori í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Formlegir fundir endurskoðunarnefndar á starfsárinu voru 7. Hlutverk og tilgangur nefndarinnar er m.a. að leitast við að tryggja áreiðanleika ársreikninga og annarra fjármálaupplýsinga ásamt því að kanna óhæði endurskoðenda sjóðsins.

Fyrir hönd stjórnar sjóðsins þakka ég starfsmönnum hans, fulltrúaráðsmönnum og sjóðfélögum fyrir ánægjulegt samstarf og samskipti á liðnu starfsári.

Sigurður Ólafsson
stjórnarformaður

Stjórn og starfsfólk

Sjórn sjóðsins er skipuð sex einstaklingum. Þrír eru kosnir af fulltrúum sjóðfélaga á ársfundi og þrír af stjórn Samtaka atvinnulífsins (SA). Varamenn eru kosnir á sama hátt. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins samkvæmt ákvæðum samþykktu hans. Stjórnin fjallar m.a. um breytingar á samþykktum sjóðsins, mótar fjárfestingarstefnu, setur útlánareglur o.fl. Stjórnarmenn Festu lífeyrissjóðs starfsárið 2021–2022 voru:

Nafn:	Starfssvið:	Nafn:	Starfssvið:
Sigurður Ólafsson	Formaður	Einar Steinþórsson	Varamaður
Anna Ágústa Halldórsdóttir	Varaformaður	Silja Eyrún Steingrimsdóttir	Varamaður
Eyrún Jana Sigurðardóttir	Meðstjórmandi		
Kristín Magnúsdóttir	Meðstjórmandi		
Þór Hreinsson	Meðstjórmandi		
Órvar Ólafsson	Meðstjórmandi		

Sjóðurinn er með skrifstofur á þremur stöðum. Aðalskrifstofa sjóðsins er í Reykjanesbæ þar sem vinna tíu starfsmenn, en auk þess eru tveir starfandi á Akranesi og tveir á Selfossi. Hjá sjóðnum starfa því alls 14 starfsmenn í 13,5 stöðugildum. Starfsmenn Festu lífeyrissjóðs eru:

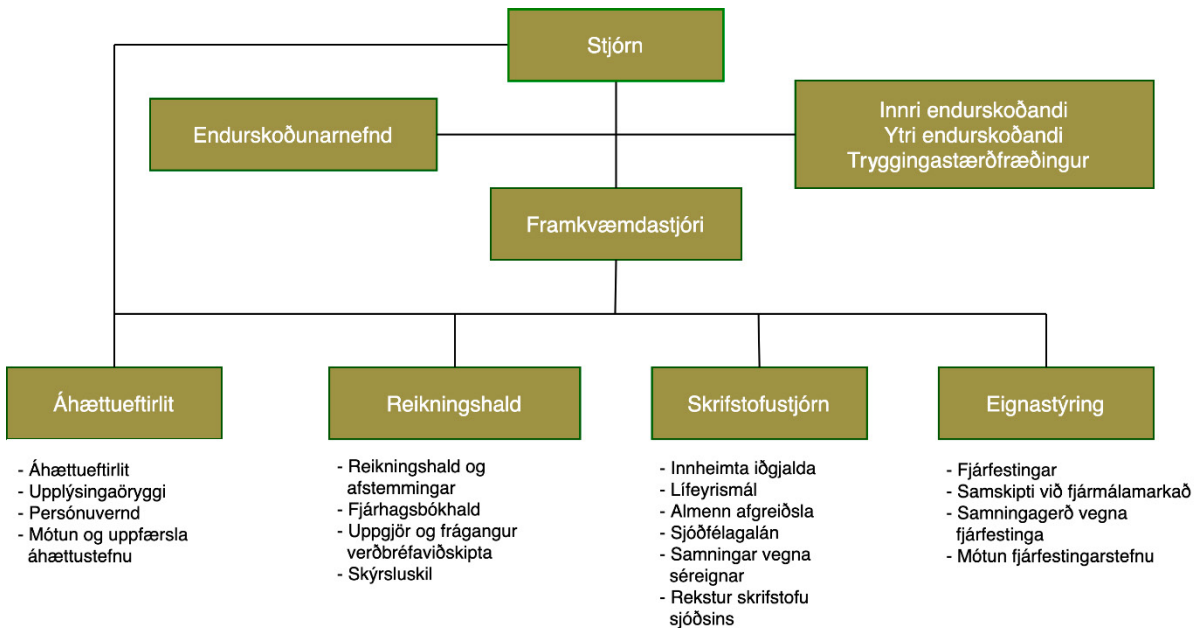
Reykjanesbær	Starfssvið
Gylfi Jónasson	Framkvæmdastjóri
Baldur Snorrason	Forstöðumaður eignastýringar
Einar Örn Einarsson	Eignastýring
Guðleif Bergsdóttir	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Jóhann Líndal Jóhannsson	Forstöðumaður reikningshalds
Sigfús R. Eysteinnsson	Skrifstofustjóri
Sigurlín Högnadóttir	Lífeyrismál / bókhald
Stella Rún Kristjánsdóttir	Lánamál / lífeyrismál/bókhald
Þórarinn G. Reynisson	Deildarstjóri innheimtu
Þráinn Guðbjörnsson	Forstöðumaður áhættuefirlits
Selfoss	
Fjóla Dögg Þorvaldsdóttir	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Sigurlín Guðný Ingvarsdóttir	Lífeyrismál / bókhald
Akranes	
Guðrún Lára Ottesen	Alm. afgreiðsla / iðgjöld
Ingibjörg Björnsdóttir	Lífeyrismál / bókhald

Endurskoðunarnefnd, sem er undirnefnd stjórnar sjóðsins, er skipuð einum utanaðkomandi aðila sem er sérfræðingur á sviði reikningshalds og tveimur stjórnarmönnum. Eftirfarandi aðilar eru í nefndinni starfsárið 2021-2022:

Nafn:	Starfssvið:
Kristinn Bjarnason	Formaður
Kristín Magnúsdóttir	Nefndarmaður
Þór Hreinsson	Nefndarmaður
Eyrún Jana Sigurðardóttir	Varamaður

Ytri endurskoðandi sjóðsins er PricewaterhouseCoopers ehf. Innri endurskoðandi er Ernst & Young ehf. og Benedikt Jóhannesson hjá Talmakönnun hf. er tryggingastærðfræðingur sjóðsins.

Skipurit

Sjóðurinn er eignaraðili að Jökllum - Verðbréfum hf., sem er í eigu tveggja lífeyrissjóða og sinnir félagið eingöngu þjónustu við eigendur sína. Jöklar – Verðbréf hf. sinna miðvinnslu og bakvinnslu á hluta af eignasafni sjóðsins. Festa er jafnframt aðili að samstarfssamningi um Greiðslustofu lífeyrissjóða sem sér um útreikning og greiðslu lífeyris fyrir sjóðinn.

Iðgjöld

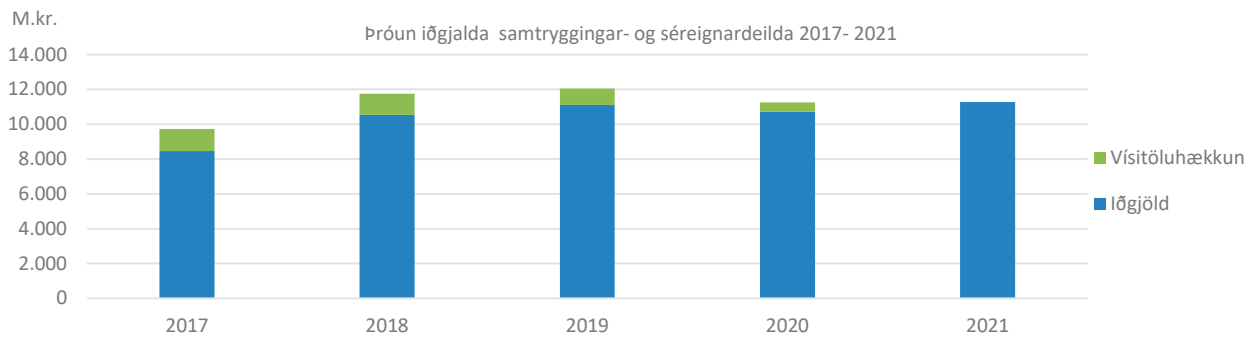
Samkvæmt lögum er öllum launamönnum rétt og skylt að tryggja sér lífeyrisréttindi með aðild að lífeyrissjóði frá og með 16 ára til 70 ára aldurs. Lágmarksiðgjald skal vera a.m.k. 12% af iðgjaldsstofni. Greiða launamenn 4% iðgjald af heildarlaunum sínum til samtryggingardeildar lífeyrissjóðs, en launagreiðendur greiða 8% mótframlag, samtals 12% launa.

Í kjarasamningi milli aðildarféлага ASÍ o.fl. og SA frá 21. janúar 2016 var kveðið á um hækkað mótframlag launagreiðenda í lífeyrissjóði, frá og með 1. júlí 2016, fyrir þá sem eru aðilar að framangreindum kjarasamningi. Í kjarasamningnum var kveðið á um þrepaskipta hækkun mótframlags launagreiðenda í lífeyrissjóð og er mótframlagið nú 11,5% hjá þeim sem eru aðilar að framangreindum kjarasamningi.

Frá og með 1. júlí 2017 hefur sjóðfélögum sem þess óska, gefist tækifæri til að ráðstafa að öllu leyti eða hluta því iðgjaldi sem er umfram 12% í tilgreinda séreign sem svo er nefnd. Það er önnur tegund séreignarsparnaðar en áður hefur boðist.

Þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri hættir hann að greiða iðgjald. Á meðfylgjandi mynd má sjá þróun iðgjalda samtryggingardeildar sl. 5 ár, annars vegar á verðlagi hvers árs og hins vegar á verðlagi í árslok 2021.

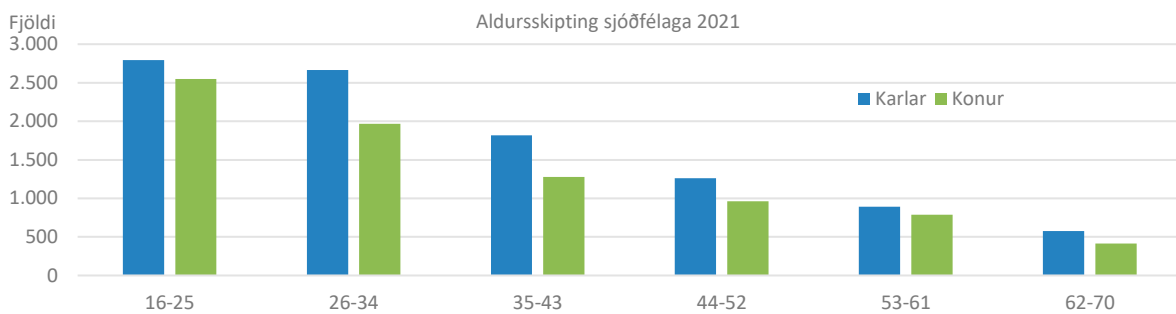

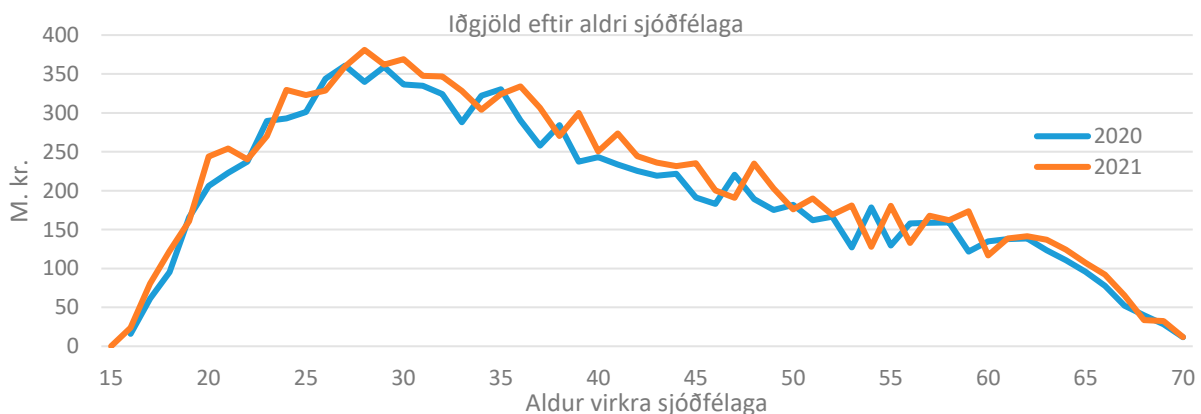
Á árinu 2021 námu iðgjaldagreiðslur til samtryggingardeildar um 11.097 milljón króna samanborið við um 10.574 milljón króna árið á undan (óverðleiðrétt). Um er að ræða 4,9% hækkun milli ára.

Aldursskipting sjóðfélaga

Meðalaldur sjóðfélaga Festu lífeyrissjóðs er fremur lágur, sé litið til aldursskiptingar. Hlutfall sjóðfélaga yngri en 25 ára með lífeyrisréttindi er 29,7% og 55,5% sjóðfélaga með réttindi eru yngri en 34 ára.

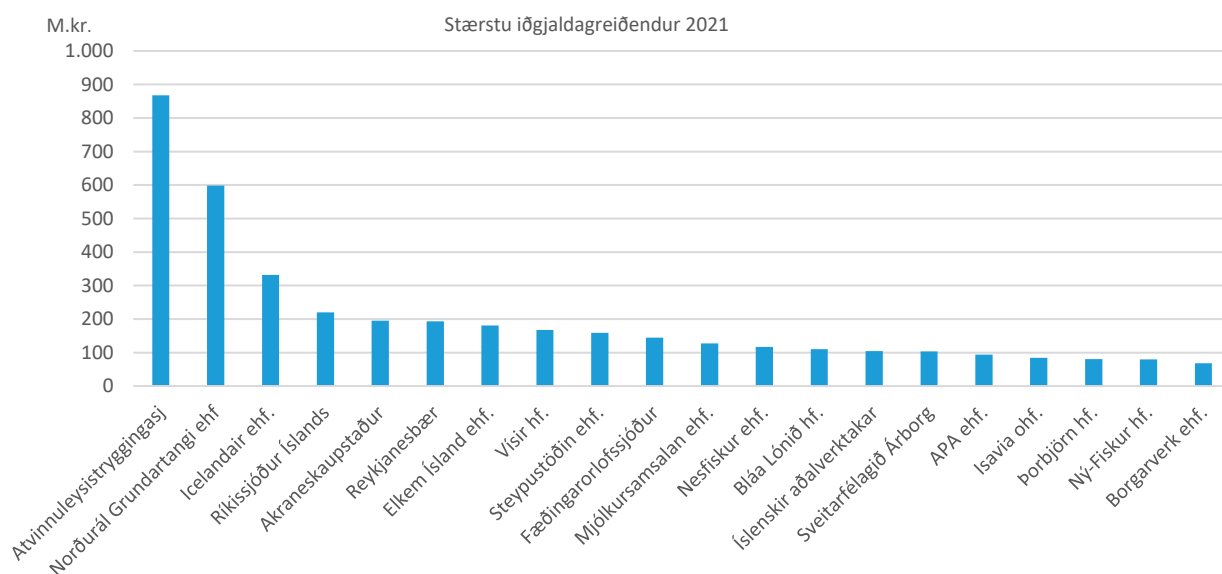
Frá árinu 2011, fór atvinnuleysi hratt minnkandi, sem leiddi til herra hlutfalls iðgjalda yngri sjóðfélaga. Sú þróun var jákvæð í tryggingafræðilegu tilliti, þar sem réttindaávinnsla yngri sjóðfélaga er aldursháð á meðan eldri sjóðfélagar hafa flestir áunnið sér rétt til jafnrar réttindaávinnslu. Framtíðarskuldbinding sjóðsins nær því hraðar jafnvægi við slíkar aðstæður. Frá árinu 2019 dró úr iðgjaldagreiðslum yngri sjóðfélaga sökum samdráttar í ferðaþjónustu, en á árinu 2021 snýst þetta við sökum minna atvinnuleysis.

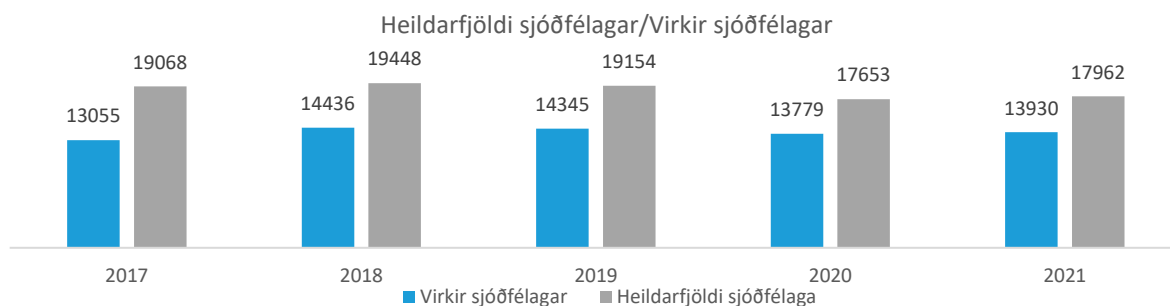
Stærstu iðgjaldagreiðendur

Á árinu 2021 greiddu 2.726 launagreiðendur iðgjöld til sjóðsins. Fimmtán stærstu launagreiðendur stóðu fyrir 30,9% af iðgjöldum. Atvinnuleysistryggingasjóður er stærsti launagreiðandinn með 7,4% allra iðgjalda og Norðurál Grundartangi kemur næst með 5,1% allra iðgjalda. Sjóðurinn nýtur þess að vera landfræðilega vel dreifður, en einnig er mikil dreifing á atvinnugreinar. Samdráttur í einni atvinnugrein hefur því ekki jafn mikil áhrif á iðgjaldagreiðslur og hjá sjóðum sem þjónusta afmarkaðri starfssvið.

Á meðfylgjandi mynd má sjá þá 20 launagreiðendur sem greiddu hæst iðgjöld vegna starfsmanna sinna á árinu 2021.

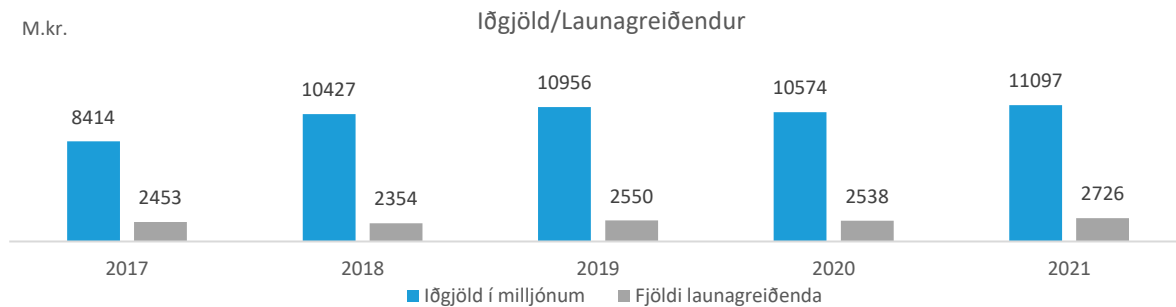

Á árinu 2021 greiddu alls 17.962 sjóðfélagar iðgjald til sjóðsins, 309 fleiri en árið áður. Þar af voru 13.930 virkir sjóðfélagar en það eru þeir sem að jafnaði greiða iðgjöld með reglubundnum hætti í hverjum mánuði.

Eins og sjá má á mynd fækkar greiðandi sjóðfélögum umtalsvert á árinu 2020 samanborið við árin á undan, en fjölgar lítillega á árinu 2021. Endurspeglar þetta atvinnuástandið á starfssvæði sjóðsins. Bati hefur átt sér stað í efnahagslífinu og störfum fjölgað þvert á atvinnugreinar frá vormánuðum 2021.

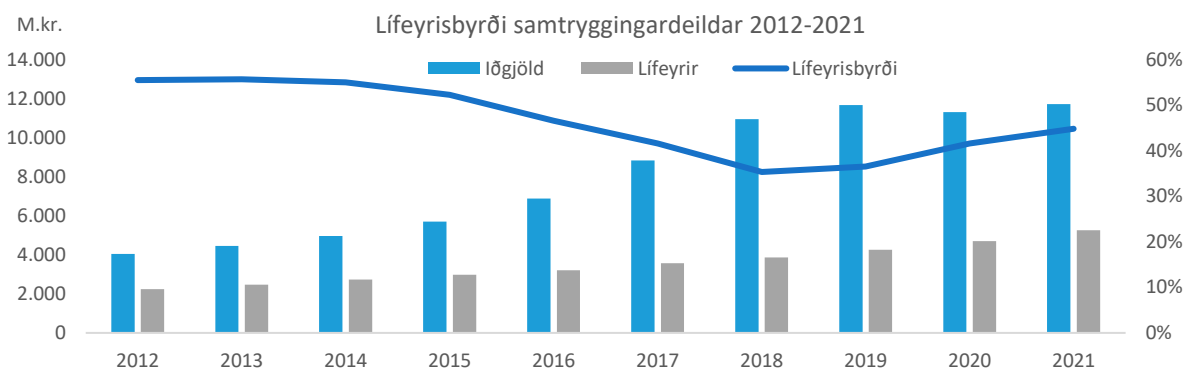
Heildariðgjöld samtryggingardeildar námu 11.097 milljónum króna á árinu 2021 og hækkuðu þau um tæplega 523 milljónir króna frá fyrra ári. Launagreiðendum fjölgaði um 188, voru 2.538 árið 2020 en 2.726 árið 2021.

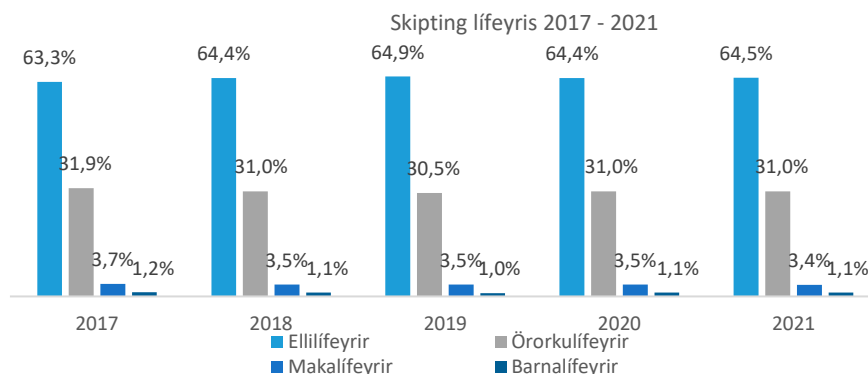
Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 5.181 milljón króna á árinu 2021 en það er 11,8% hækkun frá fyrra ári.

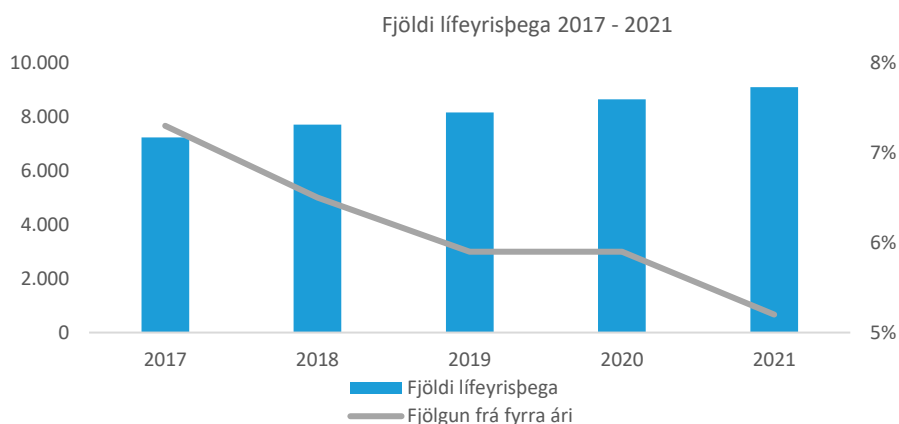
Heildarfjöldi lífeyrisþega á árinu var 11.148 samanborið við 10.658 árið á undan sem er 4,6% fjölgun milli ára. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Ellilífeyrisþegum fjölgaði um 5,4% frá fyrra ári, örorkulífeyrisþegum fjölgaði um 3,9%, makalífeyrisþegum fjölgaði um 0,1%, og barnalífeyrisþegum fjölgaði um 4,2%. Lífeyrisgreiðslurnar eru verðtryggðar og taka breytingum skv. vísitölu neysluverðs.

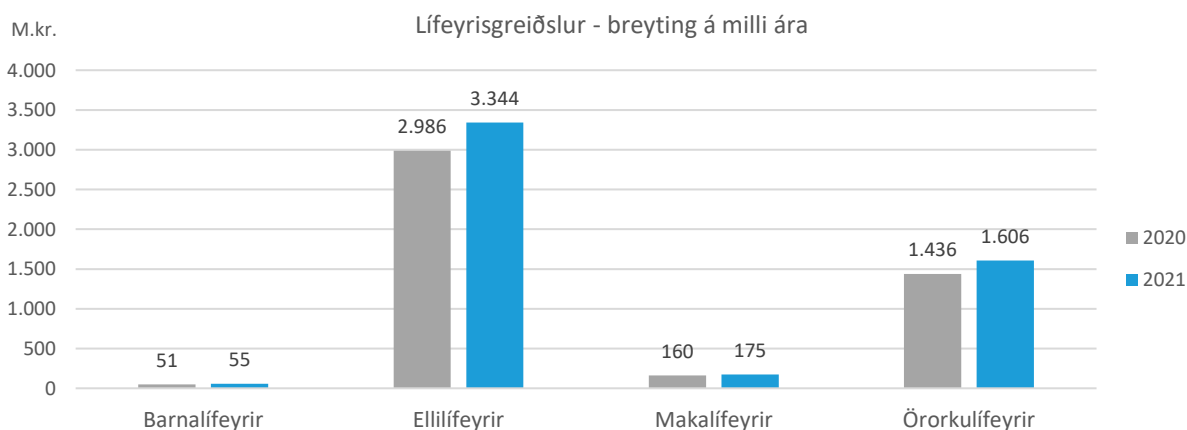
Lífeyrisbyrði samtryggingardeildar sem hlutfall af iðgjöldum nam 44,9% á árinu 2021 samanborið við 41,6% árið áður. Fyrir efnahagshrunið fór lífeyrisbyrði sjóðsins lækkandi sem var í takt við hagsveifluna, þar sem í fullu atvinnustigi fjölgar greiðandi sjóðfélögum ört á meðan aukning lífeyrisþega vex hægar. Í kjölfar bankahrunsins jókst atvinnuleysi og iðgjaldatekjur sjóðsins drógust saman á meðan lífeyrisgreiðslur tóku að vaxa. Atvinnuástandið fram til ársins 2019 var með ágætum en heimsfaraldur hafði í för með sér slíkar hamfarir á vinnumarkaði að almennt atvinnuleysi á Íslandi náði sögulegu hámarki.

Af einstökum tegundum lífeyris vegur ellilífeyrir hvað þyngst eða tæplega 64,5% af heildar lífeyrisgreiðslum ársins 2021. Hlutfall örorkulífeyris af heildarlífeyrisgreiðslum var 31% á árinu 2021 sem er sama hlutfall og árið á undan. Virkir lífeyrisþegar, eða meðaltal þeirra lífeyrisþega sem fá greiddan lífeyri í hverjum mánuði yfir árið, hefur farið fjölgandi á undanförunum árum. Þannig fjölgar þeim um 5,2% á milli árána 2020-2021 en fjölgaði um 5,9% á milli árána 2019-2020.

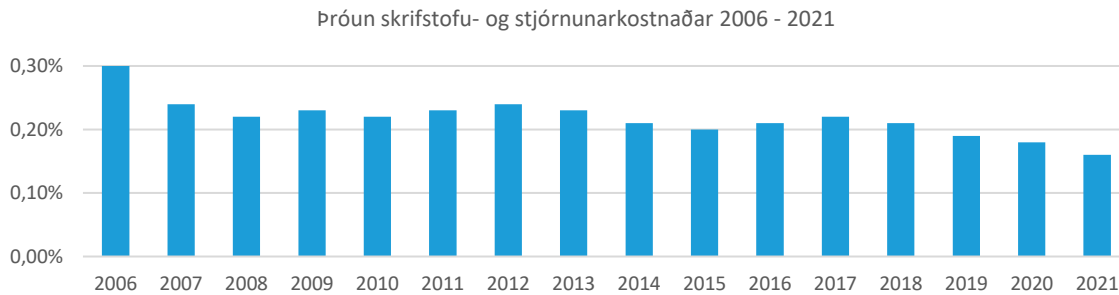

Af einstökum tegundum lífeyris aukast ellilífeyrisgreiðslur mest á milli ára, eða um 12%. Greiðslur örorkulífeyris aukast einnig nokkuð, eða um 11,8%, makalífeyrisgreiðslur aukast um 9,5% og barnalífeyrisgreiðslur aukast um 9% frá fyrra ári.

Rekstur sjóðsins

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sjóðsins fellur til annarsvegar vegna kostnaðar við ávöxtun eigna sjóðsins og hinsvegar vegna annars reksturs sjóðsins, s.s. innheimtu iðgjalda og greiðslu lífeyris. Á meðfylgjandi mynd má sjá þróun skrifstofu- og stjórnunarkostnaðar sem hlutfall af meðalstöðu eigna sjóðsins.

Það er mikilvægt fyrir sjóðinn að sýna hagræði í rekstri, þar sem lægri rekstrarkostnaður hefur jákvæð áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

Kröfur sem gerðar eru til lífeyrissjóða varðandi aukið innra eftirlit, starfaaðgreiningu og áhættustýringu hafa aukið kostnað nokkuð á undanförunum árum. Þrátt fyrir það hefur náðst, með mikilli hagræðingu, að halda rekstrarkostnaði Festu lífeyrissjóðs í skefjum undanfarin ár.

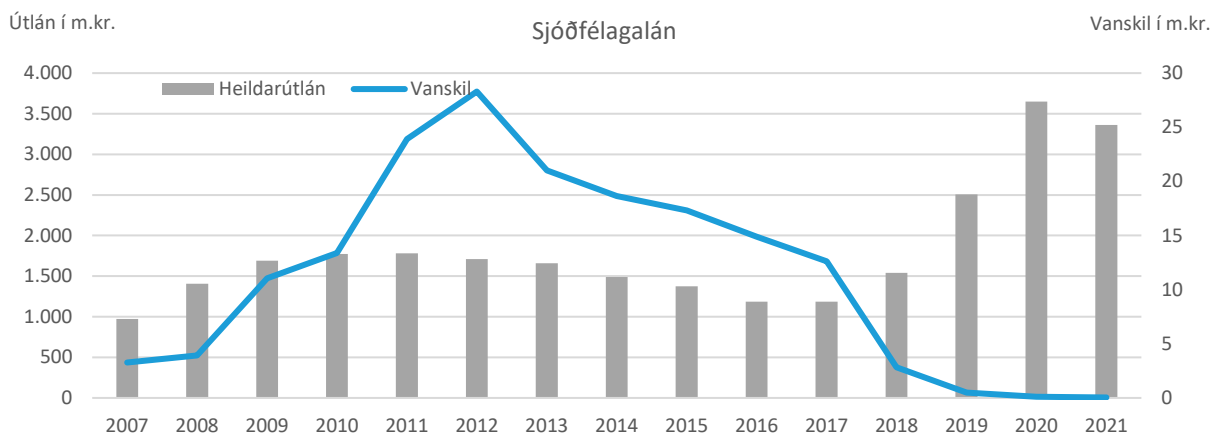
Sjóðurinn sinnir einnig skráningu og innheimtu stéttarfélagsiðgjalda fyrir þrjú aðildarfélög sjóðsins og greiða þau fyrir þá þjónustu skv. samningi þar um. Mikið hagræði hlýst af þessu samstarfi t.d. í formi bættrar innheimtu iðgjalda og stéttarfélagsiðgjalda. Auk þess sinnir sjóðurinn innheimtu iðgjalds til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs samkvæmt samningi.

Lán til sjóðfélaga

Lánveitingar til sjóðfélaga hafa ávallt verið mikilvægur þáttur í starfsemi Festu lífeyrissjóðs. Á árinu 2017 tóku gildi ný lög um fasteignalán til neytenda og heyrta lán lífeyrissjóða til sjóðfélaga sinna undir þau lög. Tilgangur hinna nýju laga var að stuðla að ábyrgari lánveitingum og upplýstari ákvörðunum. Er það gert m.a. með því að efla upplýsingagjöf lánveitenda til lánsúmsækjenda. Talsverður samdráttur var í lánveitingum til sjóðfélaga á árinu 2021, ef miðað er við árin á undan.

Erfiðleikar í íslensku efnahagslífi í kjölfar bankahrunsins höfðu í för með sér að vanskil á lánamarkaði jukust. Hér að neðan má sjá vanskil sjóðfélagalána Festu m.v. stöðu heildarútlána til sjóðfélaga. Skoðað er 15 ára tímabil þ.e. frá 2007-2021. Sjá má að hlutfall vanskila af heildarútlánnum til sjóðfélaga hefur farið stöðugt lækkandi frá árinu 2012. Vanskil sjóðfélagalána í árslok 2021 eru afar lítil eins og sjá má.

Áhættustefna og áhættustýring

Sjóðurinn framkvæmdi eigið áhættumat á árinu og var það í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða; nr. 590/2017. Stjórn sjóðsins fjallaði um drög að áhættumati á stjórnarfundi í maí og var tekið tillit til ábendinga er komu fram í kjölfarið. Í lok júní 2021 skilaði sjóðurinn eigin áhættumati til Fjármálaeftirlitsins.

Niðurstöður eigin áhættumats eru ávallt nýttar við endurskoðun og uppfærslu á áhættustefnu og áhættustýringarstefnu sjóðsins. Á árinu var lögð áhersla á að vinna heildstætt yfirlit yfir áhættuþætti og áhættumat þeirra m.t.t. frumáhættu, stýringa, eftirstæðrar áhættu og eftirlitsþátta.

Áhætta er skilgreind sem öll þau atvik sem auka marktækt líkurnar á því að réttindi sjóðfélaga skerðist til skemmri eða lengri tíma. Skilgreining áhættu nær sér í lagi yfir hættuna á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem sjóðurinn skilgreinir og leiðir ekki til jafn mikillar eða meiri lækkunar skuldbindinga á sama tíma. Markmið áhættustýringar er að mæla þessa áhættu, setja skorður og viðmið og stuðla að því að hún sé meðvituð á hverjum tíma.

Áhættustefnan og áhættustýringarstefnan greina frá umfangi og skipulagi heildar áhættustýringar hjá lífeyrissjóðnum. Hluti af áhættustefnu er lögbundin fjárfestingarstefna sjóðsins sem tilgreinir hvaða og hversu mikla áhættu lífeyrissjóðurinn er tilbúinn að taka. Áhættu sjóðsins er skipt í lífeyristryggingaráhættu, mótaðilaáhættu, fjárhagslega áhættu, lausafjáraáhættu og rekstraráhættu.

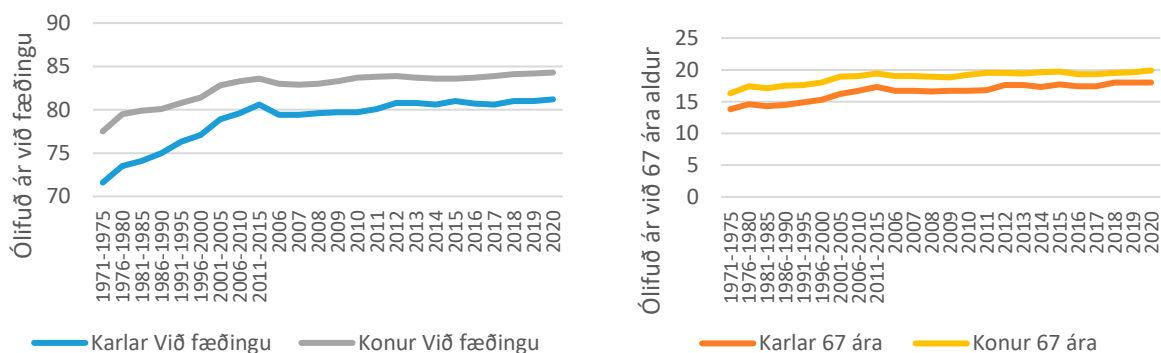
Nánari útlistun er eftirfarandi:

<p>Lífeyristryggingaráhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Skerðingaráhætta ▪ Iðgjaldaáhætta ▪ Umhverfisáhætta ▪ Lýðfræðileg áhætta ▪ Réttindaflutningsáhætta ▪ Pólitísk áhætta, lög og reglur 	<p>Lausafjáraáhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seljanleikaáhætta ▪ Útstreymisáhætta
<p>Fjárhagsleg áhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta ▪ Uppgreiðsluáhætta ▪ Markaðsáhætta ▪ Gjaldmiðlaáhætta ▪ Ósamræmisáhætta ▪ Verðbólguáhætta ▪ Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings 	<p>Mótaðilaáhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Útlánaáhætta ▪ Samþjöppunaráhætta ▪ Landsáhætta ▪ Afhendingar- og uppgjörshætta
	<p>Rekstraráhætta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Starfsmannaáhætta ▪ Áhætta vegna svika ▪ Áhætta vegna upplýsingatækni ▪ Orðsporsáhætta ▪ Skjala- og lagaáhætta ▪ Skjalaáhætta ▪ Úrskurðaráhætta lífeyris ▪ Áhætta vegna útvistunar ▪ Upplýsingaáhætta

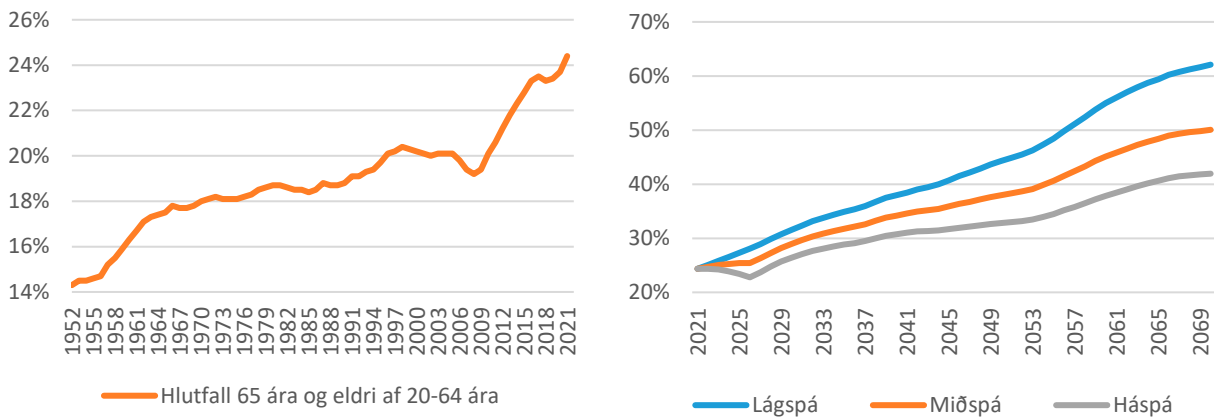
Sjóðurinn hefur gert þjónustusamning við ALM Verðbréf hf. um ráðgjöf og framkvæmd mælinga einstakra áhættuþátta fjárhagslegrar- og mótaðilaáhættu í samræmi við áhættu- og áhættustýringarstefnu.

Lífeyristryggingaráhætta

Einn af mikilvægari áhættuflokkum er falla undir lífeyristryggingaráhættu er lýðfræðileg áhætta. Meðalævi Íslendinga hefur verið að lengjast umtalsvert á undanförunum áratugum og þ.a.l. greiða lífeyrissjóðir sjóðfélögum ellilífeyri í lengri tíma. Síðastliðin tíu ár hefur meðalaldur kvenna aukist um 7 mánuði á meðan meðalaldur karla hefur aukist um 1,5 ár.

Þessi þróun hefur í för með sér að hlutfall sjóðsfélaga á lífeyrisaldri hefur aukist og mun aukning halda áfram. Mælikvarðinn sem vert er að skoða í þessu sambandi er hlutfall 65 ára og eldri af 20-64 ára.

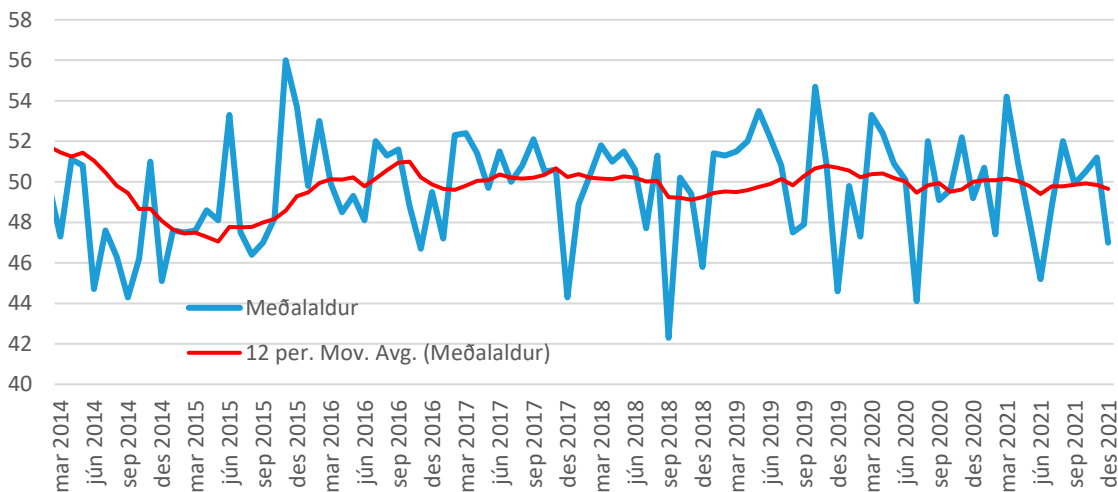

Á árunum 2000-2021 hækkaði þetta hlutfall um 4,2%. Samkvæmt spá Hagstofunnar mun þetta hlutfall hækka í framtíðinni og vera komið í 29% árið 2030 og 34,2% árið 2040. Spáin er eilítið lægri en á síðasta ári. Aukin lífaldur hefur bein áhrif á afkomu lífeyrissjóða og mun óhjákvæmilega hafa áhrif á tryggingafræðilega stöðu þegar til lengri tíma er litið.

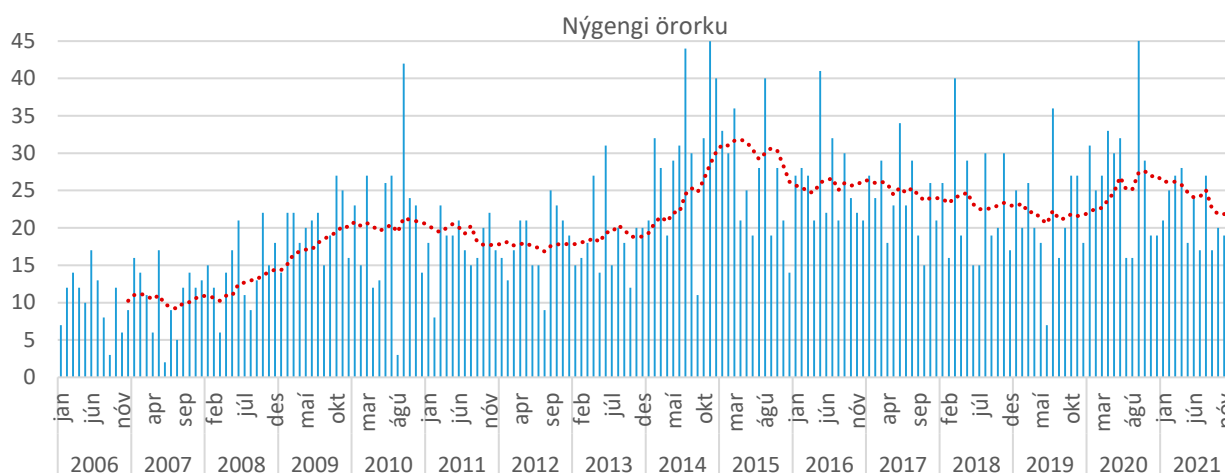
Mikið starf hefur verið unnið á vegum Landssamtaka lífeyrissjóða við að kanna hvernig bregðast megi við þeim auknu skuldbindingum sem fylgja auknum lífslíkum. Náið samstarf hefur verið haft við Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga sem á árinu 2021 lögðu fram tillögur um nýjar lífslíkutöflur sem gera ráð fyrir lækkandi dánarlíkum til framtíðar. Þessar lífslíkutöflur voru staðfestar af Fjármála- og efnahagsráðuneyti í lok árs. Á grundvelli þessara nýju forsendna mun stjórn sjóðsins leggja fram tillögur til breytinga á samþykktum á ársfundi sjóðsins að vori 2022.

Meðalaldur umsækjenda um örorkulífeyri virðist nú standa í stað eftir að hafa lækkað lítillega á árunum 2014-2015. Yngri greiðsluþegar örorkulífeyris fela í sér auknar skuldbindingar fyrir sjóðinn þegar til lengri tíma er litið.

Meðalaldur þeirra sem sækja um örorkulífeyri

Nýgengi örorku hækkaði frá miðju ári 2019, en hefur aftur farið lækkandi frá seinni hluta 2020. Meðalfjöldi umsókna á mánuði árið 2020 var 27 á mánuði en 22 á mánuði árið 2021.

Örorkubyrðin er þung hjá Festu lífeyrissjóði. Það er því mikilvægt að sjóðurinn hjálpi skjólstaðingum sínum að komast aftur út á vinnumarkaðinn. Með lögum um starfsendurhæfingarsjóð er verið að veita miklum fjármunum til starfsendurhæfingar. Það er því forgangsverkefni að nýta þessa fjármuni vel. Sjóðurinn á í nánu samstarfi við VIRK starfsendurhæfingu í því skyni að draga úr örorku hjá sjóðnum.

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er skipt í tvo undirflokk, seljanleikaáhætta og útstreymisáhætta. Seljanleikaáhætta felur í sér þá áhætta að ekki sé hægt að selja (eða kaupa) tiltekinn fjármálagerning á viðunandi verði með stuttum fyrirvara. Útstreymisáhætta getur hinsvegar raungerst þegar mikill samdráttur iðgjaldatekna og/eða snörp hækkun lífeyrisgreiðslna leiðir til lausafjárskorts og þess að sjóðurinn þurfi að losa eignir á óhagstæðum kjörum.

Sjóðurinn hefur sett sér markmið um 2% hlutfall lausafjár sem endurspeglar meðalstöðu sjóðsins til lengri tíma en einnig til að geta staðið við skuldbindingar, s.s. greiðslur lífeyris, mánaðarlega. Ennfremur samanstendur stór hluti eigna sjóðsins af auðseljanlegum eignum. Miðað við veltu á skráðum innlendum verðbréfum í kauphöllinni getur lífeyrissjóðurinn selt stóran hluta af eignum sjóðsins án vandkvæða á nokkrum dögum/vikum í eðlilegu árferði. Stærsti hluti erlendra eigna er jafnframt auðseljanlegur. Engu að síður er seljanleikaáhætta sjóðsins töluverð þar sem innlendi markaðurinn er grunnur í samanburði við eignir lífeyrissjóðakerfisins í heild sinni. Samkvæmt síðustu mælingu teljast 78,8% eigna sjóðsins vera auðseljanlegar. Innlendir og erlendir fagfjárfestasjóðir ýmiskonar, auk einstakra óskráðra innlendra eigna, teljast tregseljanlegar.

Tryggingafræðileg úttekt sýnir að útstreymisáhætta er ekki mikil hjá sjóðnum, þ.e. nettó innflæði næstu ár vegur upp mögulegt óvænt útstreymi. Skylduaðild er að sjóðnum sem lágmarkar iðgjalda- og réttindaflutningsáhætta. Jafnframt eru sjóðfélagar vel dreifðir milli landshluta og atvinnugreina, en það dregur úr áhættu vegna staðbundins atvinnuleysis eða atvinnuleysis í einstökum atvinnugreinum.

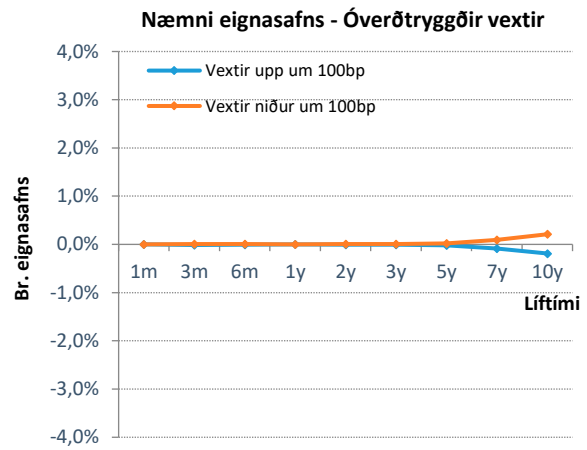
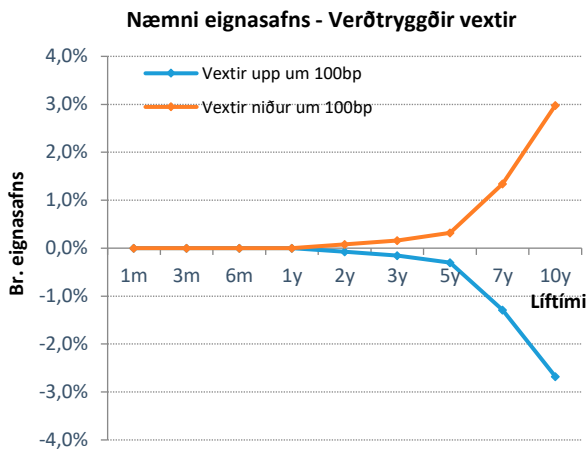
Mótaðilaáhætta

Við greiningu á mótaðilaáhættu er leitast við að meta hættuna á því að gagnaðilar fjármálagerninga standi ekki við skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhættu fellur m.a. útlánaáhætta, sem er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Útlánaáhætta er mæld með svokölluðu gjaldþolsprófi eða láns hæfismati. Sjóðurinn hefur gert samning við ALM Verðbréf hf. um gerð

lánshæfismats fyrir þá útgefendur í safni sjóðsins sem vege meira en 1% af hreinni eign til greiðslu lífeyris. eru slík lánshæfismöt gerð árlega, en auk þess hefur sjóðurinn aðgang að greiningum ytri aðila auk þess sem lánshæfismöt einstakra útgefenda eru opinber.

Fjárhagsleg áhætta

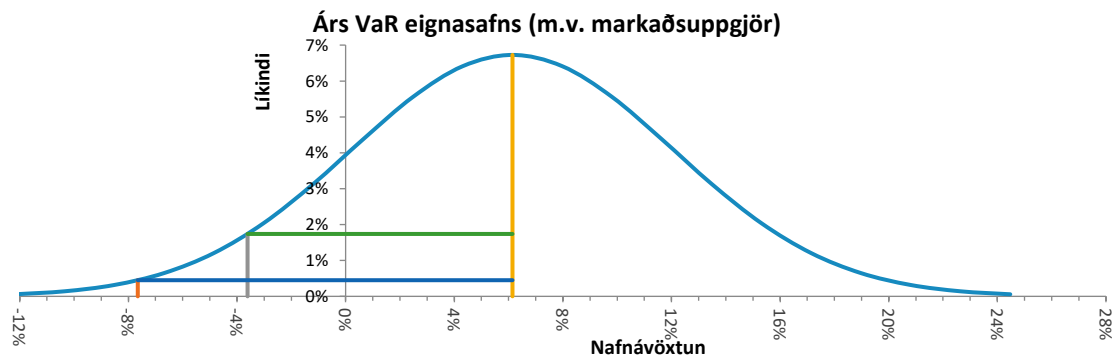
Mat á fjárhagslegri áhættu byggir á eignum sjóðsins hverju sinni og mælingu á þeim sjö undirflokkum er falla undir þennan áhættuþátt. Dæmi um mælingu á vaxtaáhættu má sjá á eftirfarandi myndum. Þar kemur fram hversu næmt eignasafn sjóðsins er fyrir breytingum á annars vegar verðtryggðum- og hins vegar óverðtryggðum vöxtum.

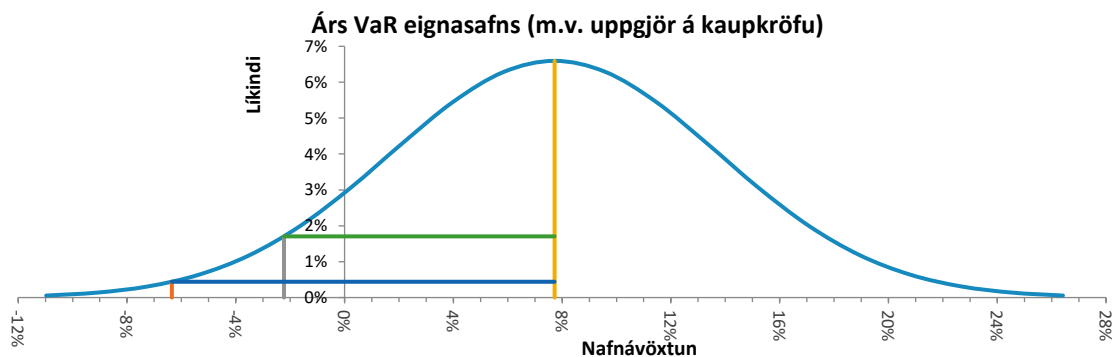
Myndin sýnir hlutfallslega breytingu á markaðsvirði eignasafnsins ef vextir breytast um 1% (100bp) á tilteknum tíma. Í þessari greiningu er gert ráð fyrir að skuldabréf sjóðsins séu gerð upp á markaðskröfu. Í raun er tiltölulega lítill hluti skuldabréfa sjóðsins gerður upp á markaðskröfu, eða rúm 32%. Mælingin leiðir þó í ljós þá endurfjárfestingaráhættu sem sjóðurinn býr við í umhverfi lækkandi vaxta. Líklegt er að hlutfall skuldabréfa sem virt eru á markaðskröfu fari hækkandi. Þannig hækkaði hlutfallið úr 28% í 32% árið 2021. Það mun auka sveiflur í ávöxtun sjóðsins og því mun mikilvægi slíkra mælinga fara vaxandi.

Við mat á markaðsáhættu er notuð svokölluð VaR greining. VaR (fjárhæð í húfi) sýnir hámarkstap sem getur orðið vegna breytinga á markaðsvirði eigna m.v. tiltekna líkur. Þannig eru 1% eða 5% líkur á því að tap vegna breytinga á virði eigna verði meira en sýnt er á mynd. Þar sem skuldabréf sjóðsins eru að mestu gerð upp á kaupkröfu horfir sjóðurinn frekar til mælinga er byggja á þeirri uppgjörsaðferð.

Miðað við uppgjör á markaðskröfu er ólíklegt að nafnávöxtun verði lakari en -7,7%, þ.e., 99% líkur eru á því að nafnávöxtun sjóðsins verði betri.

Miðað við uppgjör á kaupávöxtunarkröfu sem á við um meirihluta skuldabréfaeignar sjóðsins, er ólíklegt að nafnávöxtun sjóðsins á ársgrunni verði lakari en -6,4% miðað við núverandi eignasafn og gefnar forsendur. Athyglisvert er að VaR er örlítið verra miðað við uppgjör á kaupávöxtunarkröfu. Ástæða þess er sú að neikvæð fylgni á milli erlendra eigna (í krónum) við innlend skuldabréf á markaðskröfu gerir meira en að vega upp á móti auknu flökti vegna markaðskröfu.

Mikilvægt er að hafa í huga að þessir útreikningar byggja meðal annars á sögulegum gögnum um ávöxtun og væntingum um ávöxtun einstakra eignaflokka ásamt spám um verðbólgu og gengi krónu.

Verðbólguáhætta er einn af mikilvægari áhættuflokkum fjárhagslegrar áhættu. Lífeyrisréttindi eru verðtryggðar skuldbindingar, en eignasafn sjaldnast verðtryggt að fullu. Sumar tegundir eigna hafa þó eiginleika óbeinnar verðtryggingar s.s. erlend verðbréf.

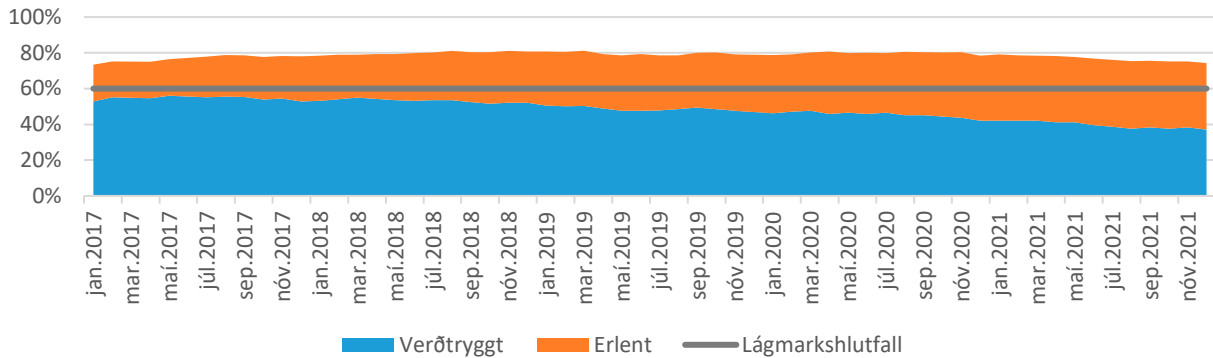
Verðtryggingarhlutfall sjóðsins hefur farið lakkandi undanfarin misseri. Þessi þróun helgast af aukinni áherslu á kaup á erlendum eignum, ásamt gengishækkun innlendra og erlendra hlutabréfa.

Þegar söguleg árs verðbólga er borin saman við ársbreytingu gengis íslensku krónunnar (mældri með gengisvísitölu) kemur í ljós að sterk tengsl eru á milli breytanna. Verðbólga birtist ýmist samstundis eða með allt að 3-6 mánaða seinkun í kjölfar gengisbreytinga.

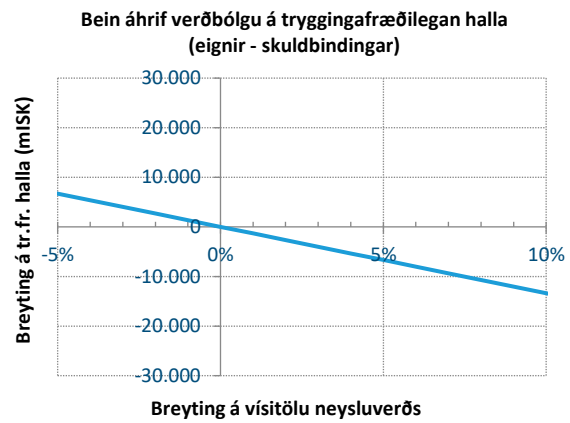
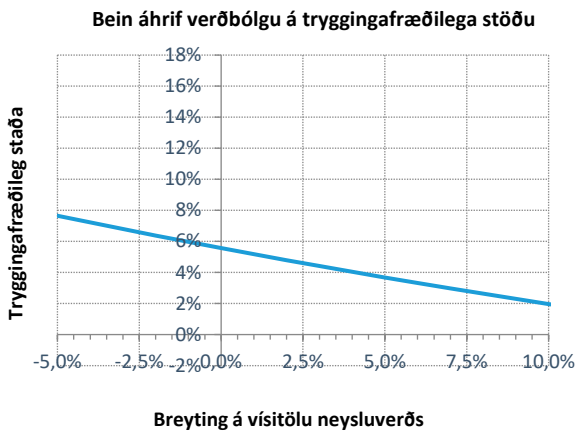
Sjóðurinn hefur sett sér stefnu um hlutfall erlendra eigna. Því er við hæfi að setja fram viðmið um lágmarkshlutfall verðtryggðra eigna sem tekur tillit til þeirrar stefnu. Viðmið sjóðsins er að samsett

hlutfall erlendra eigna og verðtryggðra innlendra eigna verði aldrei lægra en 60%.

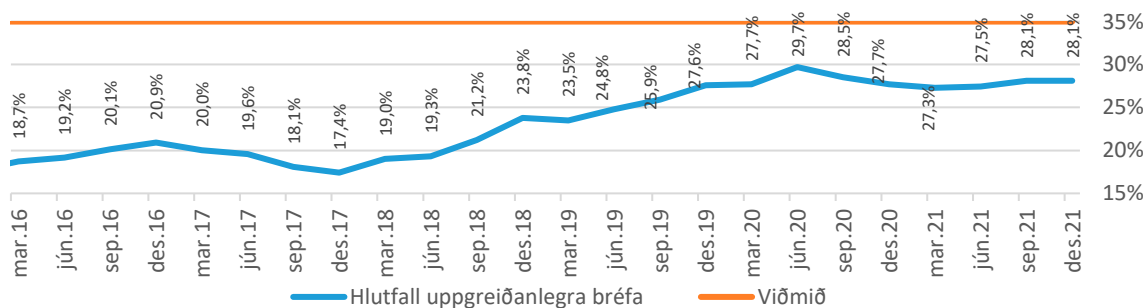
Samsett viðmið

Álagspróf eru dæmigerð próf fyrir ósamræmi eigna og skuldbindinga þar sem leitast er við að meta næmni eigna og skuldbindinga fyrir breytingum á vöxtum, verðbólgu og öðrum þáttum sem sameiginlegir eru eignum og skuldbindingum.

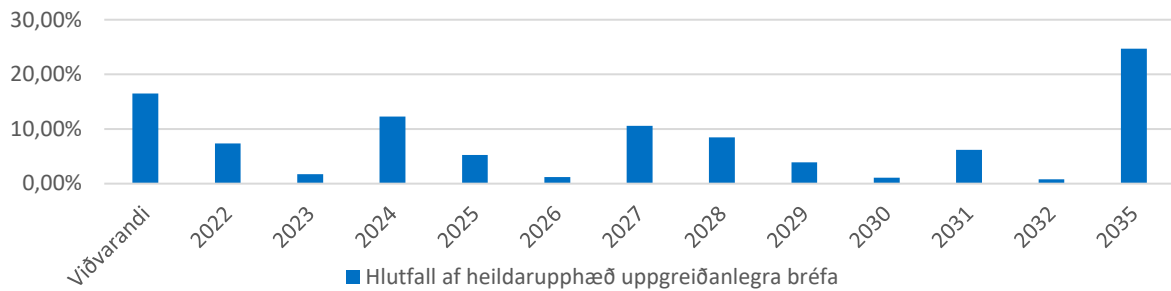

Sum skuldabréf eru með uppgreiðsluheimild sem felur í sér uppgreiðsluáhættu fyrir lífeyrissjóðinn. Uppgreiðsluáhætta er skilgreind sem líkur á að uppgreiðslur vaxi eftir því sem munur á vöxtum skuldabréfa og markaðsvöxtum er meiri.

Hlutfall uppgreiðanlegra skuldabréfa sjóðsins hefur vaxið lítillega á undanfönum árum, en stendur nánast í stað 2020-2021. Líklegt er að þetta hlutfall fari hækkandi í framtíðinni þar sem lítið er um

útgáfu óuppgreiðanlegra bréfa. Þess ber þó að geta að ákvæði eru um uppgreiðslugjald vegna flestra skuldabréfa með uppgreiðsluheimild. Innlausnartími uppgreiðanlegra bréfa dreifist yfir langt árabil.

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta á m.a. rætur að rekja til áhættu tengda upplýsingakerfum sjóðsins, framkvæmd viðskipta, ófullnægjandi verkferlum eða starfsmönnum. Ofangreinda áhættuþætti er vandasamt að mæla. Með auknu innra eftirliti í starfseminni, skjölun verkferla, ásamt vel skilgreindum eftirlitsferlum, er þó hægt að draga verulega úr þessum áhættuþætti.

Árlega er fenginn utanaðkomandi sérfræðingur til að taka út upplýsingakerfi sjóðsins, m.t.t. öryggis og réttlæika. Jafnframt er farið yfir neyðaráætlanir sjóðsins sem settar hafa verið til að bregðast við verulegum rekstrarfrávikum. Ennfremur er árlega framkvæmd úttekt á upplýsingakerfi sjóðsins af sérfræðingum í tölvuöryggi.

Innri endurskoðandi sjóðsins gegnir veigamiklu hlutverki í þessu sambandi, en hann geir árlega úttekt á helstu þáttum í rekstri sjóðsins.

Ábyrgar fjárfestingar

Stjórn Festu hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Þar setur sjóðurinn fram þau atriði sem hann telur mikilvæg siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Að auki skal hluthafastefna sjóðsins höfð til viðmiðunar við fjárfestingaákvæðanir. Samfara aukinni áherslu á ábyrgar fjárfestingar er Festa stofnaðili að IcelandSIF, félags um aðferðarfræði ábyrgra fjárfestinga.

Þegar fjallað er um ábyrgar fjárfestingar, er horft til þátta er taka til umhverfis- og félagslegra viðmiða ásamt góðum stjórnarháttum félaga. Þessi viðmið geta varðað m.a. eftirfarandi atriði: a) Umhverfisþættir (loftslag, mengun, orkunýting); b) Samfélagslegir þættir (mannréttindi, aðbúnaður starfsfólks); c) Stjórnarhættir (samsetning stjórnna, launastefna, gagnsæi). Í daglegri umræðu er þessir málaflokkar gjarnan nefndir UFS þættir.

Festa lífeyrissjóður er tiltölulega stór fjárfestir á innlendum verðbréfamarkaði. Sjóðurinn er hins vegar lítill í alþjóðlegum samanburði. Sjóðurinn getur því haft meiri áhrif á ofangreinda þætti í fjárfestingum sínum á innlendum markaði.

Erlendar fjárfestingar Festu fara að mestu fram í gegn um verðbréfa- og fagfjárfestasjóði. Leitast er við að velja erlenda samstarfsaðila sem meðal annars hafa sett sér siðferðisleg viðmið við fjárfestingar, áður en ákvörðun er tekin um að fjárfesta í erlendum sjóðum.

Stefna Festu lífeyrissjóðs sem eiganda er að þau fyrirtæki sem sjóðurinn kemur að, starfi í sátt við umhverfi sitt, fylgi lögum og reglum og hafi leiðbeiningar um góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Sjóðurinn mun sem eigandi, reyna að stuðla að því að fyrirtæki starfi eftir almennum lögum og reglum, sinni upplýsingaskyldu, hafi umhverfismál að leiðarljósi og leitist við að starfa í sátt við umhverfi sitt. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum.

Ef upp koma tilvik þar sem fyrirtæki sem skráð eru á markaði og Festa er eigandi að, verður uppvíst að broti á sviði umhverfismála, félagslegra mála eða stjórnháttu að mati lögbærra aðila, mun sjóðurinn beita sér fyrir því að tafarlaust verði brugðist við slíku og látið af broti. Jafnframt verði farið fram á að gripid verði til viðeigandi ráðstafana í því skyni að tryggja að ekki komi til sambærilegra atvika aftur.

Ef ekki verður brugðist við með fullnægjandi hætti að mati Festu, mun sjóðurinn taka það til skoðunar að selja viðkomandi eignarhlut að hluta eða heild ef svo ber undir. Einnig getur sjóðurinn útilokað ákveðnar fjárfestingar þar til talið er að viðkomandi hafi látið af broti og/eða gert fullnægjandi úrbætur.

Festa hefur væntingar til þess að eignastýringaraðilar sem sjóðurinn stofnar til samstarfs við, setji sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Slíkar stefnur eru einn þeirra þátta sem sjóðurinn tekur tillit til við val á samstarfsaðilum.

Það hefur háð eftirliti með ofangreindum þáttum hversu takmarkaðar upplýsingar hafa legið fyrir um þá á innlendum markaði. Nýlegar breytingar á ársreikningalögum sem fólu m.a. í sér auknar kröfur til ófjárhagslegrar upplýsingagjafar félaga hafa þó leitt til úrbóta. Jafnframt hefur aukin umræða og auknar kröfur samfélagsins til slíkrar upplýsingagjafar orðið til þess að félög leggja aukna áherslu á þennan málaflokk.

Á árinu 2020 hóf Festa samstarf við UFS Reitun varðandi mat á útgefendum skráðra hlutabréfa og skuldabréfa m.t.t. þátta sem falla undir samfélagslega ábyrgð. Reitun vann UFS mat á 28 útgefendum skráðra hlutabréfa og skuldabréfa í safni sjóðsins og vega þeir rúmlega 31% af heildareignum.

Mæliaðferð	UFS einkunn		Umhverfisþættir		Félagsþættir		Stjórnarhættir	
Meðaltal Reitunar	64	B3	56	C1	76	B2	62	B3
Miðgildi Reitunar	63	B3	55	C1	79	B2	68	B3
Vegið meðaltal safns Festu	74	B2	69	B3	82	B1	74	B2

Meðaleinkunn út úr þessum mötum er 64 stig (á skalanum 1-100) sem jafngildir flokki B3 (á skalanum A1-A3, B1-B3, C1-C3 og D). Meðaleinkunn einstakra þátta er hæst fyrir félagsþætti 76 stig, eða flokkur B2. Meðaleinkunn fyrir flokk um stjórnarhætti er 62 stig, flokkur B3 og flokkur um umhverfisþætti með 56 stig, flokkur C1.

Ef horft er til vægis þeirra 28 útgefenda sem metnir voru í safni sjóðsins, batnar meðaleinkunn nokkuð og fór í 74 stig sem jafngildir B2.

Á árinu 2021 voru ofangreindir útgefendur endurmetnir, auk þess sem þrír nýir bættust við. Um er að ræða 31 útgefenda, sem vega um 32% af heildareignasafni sjóðsins, en um 51% af innlendum eignum. Niðurstaðan er afar jákvæð, að meðaltali eru útgefendur að bæta sig hvað varðar mat á UFS þáttum í starfsemi þeirra.

Mæliaðferð	UFS einkunn		Umhverfisþættir		Félagsþættir		Stjórnarhættir	
Meðaltal Reitunar	69	B3	63	B3	77	B2	67	B3
Miðgildi Reitunar	69	B3	63	B3	78	B2	66	B3
Vegið meðaltal safns Festu	76	B2	73	B2	82	B1	75	B2

Ef horft er til vægis þeirra 31 útgefenda sem metnir voru í safni sjóðsins árið 2021, batnar meðaleinkunn nokkuð og fer úr 74 stigum (B3) árið 2020 í 76 stig árið 2021 sem jafngildir B2.

Fyrirhugað er að meta fleiri útgefendur á árinu 2021 og standa því vonir til þess að meginhluti eignasafns sjóðsins verði metinn m.t.t. samfélagslegrar ábyrgðar innan fárra ára. Með aukinni vitund útgefenda um þennan málaflokk má gera ráð fyrir batnandi mati þegar fram líða stundir.

Stjórn sjóðsins hefur sett umhverfismál (sérílagi loftslagsmál) í forgrunn næstu árin. Festa lífeyrissjóður hefur ásamt hópi norrænna lífeyrissjóða sett sér það markmið að um 10% eigna sjóðsins verði í grænni orku í lok ársins 2030. Þessi markmiðasetning er unnin í samstarfi við Climate Investment Coalition (CIC), sem eru alþjóðleg samtök opinberra- og einkaaðila er vinna að því að virkja og hvetja til fjárfestinga í grænni orku og loftslagslausnum (public-private sector initiative). Mun CIC hafa það hlutverk m.a. að fylgjast með framvindu þessarar markmiðasetningar.

Þróun fjármálamarkaða

Eftir frekar stormasamt ár 2020 þar sem óvissa tengd Covid-19 réði ríkjum voru fjárfestar og almenningur vongóðir um að bólusetningar sem voru að hefjast í árslok myndu marka upphafið af endalokum Covid-19 faraldursins. Árið 2021 hófst því með mikilli bjartsýni og vestræn ríki ásamt fleirum fóru á fullt í bólusetningar á mismunandi hraða og með mismiklum árangri. Á Íslandi var meginþorri landsmanna bólusettur frá vormánuðum og fram að miðju sumri. Síðar kom reyndar í ljós að bólusetningarnar komu ekki í veg fyrir smit og ný afbrigði veirunnar héldu áfram að hrella heiminn út árið.

Þrátt fyrir áframhaldandi mótvind vegna Covid-19 gekk rekstur fyrirtækja almennt ágætlega á árinu. Töluverðar kostnaðarhækkanir urðu þó á mörkuðum, aðföng hækkðu í verði, flutningskostnaður hækkaði gríðarlega ásamt því að verð á helstu hrávörum hækkaðu mikið. Almennt gekk fyrirtækjum þó vel að koma verðhækkunum út í verðlag sem jafnframt ýtti undir verðbólgu og mældist hún í hæstu hæðum í loks ársins. Þannig nam verðbólgan í Bandaríkjunum í árslok 7% eftir að hafa hækkað stöðugt út árið. Það er hæsta verðbólga síðan í júní 1982. Sömu sögu var að segja í Bretlandi þar sem verðbólgan nam 5,4% í árslok sem er hæsta gildi í 30 ár.

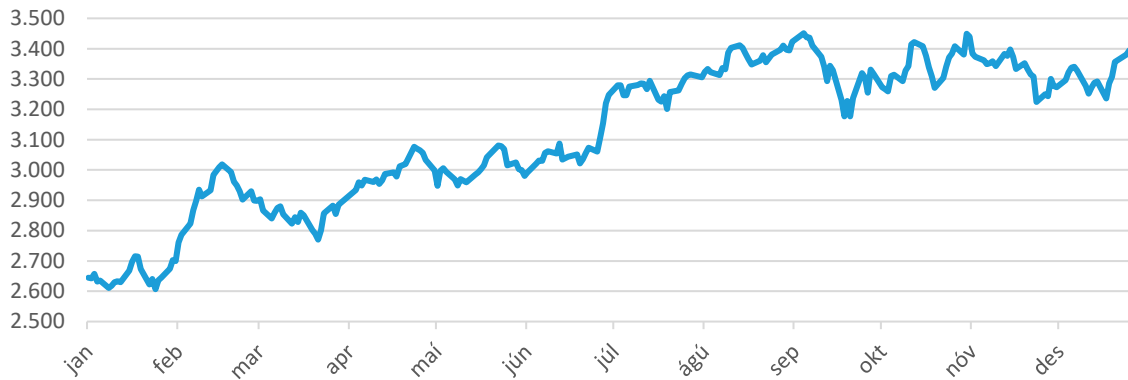
Flestir eignamarkaðir komu samt ágætlega út á árinu og var ávöxtun sjóðsins góð þökk sé góðum gangi á hlutabréfamörkuðum bæði erlendis og á Íslandi. Hlutabréf í Bandaríkjunum hækkðu stöðugt og S&P 500 vísitalan hækkaði um 28,7% á árinu og náði sínu hæsta sögulega gildi í byrjun desember 2021. Heimsvísitala hlutabréfa (MSCI) hækkaði um 25,4% á árinu en nýmarkaðir lækkuðu þó um 2,54% á árinu 2021.

Ávöxtun Festu var með ágætum á árinu 2021, þannig var hrein ávöxtun samtryggingardeildar 16,4% og hrein raunávöxtun 11,0% en meðaltal síðustu 10 ára er 6,5%. Hrein nafnávöxtun séreignardeildar 1 var 3,4% á meðan hrein nafnávöxtun séreignardeildar 2 var 14,4%.

Innlend hlutabréf

Úrvals vísitalan með arði (OMXI10GI) hækkaði um tæp 34,6% á árinu og heildarviðskipti með hlutabréf á árinu námu 1.071 milljarði eða 4.285 milljónum á dag. Til samanburðar var veltan með hlutabréf árið 2020, 602 milljarðar, eða 2.417 milljónir á dag. Veltan jókst því um rúm 77 prósent á milli ára. Mest viðskipti á árinu voru með bréf Arion banka (ARION), 260 milljarðar, Marel (MAREL), 120 milljarðar, Kvikubanka (KVIKA), 107 milljarðar, Símans (SIMINN), 75 milljarðar og Festi (FESTI), 63 milljarðar.

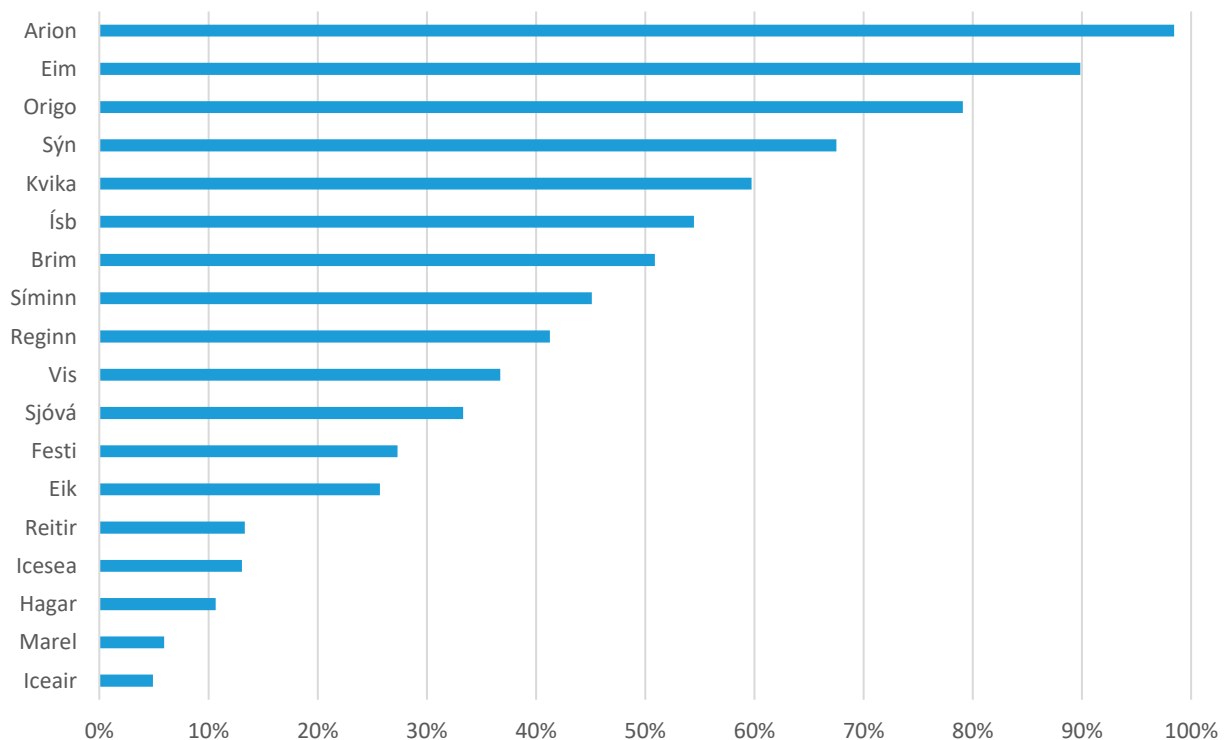
Þróun OMXI10 Vísitölunnar 2021

Fjöldi viðskipta árið 2021 voru 100.917 talsins eða um 404 að meðalatali á dag. Fjöldi viðskipta árið 2020 voru 56.337 eða um 226 að meðaltal á dag og jukust því um 79% á milli ára. Er þetta mesti fjöldi viðskipta á hlutabréfamarkaði í 14 ár. Flest viðskipti voru með bréf Icelandair Group (ICEAIR), 22.546, Íslandsbanka (ISB), 13.801, Arion banka (ARION), 10.844, Marel (MAREL), 7.850 og Kvikubanka (KVIKA) 6.658.

Á aðalmarkaði hækkuðu bréf Arion banka mest á árinu eða um 100,5% en þar á eftir bréf Eimskipafélagsins sem hækkuðu um 95,7% og bréf Origo sem hækkuðu um 80,5%. Hækkun heildarvísitölu aðallista með arði (OMXIGI) var 42% á árinu 2021.

Ávöxtun hlutabréfa á aðallista 2021

Markaðsvirði skráðra hlutabréfa var í árslok 2.556 milljarðar samanborið við 1.563 milljarða í lok árs 2020 sem er um 64% hækkun milli ára. Á árinu 2021 voru hlutabréf fjögurra fyrirtækja tekin til viðskipta, Síldarvinnslan og Íslandsbanki á aðalmarkað og Fly Play og Solid Clouds á First North.

Innlend skuldabréf

Skuldabréfamarkaðir voru almennt erfiðir á árinu 2021. Viðspyrna efnahagslífsins var mun kröftugri en flestir höfðu spáð fyrir um, sem dæmi þá fór atvinnuleysi á Íslandi úr rúmlega 11% á fyrri hluta ársins í tæplega 5% í lok ársins, sem er lægra atvinnuleysi en fyrir Covid-19 faraldurinn. Þessi mikli efnahagsbati ásamt þrálátri verðbólgu gerði það að verkum að Seðlabankinn hóf vaxtahækkunarferli um mitt ár og hafði hækkað stýrivexti um 1,25% þegar árið var liðið. Hækkun vaxta á styttri skuldabréfum var nokkuð meiri en á löngum skuldabréfum. Vextir ríkisbréfa með 2,5 ár til lokagjalddaga rúmlega tvöfölduðust, fóru úr 1,7% í 3,5%, vextir 5 ára skuldabréfa hækkuðu úr 2,7% í 4,0% og að endingu fóru 10 ára vextir úr 3,2% í 4,1%.

Heildarviðskipti með skuldabréf námu 1.164 milljörðum á árinu sem samsvarar 4.658 milljóna veltu á dag að meðaltali, samanborið við 7.100 milljóna veltu á dag árið 2020. Velta á skuldabréfamarkaði dróst því saman um 34% milli ára. Alls námu viðskipti með ríkisbréf 796 milljörðum og viðskipti með bankabréf 213 milljörðum.

Útgáfa sjálfbærra skuldabréfa nam 37,6 milljörðum króna á árinu og stendur heildarútgáfa nú í 113,2 milljörðum króna. Í lok árs voru 16 skuldabréf skráð á markað Kauphallarinnar fyrir sjálfbær skuldabréf og fjölgaði þeim um 6 á árinu.

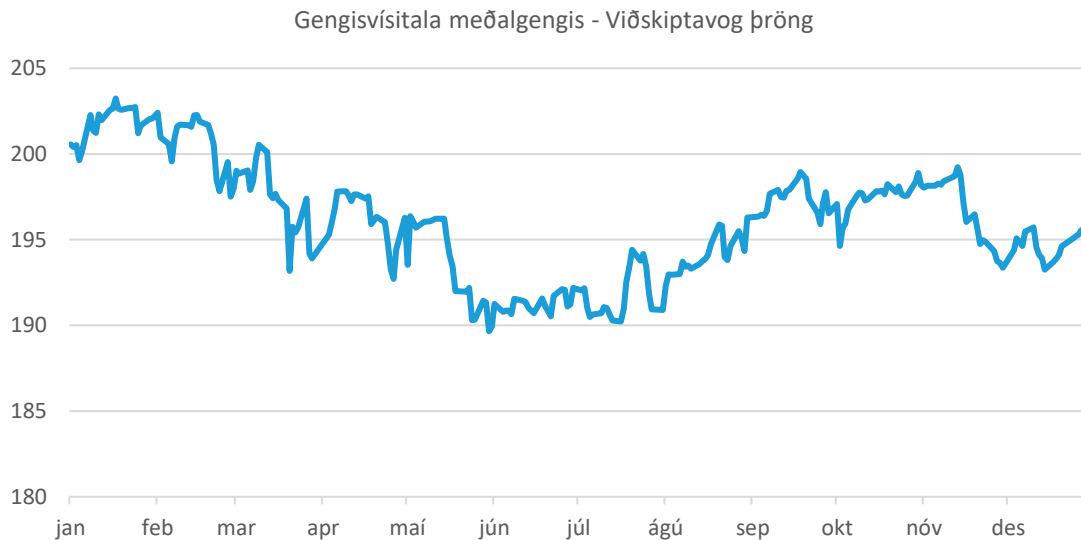
Aðalvísitala skuldabréfa (NOMXIBB) hækkaði um 1,2% á árinu og stóð í 1.711,3 stigum í lok árs. Óverðtryggða skuldabréfavísitala Kauphallarinnar (NOMXINOM) lækkaði um 1,5% á meðan sú verðtryggða (NOMXIREAL) hækkaði um 6,5%.

Þróun skuldabréfavísitölu NOMXIBB

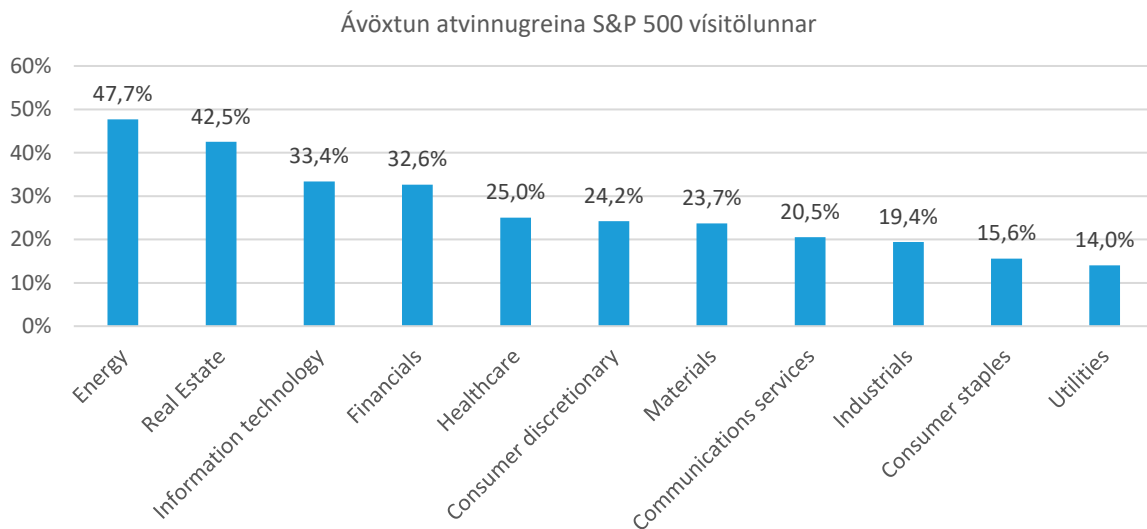
Gjaldeyrismarkaður

Gengi krónunnar gagnvart evru var 156,23 í byrjun árs 2021 og styrktist gengi krónunnar nokkuð jafnt og þétt fram undir lok sumars. Segja má að gengið hafi haldist í hendur við þróun covid 19 faraldursins enda gaf gengið aftur eftir þegar í ljós kom að bóluefnin virkuðu ekki sem skyldi og ný afbrigði veirunnar fóru að láta á sér kræla. Þannig veiktist gengið frá lokum sumars og fram undir lok september þegar gengi krónunnar tók aftur að styrkjast. Gengi krónunnar gagnvart evru var 147,6 í árslok 2021 og hafði því styrkst um 5,5% á árinu.

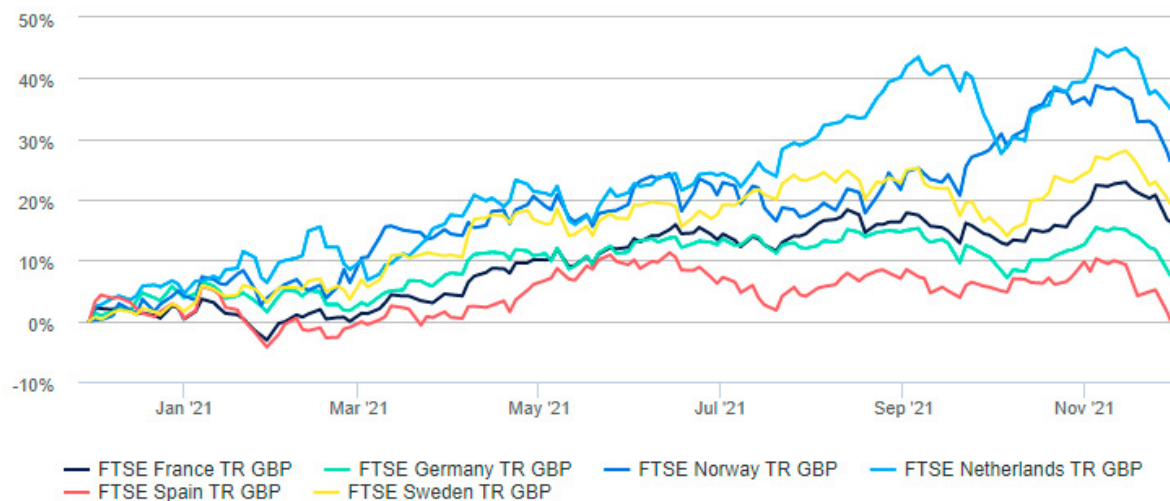

Erlend verðbréf

Lágt vaxtastig og töluverð inngríp seðlabanka gerðu það að verkum að hlutabréf í Bandaríkjunum hækkuðu töluvert á árinu. S&P 500 vísitalan hækkaði um 28,7% á árinu og náði sínu hæsta sögulega gildi í byrjun desember 2021. Hér að neðan má sjá ávöxtun mismunandi atvinnugreina S&P 500 vísitölunnar á árinu.

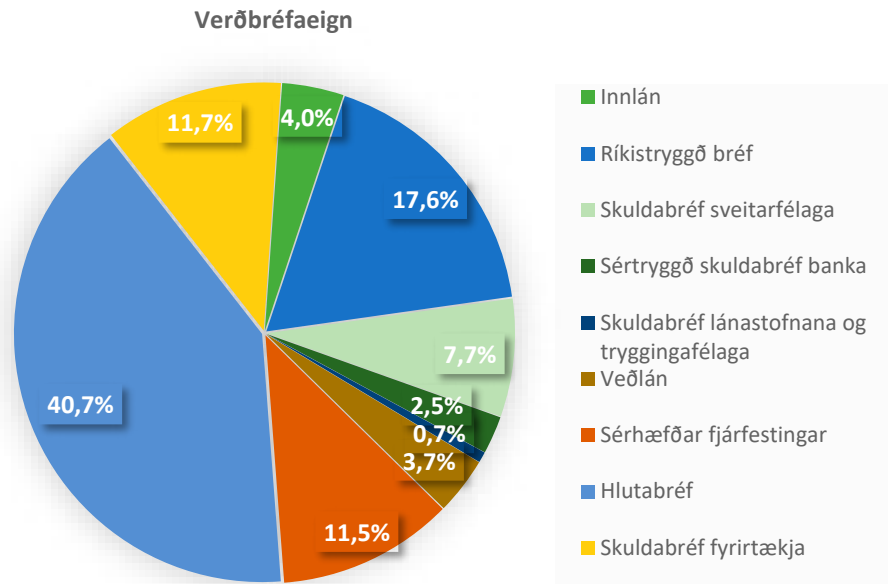
Í Evrópu var það sama upp á teningnum þar sem evrópski seðlabankinn beitti töluverðum inngrípum og vextir voru sögulega lágir. Hér að neðan má sjá þróun helstu hlutabréfavísitalna í Evrópu.

Þrátt fyrir að heimsvísitala hlutabréfa (MSCI) hafi hækkað um 25,4% á árinu skiluðu nýmarkaðir ekki eins vænni ávöxtun og lækkaði vísitalan (MSCI Emerging markets) um 2,5% eftir að hafa skilað fínni ávöxtun árið 2020 (18,3%). Minni hagvöxtur í Kína og sterkur bandaríkjadollar hafði slæm áhrif á nýmarkaði sem voru enn í sárum vegna Covid-19 faraldursins. Bólusetningar gengu töluvert hægar en á vesturlöndum sem hafði áfram neikvæð áhrif á nýmarkaði. Að auki höfðu hertar reglur á fjármálamörkuðum í Kína neikvæð áhrif á hlutabréfamarkaðinn, að ógleymdu gjaldþroti Evergrande, eins stærsta fasteignafélags heims.

Verðbréfaeign

Í lok árs 2021 vege hlutabréf og framtaksfjárfestingar 47,2% eigna samtryggingardeildar, en skuldabréf og innlán vege 52,8%. Í neðangreindri skiptingu verðbréfa hefur verið horft til skiptingar undirliggjandi eigna verðbréfasjóða.

Af verðbréfaeign sjóðsins í lok ársins vege hlutabréf og ríkistryggð skuldabréf hvað þyngst í eignasafninu. Dregið hefur úr vægi ríkisskuldabréfa á undanföllum árum en framboð á ásættanlegri ávöxtunarkröfu er takmarkað á innlendum markaði. Á sama tíma hefur vægi hlutabréfa og sérhæfðra fjárfestinga verið aukið. Einnig hefur orðið aukning í vægi innlána. Hlutfall erlendra fjárfestingaeigna eykst á milli ára, er 37,1% í lok árs en var 36,3% árið á undan. Heildarhlutfall eigna í erlendri mynt a.t.t. til innistæðna í erlendum gjaldmiðlum, var 38,5% í árslok.

Sérhæfðar fjárfestingar skiptast á eftirfarandi eignaflokka:

Sérhæfðar fjárfestingar	
Framtakssjóðir	52,9%
Fasteignasjóðir	24,5%
Skuldabréfasjóðir	18,0%
Marksjóðir	4,5%
	100,0%

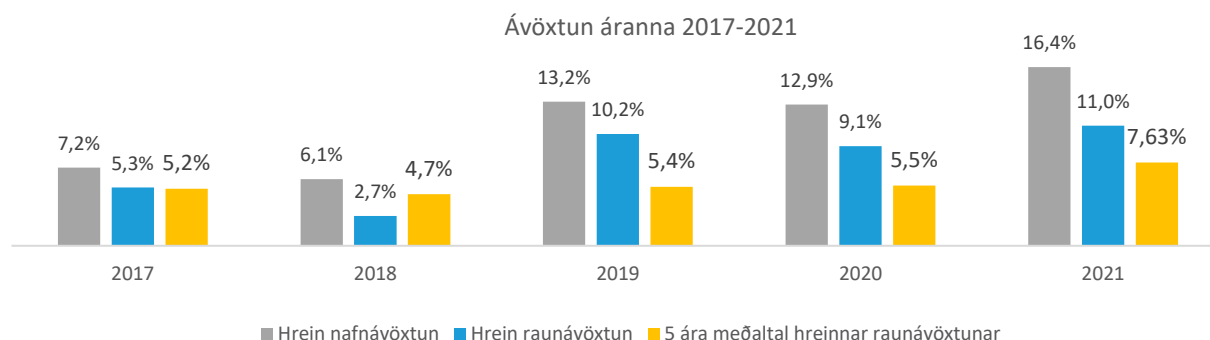
Reglubundið er farið yfir eignir sjóðsins og færð varúðarfærsla ef óvissa er talin um innheimtu. Ekki er um endanlega afskrift að ræða. Varúðarfærslur skiptast á eftirfarandi flokka verðbréfa:

Varúðarfærslur	í milljónum króna
Skuldabréf félaga	1.140
Veðskuldabréf	34
Samtals	1.174

Varúðarfærslur í lok árs námu 1.174 milljónum króna. Sjóðurinn afskrifaði engar eignir endanlega á árinu. Hækkun varúðarfærslu umfram afskriftir ársins nemur því 522 milljónum króna, sem færð eru til gjalda á árinu.

Ávöxtun

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar á árinu 2021 var 16,4% sem samsvarar 11% hreinnar raunávöxtunar. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára var 7,6%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára var 6,5%.

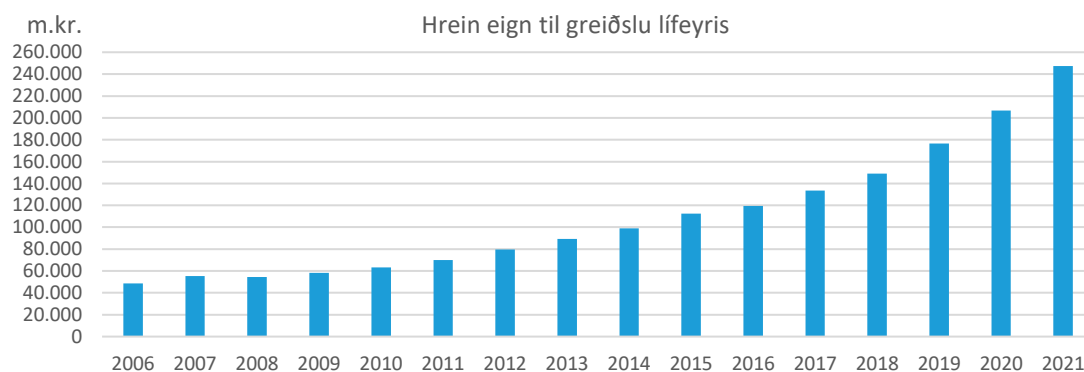
Ávöxtun á innlendum hlutabréfum var mjög góð á árinu 2021. Þannig hækkaði úrvalsvisitalan með arði um tæplega 35% á árinu. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var jafnframt mjög góð, en heimsvísitala hlutabréfa með arði hækkaði um 25,4% mælt í krónu.

Fagfjárfestasjóðir skiluðu bestri ávöxtun eignaflokka á árinu eða tæplega 30%. Einnig skiluðu hlutabréf og hlutabréfasjóðir almennt góðri ávöxtun, eða 26%. Skuldabréf og innlán skiluðu misgóðri ávöxtun, eða frá 0,5-9,6%. Verðbólga mældist rúmlega 4,8% yfir árið.

Eignaflokkar	Hrein nafnávöxtun	Hrein raunávöxtun
Ríkisskuldabréf	6,9%	2,0%
Veðskuldabréf	8,0%	3,0%
Skuldabréf sveitarfélaga	9,6%	4,6%
Innlán	0,6%	-4,0%
Sértryggð skuldabréf	8,5%	3,5%
Skuldabréf lánastofnana	0,5%	-4,2%
Skuldabréf félaga	8,2%	3,2%
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	3,6%	-1,2%
Hlutabréf og sjóðir	26,0%	20,2%
Fagfjárfestasjóðir	29,5%	23,5%

Hrein eign sjóðsins nam rúmlega 247,2 milljörðum króna í lok ársins. Á árinu hækkaði hún um tæplega 41 milljarð króna eða sem nemur um 19,8%.

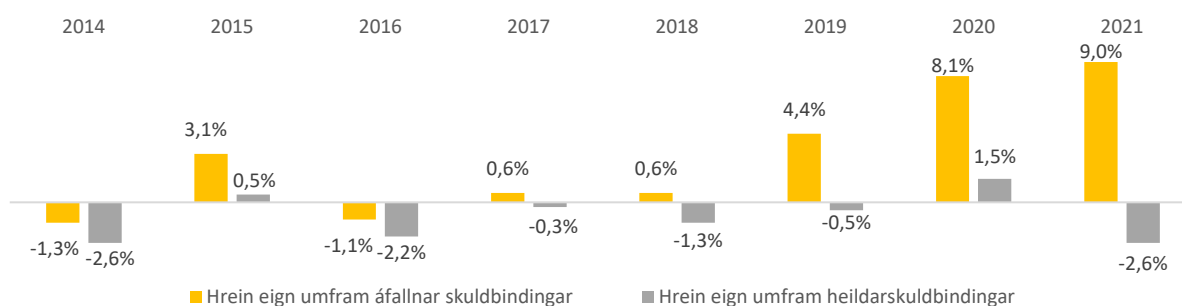

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins í árslok 2021 var unnin af Benedikt Jóhannessyni tryggingastærðfræðingi hjá Talmakönnun hf. Úttektin fólst í að reikna annarsvegar áfallna skuldbindingu miðað við áunninn rétt sjóðfélaga og hinsvegar heildarskuldbindingu miðað við að sjóðfélagar haldi áfram að greiða í sjóðinn þar til þeir fara á lífeyri. Við úttektina er miðað við að árleg ávöxtun sjóðsins á næstu áratugum verði 3,5% umfram hækkun vísitölu neysliverðs. Við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda er þannig notuð 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysliverðs.

Áfallin staða	2021	2020	Heildarstaða	2021	2020
Höfuðstóll	246.318	205.652	Núvirði framtíðariðgjalda	192.006	175.906
Endurmat	-3.625	-5.003	Höfuðstóll	242.693	200.257
Fjárfestingarkostnaður	0	-391	Heildareignir	434.699	376.163
Eign	242.693	200.257	Lífeyrisskuldbindingar	446.397	370.689
Lífeyrisskuldbinding	222.554	185.305	Eignir umfram skuldbindingar	-11.699	5.474
Eignir umfram skuldbindingar	20.139	14.952	Í hlutfalli af skuldbindingum	-2,6%	1,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum	9,0%	8,1%			

Úttektin sýnir að áfallin staða er jákvæð um 20.139 milljónir króna eða 9,0% af áfallinni skuldbindingu þegar miðað er við höfuðstól með endurmati. Hún sýnir einnig að heildarstaða sjóðsins þegar búið er að taka tillit til framtíðarskuldbindingar, er neikvæð um 11.699 milljónir króna, eða -2,6% af heildarskuldbindingu.

Tryggingafræðileg staða hefur því versnað nokkuð frá árinu 2020 þegar hún var jákvæð um 1,5%. Meginástæða þessa er notkun nýrra lífslíkutaflna Félags Íslenskra tryggingastærðfræðinga sem

staðfestar voru af Fjármála- og efnahagsráðuneyti í árslok 2021. Þessar lífslíkutöflur gera ráð fyrir lækkandi dánartíðni til framtíðar og auka þar með verulega bæði áfallnar og framtíðarskuldbindingar sjóðsins.

Skv. 39. gr. laga nr. 129/1997, má ekki vera meira en 10% munur á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga og er þá miðað við mismun í hlutfalli af heildarskuldbindingu. Í sömu grein er einnig kveðið á um að hafi slíkur mismunur haldist meira en 5% samfellt í fimm ár, beri stjórn sjóðsins að gera viðeigandi breytingar á samþykktum hans.

Fjárfestingarstefna vegna ársins 2022

Markmið um eignasamsetningu

Fjárfestingarstefna Festu lífeyrissjóðs er grundvölluð á samþykktum sjóðsins og lögum um lífeyrissjóði. Sjóðstjórar sjóðsins skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Skipting fjárfestinga á eignaflokkum

Í samræmi við það sem að ofan greinir skal skipting verðbréfaeignar samtryggingardeildar í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í hér að neðan. Einnig er kveðið nánar á um skiptingu hlutabréfa í innlend og erlend. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Samtryggingardeild - flokkar verðbréfa	Stefna	Vikmörk
Innlán í bönkum og sparisjóðum	2%	0%-20%
Ríkisvixlar, ríkisskuldbréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	18%	15%-70%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	9%	0%-20%
Sértryggð skuldabréf	3%	0%-15%
Skuldabréf og vixlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	2%	0%-15%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	5%	0%-15%
Hlutabréf	38%	0%-60%
Hlutir og hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sam. fjárfestingu	10%	0%-20%
Skuldabréf félaga	8%	0%-20%
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	5%	0%-20%
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	0%	0%-10%
Samtals:	100%	

Samtryggingardeild - hlutabréf	Markmið	Lágmark	Hámark
Innlend hlutabréf	14%	0%	30%
Erlend hlutabréf	24%	0%	30%

Fjárfestingarstefna sjóðsins er sett fram til lengri tíma lítið. Það getur því tekið nokkur ár að ná markmiðum um fjárfestingarstefnu í einstökum flokkum verðbréfa. Takmarkandi þættir, t.d. gjaldeyrishöft og skortur á framboði ákveðinna verðbréfa, geta tafið slíkt ferli.

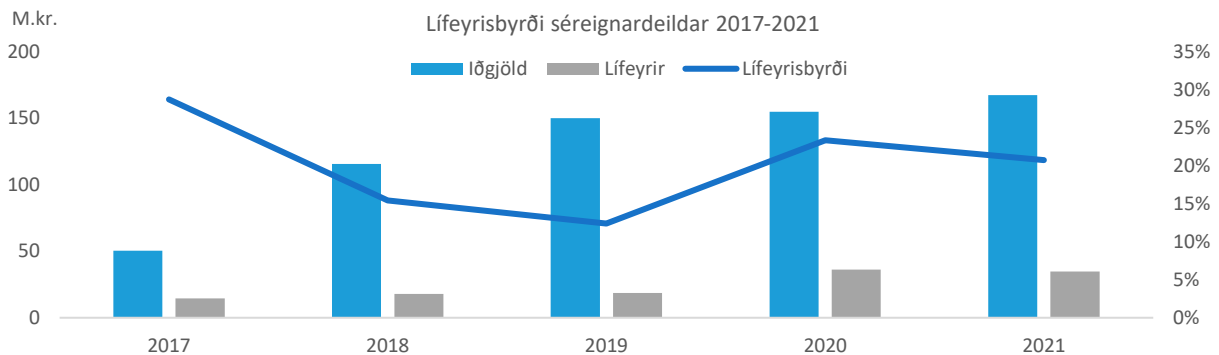
Séreignardeild

Sjóðurinn býður upp á tvær sparnaðarleiðir fyrir almennan- og tilgreindan séreignasparnað. Sparnaðarleið 1 hóf starfsemi í apríl 2018 og er hugsuð sem varfærin ávöxtunarleið fyrir eldri og/eða

áhættufælna sjóðfélaga, en sparnaðarleið 2, sem á sér lengri sögu, samanstendur af vel dreifðu eignasafni sem hentar tiltölulega breiðum hópi sjóðfélaga.

Iðgjöld til séreignardeildar námu alls 167 milljónum króna á árinu 2021, samanborið við 155 milljónir króna árið á undan sem nemur 8,1% hækkun á milli ára. Tilgreind séreignardeild tók til starfa hjá sjóðnum á miðju ári 2017 en á árinu 2021 námu iðgjöld til þeirrar deildar 118,1 milljónum króna.

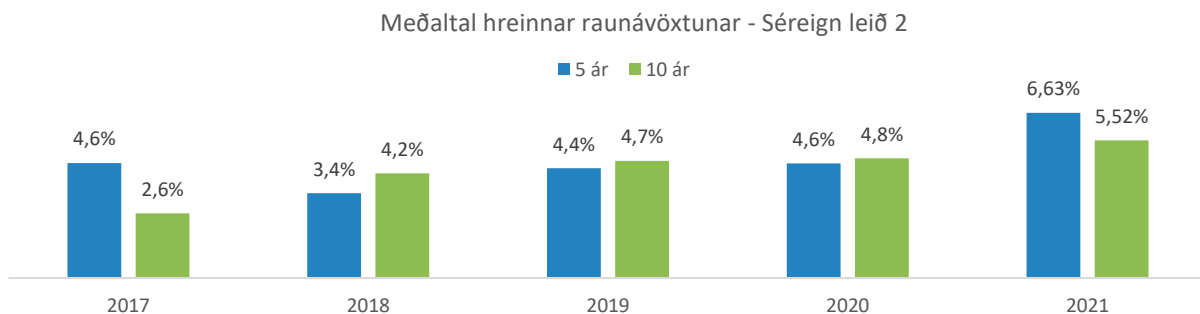
Lífeyrisgreiðslur séreignardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 34,6 milljónir króna. Lífeyrisþegar voru alls 49. Að meðaltali fengu 7 lífeyrisþegar greiðslur í hverjum mánuði. Ellilífeyri fengu 27, útgreiðslur séreignar vegna andláts voru 4, útgreiðsla vegna örorku var 1 og útgreiðslur séreignar skv. lögum 2020 (Covid-19) voru 17. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Jafnframt nýttu 50 sjóðfélagar rétt sinn til ráðstöfunar séreignarsparnaðar inn á íbúðarlán.

Á árinu 2021 greiddu alls 332 sjóðfélagar til almennrar séreignardeildar. Virkir sjóðfélagar, þ.e. þeir sem greiddu í hverjum mánuði, voru 188. Til tilgreindrar séreignardeildar sjóðsins greiddu á árinu 593 sjóðfélagar. Virkir sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild voru 445. Í árslok eiga 5.405 sjóðfélagar réttindi í almennri séreignardeild og 726 sjóðfélagar eiga réttindi í tilgreindri séreignardeild.

Ávöxtun séreignardeildar

Sparnaðarleiðir fyrir séreignarsparnað eru tvær, sparnaðarleið 1 sem hóf starfsemi í apríl 2018 og sparnaðarleið 2. Hrein nafnávöxtun sparnaðarleiðar 1 var 3,4% á árinu 2021 samanborið við 4,6% árið á undan. Hrein nafnávöxtun sparnaðarleiðar 2 var 14,4% samanborið við 13,1% árið á undan. Hrein raunávöxtun, þ.e. ávöxtun að teknu tilliti til verðbólgu var -1,4% í sparnaðarleið 1 og 9,1% í sparnaðarleið 2. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sparnaðarleiðar 2 síðustu 5 ára var jákvætt um 6,6% í lok árs 2021. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sparnaðarleiðar 2 fyrir síðustu 10 ár var 5,5%.

Hrein eign séreignardeildar til greiðslu lífeyris í árslok 2021 nam tæplega 1.189 milljónum króna, þ.a. námu eignir sparnaðarleidar 1 tæplega 76 milljónum króna og eignir sparnaðarleidar 2 rúmlega 1.113 milljónum króna.

Markmið um eignasamsetningu

Fjárfestingarstefna séreignardeildar er grundvölluð á samþykktum sjóðsins og lögum um lífeyrissjóði. Sjóðstjórar sjóðsins skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Skipting verðbréfaeignar skal miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu hér að neðan. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Fjárfestingarstefna séreignardeilda vegna ársins 2022

Fjárfestingarstefna séreignardeilda tekur mið af þeim takmörkunum sem lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 setja.

Í tilviki séreignarsparnaðar geta réttthafar óskað eftir flutningi innistæðna sinna til annarra vörsluaðila. Því er brýnt að velja auðseljanlegar fjárfestingar til að mæta slíkum óskum. Fjárfestingarheimildir séreignardeilda eru því þrengri en samtryggingardeildar. Stefnt skal að fjárfestingum í skráðum auðseljanlegum eignum. Þó er heimilt að eiga óskráðar eignir ef þær eru inni í sjóðum sem eru sem slíkir auðseljanlegir.

Séreignardeild – Leið 1	Markmið	Vikmörk
Skuldabréf		
Íslensk skuldabréf með ábyrgð ríkis	60%	35-100%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	10%	0-40%
Sértryggt skuldabréf	4%	0-30%
Skuldabréf og víxlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	3%	0-10%
Skuldabréf félaga og fagfjárfestasjóða	8%	0-15%
Innlán	2%	0-50%
Samtals skuldabréf	77%	50-100%
Hlutabréf		
- þ.a. erlend hlutabréf	0%	0-20%
- þ.a. innlend hlutabréf	13%	0-0%
Samtals hlutabréf	13%	0-0%
Samtals	100%	

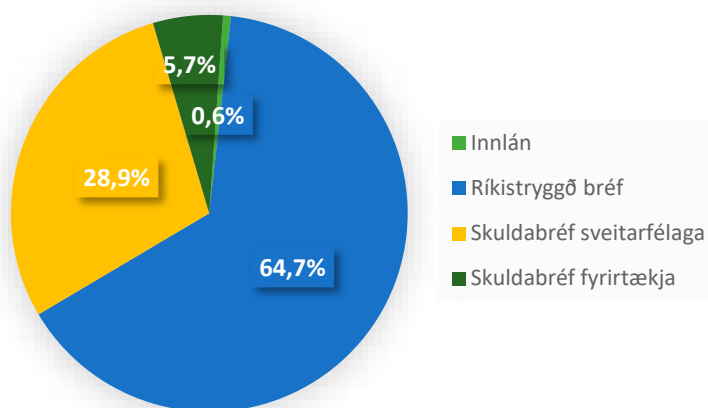
Séreignardeild – Leið 2	Markmið	Vikmörk
Skuldabréf		
Íslensk skuldabréf með ábyrgð ríkis	34%	20-80%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	9%	0-20%
Sértryggt skuldabréf	2%	0-20%
Skuldabréf félaga	2%	0-20%
Skuldabréf fagfjárfestasjóða	0%	0-20%
Erlend skuldabréf	0%	0-10%
Innlán	1%	0-20%
Samtals skuldabréf	48%	40-100%
Hlutabréf		
- þ.a. erlend hlutabréf	37%	0-50%
- þ.a. innlend hlutabréf	15%	0-20%
Samtals hlutabréf	52%	0-60%
Samtals	100%	

Séreignardeildir sjóðsins eru fremur litlar. Aldurssamsetning sjóðfélaga séreignardeildar er tiltölulega hagstæð, meðalaldur sjóðfélaga í almennri séreignardeild er 39 ár og 50 ár í tilgreindri séreignardeild, því er gert ráð fyrir jákvæðu greiðsluflæði til lengri tíma lítið. Þetta er þó háð óvissu sbr. ákvæði laga um nýtingu iðgjalda í séreignasparnað til niðurgreiðslu húsnæðisskulda sem gætu haft áhrif á þær forsendur. Því er brýnt að leggja áherslu á seljanleika eigna.

Verðbréfaeign séreignardeilda

Sparnaðarleiðir séreignardeildar eru afar ólíkar. Sparnaðarleið 1 er eingöngu fjárfest í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga og innlánum. Sökum smæðar mun þetta fyrstu árin verða að mestu fjárfestingar í lausafjárjódum og verðbréfasjóðum. Í skiptingu verðbréfa á flokka hefur verið horft til samsetningar undirliggjandi eigna verðbréfasjóða í árslok 2021.

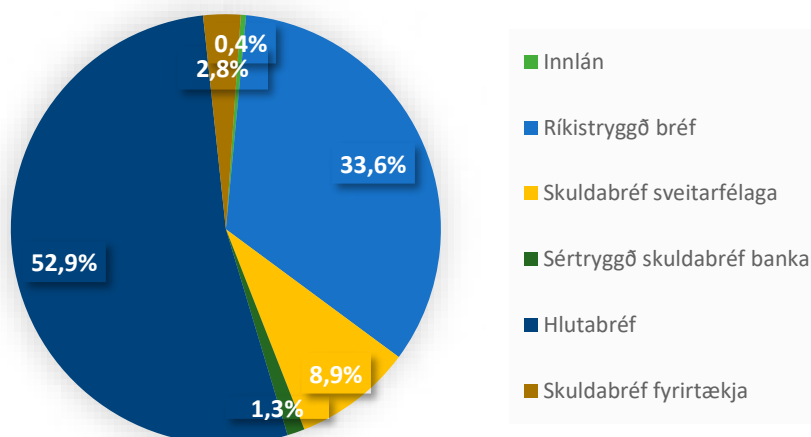
Sparnaðarleið 1

Í fjárfestingarstefnu fyrir árið 2022, er gert ráð fyrir að sparnaðarleið I megi fjárfesta lítillaga í innlendum hlutabréfum.

Sparnaðarleið 2 samanstendur af vel dreifðu safni innlendra og erlendra verðbréfa. Af verðbréfaeign hennar í lok árs 2021 veiga hlutabréf og ríkistryggð skuldabréf hvað þýngst í eignasafninu. Erlend hlutabréf veiga hvað þýngst í hlutabréfaeign sparnaðarleiðar 2, eða sem nemur 34% af heildareignum.

Sparnaðarleið 2

Stjórnarháttayfirlýsing Festu lífeyrissjóðs 2021

Stjórnarháttayfirlýsing Festu lífeyrissjóðs er sett með vísan til 51. gr. reglna Fjármálaeftirlitsins (FME) nr. 335/2015. Ýmsar innri reglur Festu eru aðgengilegar á vef sjóðsins (www.festa.is). Einnig er vísað til skýrslu stjórnar, ársreiknings og ársskýrslu sjóðsins fyrir árið 2021.

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra, í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum, samþykktir sjóðsins og annarra reglna sem um lífeyrissjóði gilda.

Í samþykktum kemur fram að grundvöll sjóðsins megi rekja til samkomulags stéttarfélaganna og atvinnurekenda frá 19. maí 1969 og að sjóðurinn starfi á grundvelli kjarasamnings Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins frá 12. desember 1995 ásamt síðari breytingum.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í samþykktum. Í samþykktum kemur m.a. fram að sjóðurinn leggi sérstaka áherslu á ellilífeyrisréttindi og áskilji sér heimild til að verja þau réttindi umfram önnur við endurskoðun á réttindaákvæðum samþykktu sjóðsins.

Sjóðurinn er langtímafjárfestir sem ávaxtar fjármuni sjóðfélaga með það að markmiði að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til áhættu. Stjórn leggur áherslu á að þróa hluthafastefnu sjóðsins með þeim hætti að hún styðji, eftir því sem við verður við komið, við góða stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn fer með eignahlut í.

Umboðsskylda

Stjórnarmenn og starfsmenn skulu taka ákvarðanir í samræmi við gildandi lög og reglur og sannfæringu sína með þeim hætti að hagsmuna sjóðfélaga sé sem best gætt og að ákvörðunin styðji við tilgang og starfsemi sjóðsins.

Stjórnarmenn og starfsmenn mega ekki gera neinar þær ráðstafanir sem bersýnilega eru til þess fallnar að afla ákveðnum sjóðfélögum, félögum eða öðrum, ótilhlýðilegra hagsmuna umfram aðra eða á kostnað sjóðsins.

Stjórnarmaður er ekki bundinn af fyrirmælum þeirra sem tilnefna hann til setu í stjórn sjóðsins.

Stjórnarhættir og stjórnarháttayfirlýsing Festu

Lífeyrissjóðurinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti við stefnumótun og daglega stjórnun sjóðsins. Með stjórnarháttayfirlýsingu þessari er sjóðfélögum, iðgjaldagreiðendum, opinberum aðilum, starfsmönnum og öðrum haghöfum veittar upplýsingar um stjórnarhætti lífeyrissjóðsins. Yfirlýsingunni er jafnframt ætlað að styðja við góða stjórnarhætti hjá sjóðnum og styðja þannig við traustan rekstur. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórnarháttayfirlýsing Festu fyrir árið 2021 byggir á þeim lögum og reglum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur sjóðsins er staðfestur af stjórn og framkvæmdastjóra. Eftirfarandi er yfirlit yfir löggjöf, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli og innri reglur Festu. Listinn er til upplýsingar en er ekki

tæmandi. Yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur opinberra aðila sem gilda um starfsemi lífeyrissjóða er m.a. að finna á vef Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (<https://www.fme.is/log-og-tilmaeli/>).

Lög frá Alþingi

- Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga
- Lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 3/2006 um ársreikninga

Reglugerðir

- Reglugerð nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
- Reglugerð nr. 698/1998 um ráðstöfun iðgjalds til lífeyrissparnaðar og viðbótartryggingaverndar
- Reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu og úttekt á ávöxtun lífeyrissjóða og vörsluaðila lífeyrissparnaðar
- Reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða
- Reglur FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010 um mat á hæfi lykilstarfsmanna

Innri reglur Festu

- Samþykktir Festu lífeyrissjóðs
- Samskipta- og siðareglur Festu, dags. 29. júní 2020
- Hluthafastefna Festu, dags. 29. júní 2020
- Stefna Festu um ábyrgar fjárfestingar, dags. 29. júní 2020
- Persónuverndarstefna Festu, dags. 29. júní 2020
- Starfsreglur stjórnar Festu, dags. 25. september 2020
- Verklagsreglur Festu um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, dags. 28. maí 2014
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna, dags. 26. júní 2019.
- Starfskjarastefna Festu, dags. 26. maí 2021
- Reglur Festu um varnir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka 28. október 2020

Samþykktir Festu, auk innri reglna, má finna á vef sjóðsins (www.festa.is). Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja eru aðgengilegar á vef Viðskiptaráðs Íslands (www.vi.is).

Sjóðurinn tileinkar sér ábyrga starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndaþjónustu og öflugra upplýsingatækni. Þannig verður Festa traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Þau gildi sem stjórn- og starfsmenn Festu hafa tileinkað sér eru traust, ábyrgð og festa. Með þau gildi að leiðarljósi vinna starfsmenn að markmiði og stefnu lífeyrissjóðsins.

Með trausti er lögð áhersla á heilindi og ráðvendni sem birtist m.a. í frumkvæði í þjónustu og góðu viðmóti. Lögð er áhersla á að virkja og hvetja starfsmenn í starfi og að þeir séu þátttakendur í stefnumótun og markmiðssetningu sjóðsins.

Með ábyrgð er lögð áhersla á fagmennsku, áræðni og samvirkusemi sem birtist m.a. í áherslu á góða stjórnarhætti. Til grundvallar þurfa að liggja vönduð vinnubrögð, hæft starfsfólk og skýr skilaboð frá stjórn um ábyrgð vinnubrögð.

Markmið um festu birtast m.a. í áherslum á skilvirkni og arðsemi, kostnaðaraðhaldi og stöðugleika í rekstri, auk vandaðrar áhættustýringar. Jafnframt er mikilvægt að samfélagslegt hlutverk lífeyrissjóðsins verði haft að leiðarljósi í allri starfsemi hans.

Stjórnskipulag Festu lífeyrissjóðs

Stjórn

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Þó skulu fulltrúar vinnuveitenda og stéttarféлага hafa á hendi formennsku til skiptis eitt ár í senn. Stjórnin skal setja sér starfsreglur, hún skal halda gerðarbók og rita í hana allar samþykktir sínar. Til þess að samþykkt sé lögmat þurfa fjórir stjórnarmenn að greiða henni atkvæði. Stjórnarfundur er ályktunarhæfur ef meirihluti stjórnarmanna er mættur eða varamenn í þeirra stað. Viðhafa skal leynilega atkvæðagreiðslu ef einn eða fleiri stjórnarmenn krefjast þess.

Stjórnarmenn skulu ekki sitja lengur en átta ár samfleytt sem aðalmenn í stjórn sjóðsins. Einstaklingur sem setið hefur í stjórn sem aðalmaður í 8 ár má ekki taka sæti sem aðalmaður fyrr en að þremur árum liðnum.

Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör og setur honum starfsreglur. Stjórn sjóðsins mótar innra eftirlit sjóðsins og skjalfestir eftirlitsferla, ræður forstöðumann endurskoðunardeildar eða semur við sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila um að annast innra eftirlit. Stjórn skal einnig móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Stjórnin ræður ennfremur löggiltan endurskoðanda til að annast ytri endurskoðun hjá sjóðnum sem og tryggingastærðfræðing til að annast tryggingafræðilega athugun

Stjórn sjóðsins skal móta fjárfestingar- og áhættustefnu hans, setja reglur um upplýsingagjöf framkvæmdastjóra til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Stjórn sjóðsins skal árlega skipa þriggja manna endurskoðunarnefnd sem hafi m.a. eftirlit með reikningshaldi, áhættustýringu og gerð ársreiknings sjóðsins. Þá skal stjórnin setja verklagsreglur um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna og fá þær staðfestar af Fjármálaeftirlitinu. Stjórnin veitir og afturkallar prókúruumboð til handa framkvæmdastjóra og öðrum starfsmönnum.

Stjórn Festu er skipuð sex einstaklingum. Samtök atvinnulífsins skipa þrjá stjórnarmenn og einn til vara og þau ellefu stéttarfélög sem aðild eiga að sjóðnum kjósa þrjá stjórnarmenn og einn til vara. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins í samræmi við lög um lífeyrissjóði, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórnin hefur sett sér starfsreglur. Á starfsárinu framkvæmdi stjórn mat á störfum sínum (sjálfsmat) og var lögð sérstök áhersla á þekkingu á áhættuþáttum tengdum starfsemi sjóðsins. Niðurstöður eru nýttar af stjórn til að þróa starfshætti og styðja við góða stjórnarhætti.

Framkvæmdastjóri

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktu sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum, sem stjórn hefur gefið. Framkvæmdastjóri ræður starfsmenn til sjóðsins.

Ákvarðanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar skal framkvæmdastjóri aðeins taka á grundvelli sérstakrar ákvörðunar stjórnar eða samkvæmt áætlun sem samþykkt hefur verið af stjórninni. Allar meiriháttar breytingar á skipulagi sjóðsins, innra eftirliti, bókhaldi og reikningsskilum, skal framkvæmdastjóri aðeins gera að höfðu samráði við stjórn, og að fengnu samþykki hennar.

Framkvæmdastjóri ber ábyrgð á að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og viðurkenndar venjur. Honum ber einnig að fylgja þeirri fjárfestingarstefnu og þeim útlánareglum sem stjórnin setur.

Fulltrúaráð

Innan lífeyrissjóðsins starfar fulltrúaráð, að jöfnu skipað fulltrúum samtaka launamanna og atvinnurekenda sem að sjóðnum standa. Aðildarsamtök sjóðsins tilnefna fulltrúa sína í fulltrúaráð lífeyrissjóðsins og fara þeir með atkvæði á ársfundi og öðrum fundum sjóðsins í umboði aðildarsamtakanna og í samræmi við ákvæði samþykktu lífeyrissjóðsins. Fulltrúar hvors hóps fara með jafnan fjölda atkvæða í fulltrúaráðinu, án tillits til fjölda fulltrúa hvors hóps fyrir sig á fundinum. Skipunartími fulltrúa er eitt ár í senn.

Fulltrúaráðsfundir

Stjórn sjóðsins skal kalla saman fulltrúaráðið tvisvar á ári, að hausti og í aðdraganda ársfundar, þar sem rædd eru málefni sjóðsins, lykiltölur úr afkomu og framvinda fjárfestingarstefnu kynnt. Heimilt er stjórn sjóðsins að ákveða að fundur fulltrúaráðs að hausti sé opinn sjóðfélögum. Á fundi fulltrúaráðs í aðdraganda ársfundar skulu auk þess breytingar á samþykktum kynntar ef við á og starfskjarastefna kynnt. Fulltrúar samtaka launamanna skulu jafnframt staðfesta tilnefningar frá tilnefningarnefnd á fulltrúum sjóðfélaga til stjórnar sjóðsins. Þá skulu fulltrúar atvinnurekenda í fulltrúaráði staðfesta tilnefningu Samtaka atvinnulífsins til stjórnar sjóðsins.

Ársfundur

Ársfundur hefur æðsta vald í málefnum sjóðsins, ef ekki er öðruvísi ákveðið í samþykktum lífeyrissjóðsins. Allir sjóðfélagar eiga rétt til fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti. Ársfundur sjóðsins skal halda fyrir lok maí ár hvert. Stjórn sjóðsins getur boðað til aukafundar þegar þurfa þykir. Skylt er stjórn að boða til aukafundar ef aðildarsamtök sjóðsins krefjast þess skriflega og tilgreina fundarefni. Stjórnin skal boða til fundar með skriflegu fundarboði til aðildarsamtaka sjóðsins, með minnst fjögurra vikna fyrirvara. Þá skal stjórnin auk þess auglýsa fundinn í dagblaði, útvarpi eða á annan sannanlegan hátt með a.m.k. 7 daga fyrirvara.

Við atkvæðagreiðslu ræður afl atkvæða nema öðruvísi sé ákveðið í samþykktum lífeyrissjóðsins. Þó er heimilt að óska eftir skiptri atkvæðagreiðslu, þannig að fulltrúar samtaka atvinnurekenda og stéttarfélaganna greiða atkvæði hvor í sínu lagi og þarf þá tilskilinn meirihluta í báðum hlutum fulltrúaráðsins svo að samþykkt sé lögmat.

Á dagskrá ársfundar skulu vera eftirtaldir dagskrárliðir: 1. Skýrsla stjórnar. 2. Kynning ársreiknings. 3. Gerð grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt. 4. Gerð grein fyrir fjárfestingarstefnu sjóðsins. 5. Gerð grein fyrir hluthafastefnu sjóðsins. 6. Starfskjarastefna til staðfestingar. 7. Kosning stjórnar og varamanna.

Fulltrúar stéttarfélagi í fulltrúaráði skulu annað hvert ár, kjósa tvo aðalmenn í stjórn. Annað hvert ár skulu fulltrúar stéttarfélagi í fulltrúaráði kjósa einn aðalmann og einn varamann í stjórn. Fulltrúar samtaka atvinnurekenda tilkynna annað hvert ár um staðfestingu þeirra á tveimur aðalmönnum í stjórn á grundvelli tilnefningar Samtaka atvinnulífsins. Annað hvert ár tilkynna fulltrúar samtaka atvinnurekenda um staðfestingu þeirra á einum aðalmanni og einum varamanni í stjórn á grundvelli tilnefningar Samtaka atvinnulífsins. 8. Tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins, þegar slíkar tillögur liggja fyrir. Um tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins fer samkvæmt ákvæðum 24. greinar. 9. Kosning fjögurra nefndarmanna í nefnd um laun stjórnarmanna. 10. Ákvörðun launa stjórnarmanna. 11. Kjör endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis. 12. Önnur mál.

Tillögur til ályktunar, sem taka á fyrir á ársfund, þurfa að berast stjórn sjóðsins eigi síðar en viku fyrir ársfund. Tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins má því aðeins taka fyrir, að þær hafi borist stjórn sjóðsins a.m.k. 3 vikum fyrir ársfund sjóðsins.

Tilnefningarnefnd

Eigi síðar en þremur mánuðum fyrir ársfund skulu fulltrúar stéttarfélagi í fulltrúaráði sjóðsins skipa a.m.k. þriggja manna nefnd sem gera skal tillögu um frambjóðendur fulltrúa sjóðfélaga til stjórnar og varamanna þeirra. Tillagan skal m.a. taka mið af uppruna sjóðsins og hafa það að markmiði að þeir sem hagsmuna eiga að gæta hafi tilsvareandi aðkomu að stjórn sjóðsins. Tilnefningarnefndin skal setja sér eigin starfsreglur. Samtök atvinnulífsins skulu jafnframt starfrækja tilnefningarnefnd sem undirbýr tilnefningar Samtaka atvinnulífsins um fulltrúa atvinnurekenda til stjórnar og varamenn þeirra. Tilnefningarnefndir þessar skulu hafa formlegt samráð sín á milli með það að markmiði að tryggja að tillögur hvors aðila um sig séu með þeim hætti að stjórn verði í heild þannig samsett hverju sinni að hún búi yfir nægilegri þekkingu og reynslu til þess að rækja hlutverk sitt og geti sinnt málefnum sjóðsins af skilvirkni og heilindum.

Launanefnd

Innan lífeyrissjóðsins starfar fjögurra manna nefnd um laun stjórnarmanna sem undirbýr og leggur fram tillögu til ársfundar um laun stjórnar fyrir komandi ár. Ársfundur kýs fjóra fulltrúa í nefndina. Nefndarmenn sem ársfundur kýs geta ekki verið úr hópi stjórnarmanna. Nefndin skal hafa hliðsjón af því að stjórnarlaun endurspegli ábyrgð, sérþekkingu, reynslu og þann tíma sem verja þarf til stjórnarstarfa. Tveir nefndarmanna skulu kosnir af fulltrúum stéttarfélagi í fulltrúaráði og tveir af fulltrúum samtaka atvinnurekenda í fulltrúaráði.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd er undirnefnd stjórnar og er hún skipuð til eins árs í senn. Í nefndina eru skipaðir þrjú einstaklingar og einn til vara. Nefndin kýs sér formann og varaformann. Hún starfar í samræmi við IX. kafla laga um ársreikninga nr. 3/2006. Nefndarmenn skulu hafa þekkingu og reynslu í samræmi við störf nefndarinnar og skal að minnsta kosti einn nefndarmanna hafa staðgöða þekkingu og reynslu á sviði reikningsskila eða endurskoðunar. Nefndin hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, tilhögun innra eftirlits og aðferðum við áhættumat og eftirlit með áhættu í því skyni að auka trúverðugleika í starfsemi sjóðsins. Upplýsingar um endurskoðunarnefnd er að finna á vef sjóðsins (www.festa.is).

Endurskoðun

Reikningar sjóðsins eru endurskoðaðir og áritaðir af löggiltum endurskoðanda. Innri endurskoðun er í höndum sjálfstætt starfandi endurskoðanda. Endurskoðun sjóðsins og innri endurskoðun eru í

höndum aðskilinna endurskoðunarfyrtækja. Endurskoðunarnefnd Festu gerir tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda sjóðsins (ytri endurskoðanda) og innri endurskoðanda.

Tryggingastærðfræðingur

Tryggingafræðileg athugun er framkvæmd árlega í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997 og reglugerð nr. 391/1998. Athugunin er framkvæmd af löggiltum tryggingastærðfræðingi samkvæmt samningi við sjóðinn. Með athuguninni er lagt mat á áfallnar skuldbindingar sjóðsins og væntar framtíðarskuldbindingar annarsvegar og núverandi eignir og vænt iðgjöld og ávöxtun hinsvegar.

Með lögum, samþykktum, reglum og leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins er markaður rammi sem lífeyrissjóðurinn starfar eftir. Til viðbótar eru settar skýrar innanhússreglur og verkferlar sem auðvelda störf starfsmanna, auka gagnsæi og bæta þjónustu við sjóðfélaga í hvívetna.

Áhættustýring og innra eftirlit

Stjórn Festu hefur samþykkt fjárfestingarstefnu. Um form og efni hennar ásamt úttekt á ávöxtun fer eftir reglugerð útgefinni af fjármálaráðuneytinu nr. 916/2009 með síðari breytingum. Í fjárfestingarstefnu eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðsins. Stefnan miðar að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er. Fjárfestingarstefna sjóðsins gegnir því veigamiklu hlutverki í áhættustýringu hans. Við fjárfestingarákvarðanir er jafnframt tekið tillit hluthafastefnu og stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem stjórn hefur sett sjóðnum. Fjárfestingarstefnu sjóðsins er að finna í heild sinni á vef sjóðsins (www.festa.is).

Um áhættustýringu lífeyrissjóða gilda ákvæði laga og reglugerða, þ.m.t. reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða. Á grundvelli þessa hefur stjórn sett sjóðnum áhættu- og áhættustýringarstefnu sem innihalda m.a. helstu ferla áhættustýringar varðandi alla þætti í starfsemi sjóðsins.

Stefnurnar grundvallast á stefnumótun sjóðsins sem og lögum og reglum sem um sjóðinn gilda. Megininntak stefnanna er að með áhættustýringu er átt við eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, meta, stýra og vakta áhættu í starfsemi sjóðsins.

Áhættustefnan er eitt af lykilverkfærum stjórnar við að uppfylla þær skyldur sem á yfirstjórn sjóðsins hvíla. Henni er beitt samhliða fjárfestingarstefnu sjóðsins og stuðlar hún að því að lífeyrissjóðurinn nái settum markmiðum með ásættanlegri áhættu í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum.

Markmið með áhættustefnu og áhættustýringarstefnu er að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Lögð er áhersla á að stefnurnar og framkvæmd þeirra sé virkur þáttur í starfseminni og að þær tengist ákvörðunarferlum hans í stefnumótandi málum, við innleiðingu sem og í daglegum rekstri. Einnig er lögð áhersla á að stjórn og stjórnendur hafi góða yfirsýn yfir helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins og að þeir hafi þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og taki virkan þátt í því. Mikilvægt er að stjórn, stjórnendur og aðrir starfsmenn meti áhættu við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni.

Forstöðumaður áhættueftirlits sjóðsins hefur yfirumsjón með framkvæmd stefnanna og áhættueftirliti sjóðsins. Hann heyrir beint undir framkvæmdastjóra. Til að tryggja honum aukið sjálfstæði í starfi og milliliðalausan aðgang stjórnar að upplýsingum er honum heimilt að gefa skýrslur um áhættueftirlit, og

aðrar upplýsingar sem varða áhættustýringu sjóðsins, beint og milliliðalaust til stjórnar sjóðsins og endurskoðunarnefndar.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í ársskýrslu og í skýringum í ársreikningi.

Innra eftirlit sjóðsins nær yfir sérhverja aðgerð af hálfu stjórnar, stjórnenda og starfsmanna til að stýra áhættu, þar sem því verður við komið, og auka líkur á að settum markmiðum verði náð við rekstur sjóðsins. Stjórnendur annast skipulagningu og framkvæmd innra eftirlits en að framkvæmd þess koma í raun allir starfsmenn sjóðsins með einum eða öðrum hætti.

Skipulag innra eftirlits tekur mið af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða og er innra eftirlit sjóðsins yfirfarið árlega af þeim sem annast innri endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggir m.a. á skýrsluskilum, reglulegri upplýsingagjöf, skráðum verkferlum og starfslýsingum, reglum um aðgreiningu starfa, skipulegum aðgangsstýringum og skilvirkri áhættustefnu og áhættueftirliti. Áhættustefna, áhættustýringarstefna og áhættustýring sjóðsins eru veigamikill þáttur í innra eftirliti.

Helstu verkþættir í starfsemi sjóðsins byggja á skriflegum ferlum og starfslýsingum starfsmanna sem auka áreiðanleika og stuðla að fylgni við lög og reglur. Verkferlar og starfslýsingar eru yfirfarnar reglulega. Aðskilnaði starfa og aðgangsstýringum innan sjóðsins er ætlað að draga úr villu- og sviksemisáhættu.

Margþætt skýrsluskil, afstemmingar og upplýsingagjöf til opinberra aðila, stjórnar sjóðsins og einstakra stjórnenda veita aðhald í rekstri. Hvað upplýsingakerfi sjóðsins varðar er í gildi öryggisstefna sjóðsins sem nær til meðferðar og varðveislu gagna. Henni er ætlað að tryggja örugga meðferð og varðveislu upplýsinga sem þýðingu hafa fyrir starfsemi sjóðsins.

Eftirlitstaðgerðir og sjálfvirk vöktun miða að því að lágmarka áhrif rekstraratvika á upplýsingakerfi. Neyðaráætlun sjóðsins er ætlað að taka á alvarlegri rekstraratvikum með endurheimt upplýsingakerfa. Þá hefur sjóðurinn tilnefnt móttakanda upplýsinga um uppljóstrun vegna mögulegra svika eða misferlis starfsmanna.

Hluthafastefna Festu lífeyrissjóðs

Almennt

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem leitast við að ná góðri ávöxtun á fjárfestingar sínar en jafnframt að vera ábyrgur hluthafi og stuðla að framþróun starfshátta innan fyrirtækja og á hlutabréfamarkaði. Hluthafastefna þessi varðar aðkomu Festu að fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir beint í.

Festa lífeyrissjóður gerir kröfu til þess að fyrirtæki, sem sjóðurinn fjárfestir í, sýni ábyrgð gagnvart samfélagslegum gildum, gæti að jafnrétti kynjanna, umhverfinu og að starfað sé í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja. Við mat á starfsháttum fyrirtækja horfir sjóðurinn m.a. til aðstæðna á markaði, laga og almennt viðurkenndra reglna og gilda. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum. Við mat á virkni sjóðsins

sem fjárfestis er m.a. litið til eignarhlutdeildar, fjárhæða, stöðu sjóðsins í hópi hluthafa og möguleika sjóðsins til að hafa áhrif á þau atriði sem stefnan tekur til. Sjóðurinn metur verulegan eignarhlut með eftirfarandi hætti:

- a) 1,5% af heildareignum lífeyrissjóðsins
- b) 3% eða hærrí eignarhlutur í hverju félagi eða
- c) sjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa í einstöku félagi

Markmið stefnunnar

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að taka við iðgjaldi félagsmanna, ávaxta það og skila til félagsmanna í formi lífeyris. Stefna sjóðsins er að hámarka þær greiðslur með því að ná sem bestri langtímaávöxtun, að teknu tilliti til áhættu. Við fjárfestingar er einnig tekið tillit til þeirra viðmiða sem falla undir ábyrgar fjárfestingar að því marki sem lög leyfa og að teknu tilliti til hlutverks sjóðsins um hámrökun lífeyrissréttinda sjóðsfélaga.

Fjárfestingarstefna Festu lífeyrissjóðs er sett af stjórn sjóðsins ár hvert og markar hún stefnu um hvernig eignasamsetningu sjóðsins skuli háttað að teknu tilliti til ávöxtunar og áhættu.

Markmið hluthafastefnu þessarar er að marka stefnu og stjórnarhætti Festu lífeyrissjóðs sem eiganda í þeim félögum sem hann fjárfestir í og auka þannig gegnsæi við fjárfestingar sjóðsins, ábyrgð hans sem eiganda og styðja þannig við þau langtímasjónarmið sem liggja að baki fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Stjórnarhættir fyrirtækja

Sjóðurinn mun horfa til þess við fjárfestingar hvort fyrirtæki sem hann fjárfestir í fylgi góðum stjórnarháttum við rekstur og gefi upplýsingar þar um í ársskýrslum. Horft verður til þess hvort innlend fyrirtæki fylgi leiðbeiningum Viðskiptaráðs Íslands, Kauphallar Íslands (NASDAQ Iceland) og Samtaka atvinnulífsins um stjórnarhætti fyrirtækja, en útgefendum hlutabréfa í Kauphöll Íslands ber að fylgja leiðbeiningunum eða upplýsa um frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja.

Stjórnarhættir eru skilgreindir sem samband milli stjórnenda félags, stjórnar þess, hluthafa og annarra haghafa. Stjórnarhættir ákvarða með hvaða hætti félagi er stjórnað. Festa telur að stjórnarhættir félags geti skipt sköpum, því félag sem viðhefur góða stjórnarhætti er líklegra til að vera samkeppnishæfara og vegna vel til lengri tíma litið.

Aðkoma að vali stjórnarmanna

Festa gerir kröfu um að stjórnarmenn í fyrirtækjum sem sjóðurinn fjárfestir í sinni stjórnarstarfi sínu af heilindum og kostgæfni og í samræmi við góða stjórnarhætti. Stjórnarmenn eiga að vera sjálfstæðir í störfum sínum og ætíð hafa hagsmuni viðkomandi fyrirtækis að leiðarljósi.

Áhersla er lögð á að samsetning stjórnar sé með þeim hætti að reynsla, menntun og hæfni stjórnarinnar í heild hæfi sem best þörfum félagsins.

Festa metur í hverju tilviki fyrir sig hvort sjóðurinn gerir tillögu um stjórnarmann fyrir hluthafafund þar sem kosning stjórnar fer fram. Ef sjóðurinn á þess kost á grundvelli eignarhalds leitast hann við að tilnefna hæfa fulltrúa í stjórnir félaga, annaðhvort einn og sér eða í samstarfi við aðra aðila. Framkvæmdastjóri, stjórnarformaður og varaformaður stjórnar Festu mynda valnefnd sem tilnefnir stjórnarmenn þegar það á við.

Hvorki stjórnarmenn né starfsmenn sjóðsins sitja í stjórnnum fyrirtækja í umboði sjóðsins. Stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra er jafnframt óheimilt að sitja í stjórnnum fyrirtækja sem

sjóðurinn fjárfestir í. Þetta gildir þó ekki um fyrirtæki sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins. Jafnframt við sérstakar aðstæður, svo hægt sé að fylgja eftir hagsmunum sjóðsins með fullnægjandi hætti, er starfsmönnum heimilt með ákvörðun stjórnar að sitja í stjórnnum eða ráðum áhættufjármagnsfyrirtækja eða -sjóðum sem lífeyrissjóðurinn á hlut í.

Hluthafafundir

Á hluthafafundum mun Festa greiða atkvæði í samræmi við hagsmuni lífeyrissjóðsins. Almennt munu tillögur á hluthafafundum vera studdar ef Festa telur ákvörðun vera til hagsbóta fyrir hagaðila viðkomandi fyrirtækis með langtímasjónarmið að leiðarljósi. Framkvæmdastjóri fer með atkvæði sjóðsins á hluthafafundum í fyrirtækjum sem sjóðurinn á eignarhlut í. Hann getur jafnframt veitt öðrum umboð til að fara með atkvæði sjóðsins.

Starfskjör stjórnenda

Festa gerir kröfu um að starfskjarastefna uppfylli kröfur hlutafélagalaga og taki mið af viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja eins og við á.

Festa telur að við ákvörðun um starfskjör stjórnenda eigi að gæta hófs og m.a. að líta til stærðar og umfangs fyrirtækisins, launadreifingar innan þess, svo og þeirra starfskjara sem ætla má að bjóðist almennt á þeim markaði sem fyrirtækið starfar á.

Festa lífeyrissjóður leggur áherslu á að ávallt liggi fyrir greinargóðar upplýsingar og rök fyrir starfskjörum æðstu stjórnenda. Lögð er áhersla á að starfskjarastefnur greini hvernig þær styðji við langtímahagsmuni og sjálfbærni félaga og að sett séu fram skýr skilyrði og forsendur fyrir föstum og árangurstengdum launagreiðslum, þar á meðal hlunnindum.

Samskipta- og siðareglur fyrir stjórn og starfsfólk Festu lífeyrissjóðs

Almenn atriði:

Reglur þessar gilda fyrir starfsmenn sjóðsins sem og stjórnarmenn. Með stjórnarmönnum er átt bæði við aðal- og varastjórnarmenn. Starfsemi sjóðsins byggir á lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og samþykktum sem um sjóðinn gilda. Jafnframt hefur sjóðurinn sett ýmsar reglur s.s. starfsreglur stjórnar, verklagsreglur um verðbréfaviðskipti, starfsreglur framkvæmdastjóra o.fl. Um sjóðinn er víðtækt eftirlit s.s. með innra og ytra eftirliti endurskoðenda, endurskoðunarnefnd og einnig með eftirliti frá Fjármálaeftirliti og Seðlabanki Íslands. Er meðfylgjandi reglum á engan hátt ætlað að koma í staðinn fyrir eða breyta fyrirbyggjandi reglum, heldur er þeim ætlað að undirstrika tiltekin grunngildi í störfum og starfsháttum stjórnar og starfsmanna sjóðsins.

Ábyrgð:

Stjórn og starfsfólk sjóðsins gera sér ljósa þá ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón og eftirlit með þeim fjármunum sem eru í eigu sjóðfélaga. Í ábyrgðinni felst m.a. að fara í hvívetna eftir þeim lögum og reglum er gilda, að hagsmunir sjóðfélaga séu í fyrirrúmi og að fjárfestingar sjóðsins byggji á góðu viðskiptasiðferði.

Þagnarskylda og meðferð trúnaðarupplýsinga:

Á stjórn og starfsfólki hvílir þagnarskylda um málefni sjóðsins, s.s. málefni sjóðfélaga, lífeyrisþega og önnur atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu sem stjórnar- eða starfsmenn sjóðsins og leynt skulu

fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Stjórnar- eða starfsmenn eru ábyrgir fyrir því að gögn sem þeir taka við og fara skuli leynt komist ekki í hendur annara. Þagnarskylda helst þó látið sé af starfi.

Góðir starfshættir:

Stjórn og starfsmenn skulu leggja rækt við starf sitt og stunda það af kostgæfni. Öll störf og aðrar athafnir skulu miða að því að vera lífeyrissjóðnum, sjóðfélögum og öðrum sem sjóðurinn veitir þjónustu til framdráttar. Stjórn og starfsfólk skulu ávallt gæta þess utan vinnutíma að aðhafast ekkert það sem getur vakið efa um hæfni þeirra til að sinna störfum fyrir sjóðinn eða skaða ímynd hans. Fordast ber hvers konar hagnunaárekstra milli starfa þeirra og annarra athafna eða tengsla utanaðkomandi aðila. Stjórn eða starfsfólk mega ekki taka þátt í meðferð mála sem varða sjóðinn og þá persónulega. Skylt er stjórnar- eða starfsmanni að upplýsa um slík atvik.

Hagnýting trúnaðarupplýsinga:

Stjórn eða starfsfólki er óheimilt að nýta sér trúnaðarupplýsingar, beint eða óbeint til öflunar eða ráðstöfunar verðbréfa sjálfum sér eða öðrum til hagsbóta.

Viðskiptahættir:

Sjóðurinn leggur áherslu á mikilvægi þess að eiga góð samskipti við þá aðila sem hann á samskipti við hvort sem um er að ræða iðgjaldagreiðendur, sjóðfélaga, þjónustuaðila á fjármálamarkaði eða útgefendur verðbréfa. Sjóðurinn leggur áherslu á að ávöxtun fjármuna sjóðsins taki mið af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma. M.a. næst það með góðum samskiptum við aðila á verðbréfamarkaði. Þau samskipti þurfa að vera í samræmi við almennar grunnreglur er tryggja gott viðskiptasiðferði og hagsmuni sjóðfélaga. Lögð er áhersla á að allar kynningar sem tekið er þátt í og önnur samskipti séu hlutlægar, nákvæmar, sannar og í samræmi við lög og almennt siðferði.

Ferðalög:

Eðlilegt er að stjórn og starfsfólk sjóðsins sækja kynningar- og fræðslufundi um fjárfestingar sem skipulagðar eru af þjónustuaðilum bæði innanlands og utan sem eru til þess fallnir að afla sjóðnum upplýsinga um viðskiptatækifæri, valkosti í eignastýringu eða annað er skiptir sjóðinn máli. Efni fundanna verður að vera stutt gögnum sem eru til reiðu á fundunum. Skal gögnunum haldið til haga í minnst eitt ár. Vettvangur funda á ekki að krefjast ferðalaga umfram það sem nauðsynlegt getur talist. Sjóðurinn skal að jafnaði bera kostnað vegna ferða og gistingar. Þjóði skipuleggjendur upp á útivistar- eða skemmtiatriði, svo sem íþróttar- eða menningarviðburði, í tengslum við slíka fundi skulu þeir viðburðir vera almennt viðeigandi og ganga sem minnst á hefðbundinn vinnutíma.

Gjafir og boð:

Stjórn og starfsfólki er óheimilt að þiggja gjafir, boð eða önnur fríðindi af þjónustuaðilum sjóðsins. Með þjónustuaðilum er átt við alla aðila sem með einhverjum hætti eru í samskiptum eða viðskiptum við sjóðinn. Undanþegnar eru jólagjafir og aðrar tækifærisgjafir sem eru að fjárhagslegu verðmæti innan marka sem teljast algeng í slíkum tilvikum eða þegar um er að ræða persónuleg tengsl sem ekki verða rakin til viðskipta við sjóðinn. Einnig boð á menningar- eða íþróttaviðburði á starfssvæði sjóðsins, enda gætt hófs í umgjörð og viðurgjörningi. Enn fremur er heimilt að þiggja viðeigandi viðurgjörning í tengslum við samskipti við þjónustuaðila.

Annað:

Brot starfsmanna á þessum reglum getur varðað áminningu eða uppsögn.

Stefna Festu lífeyrissjóðs um ábyrgar fjárfestingar

Stefna þessi er sett fram á grundvelli 5. töluliðs, 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Með stefnu þessari setur Festa lífeyrissjóður fram þau atriði sem sjóðurinn telur mikilvæg siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Að auki skal hluthafastefna sjóðsins höfð til viðmiðunar við fjárfestingaákvæðanir.

Þegar fjallað er um ábyrgar fjárfestingar, er horft til þátta er taka til umhverfis- og félagslegra viðmiða ásamt góðum stjórnarháttum félaga. Þessi viðmið geta varðað m.a. eftirfarandi atriði: a) Umhverfisþættir (loftslag, mengun, orkunýting); b) Samfélagslegir þættir (mannréttindi, aðbúnaður verkafólks); c) Stjórnarhættir (samsetning stjórnna, launastefna, gagnsæi).

Festa lífeyrissjóður er tiltölulega stór fjárfestir á innlendum verðbréfamarkaði. Sjóðurinn er hinsvegar lítill í alþjóðlegum samanburði. Stefna þessi er því sett fram með innlendan verðbréfamarkað í huga, þar sem sjóðurinn getur að einhverju leiti haft áhrif á ofangreinda þætti í fjárfestingum sínum.

Erlendar fjárfestingar Festu fara að mestu fram í gegn um verðbréfa- og fagfjárfestisjóði. Leitast er við að velja erlenda samstarfsaðila sem meðal annars hafa sett sér siðferðisleg viðmið við fjárfestingar, áður en ákvörðun er tekin um að fjárfesta í erlendum sjóðum.

Markmið stefnunnar

Festa lífeyrissjóður er langtímafjárfestir sem hefur það að markmiði að taka við iðgjaldi félagsmanna, ávaxta það og skila til félagsmanna í formi lífeyris. Stefna sjóðsins er að hámarka þær greiðslur með því að ná sem bestri langtímaávöxtun, að teknu tilliti til áhættu. Við fjárfestingar er einnig tekið tillit til þeirra viðmiða sem falla undir ábyrgar fjárfestingar að því marki sem lög leyfa og að teknu tilliti til hlutverks sjóðsins um hámarksréttinda sjóðsfélaga.

Fjárfestingar á innlendum markaði sem stefna þessi tekur til eru meðal annars:

1. Hlutabréf og skuldabréf í skráðum félögum
2. Hlutabréfasjóðum, að vísitölusjóðum undanskildum.
3. Skuldabréfasjóðum að vísitölusjóðum undanskildum.
4. Öðrum sjóðum sem fjárfesta í fjármálagerningum skráðra/óskráðra félaga.

Eftirfylgni stefnu um ábyrgar fjárfestingar

Stefna Festu lífeyrissjóðs sem eiganda er að þau fyrirtæki sem sjóðurinn kemur að, starfi í sátt við umhverfi sitt, fylgi lögum og reglum og hafi leiðbeiningar um góða stjórnarhætti að leiðarljósi.

Sjóðurinn mun sem eigandi, reyna að stuðla að því að fyrirtæki starfi eftir almennum lögum og reglum, sinni upplýsingaskyldu, hafi umhverfismál að leiðarljósi og leitist við að starfa í sátt við umhverfi sitt. Sjóðurinn hvetur sérstaklega til virkrar samkeppni og ábyrgðar gagnvart samkeppnislögum.

Ef upp koma tilvik þar sem fyrirtæki sem skráð eru á markaði og Festa er eigandi að, verður uppvíst að broti á sviði umhverfismála, félagslegra mála eða stjórnháttu að mati lögbærra aðila, mun sjóðurinn

beita sér fyrir því að tafarlaust verði brugðist við slíku og látið af broti. Jafnframt verði farið fram á að gripið verði til viðeigandi ráðstafana í því skyni að tryggja að ekki komi til sambærilegra atvika aftur.

Ef ekki verður brugðist við með fullnægjandi hætti að mati Festu þá mun sjóðurinn taka það til skoðunar að selja viðkomandi eignarhlut að hluta eða heild ef svo ber undir. Einnig getur sjóðurinn útilokað ákveðnar fjárfestingar þar til talið sé að viðkomandi hafi látið af broti og/eða gert fullnægjandi úrbætur.

Festa hefur væntingar til þess að eignastýringaraðilar sem sjóðurinn stofnar til samstarfs við, setji sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar. Slíkar stefnur eru einn þeirra þátta sem sjóðurinn tekur tillit til við val á samstarfsaðilum.

Endurskoðun og framfylgni stefnunnar.

Stefna þessi verður endurskoðuð árlega.

Ársreikningur 2021

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Hlutverk lífeyrissjóðsins

Festa lífeyrissjóður starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn rekur skrifstofur á þremur stöðum. Aðalskrifstofa sjóðsins er í Reykjanesbæ, en auk þess eru skrifstofur á Akranesi og á Selfossi.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða

Ársreikningur sjóðsins er gerður samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða.

Fjöldi sjóðfélaga, launagreiðenda og iðgjöld

Sjóðurinn starfar í þremur deildum, samtryggingardeild, almennri og tilgreindri séreignardeild. Ávöxtun eigna samtryggingardeildar og séreignardeilda er að fullu aðskilin, en eignasafn séreignardeilda er rekið sameiginlega. Á árinu greiddu til samtryggingardeildar sjóðsins samtals 17.962 sjóðfélagar hjá 2.726 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar, þ.e. þeir sem greiddu í hverjum mánuði, voru 13.930. Iðgjöld námu 11.097 millj. kr. sem er 4,9% hækkun frá fyrra ári. Í árslok eiga 103.181 sjóðfélagar réttindi hjá sjóðnum.

Lífeyrisgreiðslur samtryggingardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 5.181 millj. kr. á árinu 2021, sem er 11,8% hækkun frá fyrra ári.

Lífeyrisþegar voru 11.148, en þeim fjölgaði um 490 frá fyrra ári. Ellilífeyri fengu 6.979, örorkulífeyri 2.974, makalífeyri 726 og barnalífeyri 469. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris.

Til almennrar séreignardeildar greiddu á árinu 332 sjóðfélagar hjá 206 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar í almennri séreignardeild voru 175. Til tilgreindrar séreignardeildar greiddu á árinu 593 sjóðfélagar hjá 350 launagreiðendum. Virkir sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild voru 445. Iðgjöld séreignardeilda námu 167,3 millj. kr., sem er um 8,1% hækkun frá fyrra ári, en þá voru iðgjöldin 154,8 millj. kr. Þess ber að geta að af iðgjöldum séreignardeildar námu iðgjöld tilgreindrar séreignardeildar 118,1 millj. kr. Í árslok eiga 5.405 sjóðfélagar réttindi í almennri séreignardeild og 726 sjóðfélagar í tilgreindri séreignardeild.

Lífeyrisgreiðslur séreignardeildar samkvæmt reglugerð sjóðsins voru 34,6 millj. kr., samanborið við 36,1 millj. kr. árið áður. Lífeyrisþegar voru alls 49. Ellilífeyri fengu 27, 4 vegna andláts. 1 vegna örorku og útgreiðslur séreignar skv. lögum 2020 (Covid-19) voru 17. Hafa ber í huga að margir lífeyrisþegar fá greidda fleiri en eina tegund lífeyris. Jafnframt nýttu 50 sjóðfélagar séreignardeildar sér ákvæði laga um ráðstöfun séreignarsparnaðar inn á íbúðarlán.

Fjárfestingartekjur og rekstrarkostnaður

Hreinar fjárfestingartekjur námu 34.695 millj. kr samanborið við 23.606 millj. kr. árið áður. Rekstrarkostnaður sjóðsins, þ.e. skrifstofu- og stjórnunarkostnaður nam 358,7 millj. kr. samanborið við 344,6 millj. kr. árið áður. Rekstrarkostnaður í hlutfalli af meðalstöðu eigna var 0,16% samanborið við 0,18% árið áður. Hjá sjóðnum starfa 14 starfsmenn í 13,5 stöðugildum og nam heildarfjárhæð launa 176 millj. kr., launatengd gjöld voru 32,1 millj. kr.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris nam 247.507 millj. kr. í árslok. Á árinu hækkaði hún um kr. 40.934 millj. kr. eða um 19,82%. Af fjárfestingum sjóðsins voru 37,14% í erlendum gjaldmiðlum og 62,86% í íslenskum krónum. Félög og sjóðir námu 60,41% fjárfestinga, en skuldabréf og innlán 39,59%. Sé horft til undirliggjandi eigna verðbréfasjóða, nema hlutabréf og framtaksfjárfestingar 47,23% fjárfestinga en skuldabréf og innlán nema 52,77%.

Ávöxtun

Skuldabréfamarkaðir voru almennt erfiðir á árinu 2021. Viðspyrna efnahagslífsins var mun kröftugri en flestir höfðu spáð fyrir um, sem dæmi þá fór atvinnuleysi á Íslandi úr rúmlega 11% og undir 5% undir lok ársins, sem er lægra atvinnuleysi en fyrir Covid-19 faraldurinn. Þessi mikli efnahagsbati ásamt þrálátri verðbólgu gerði það að verkum að Sedlabankinn hóf vaxtahækkunarferli um mitt ár og hafði hækkað stýrivexti um 1,25% þegar árið var liðið og voru þeir 2% í árslok.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Ávöxtun (framhald)

Hækkun vaxta á styttri skuldabréfavöxtum var nokkuð meiri en á löngum skuldabréfum. Vextir ríkisbréfa með 2,5 ár til lokagjaldaga rúmlega tvöfölduðust, fóru úr 1,7% í 3,5%, vextir 5 ára skuldabréfa hækkuðu úr 2,7% í 4,0% og að endingu fóru 10 ára vextir úr 3,2% í 4,1%. Aðalvísitala skuldabréfa (NOMXIBB) hækkaði þó um 1,2% á árinu.

Ávöxtun á innlendum hlutabréfum var góð á árinu. Þannig hækkaði úrvalsvísitalan með arði um 34,6%. Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum var einnig góð á árinu, en heimsvísitala hlutabréfa hækkaði um 22,3% mæld í USD. Íslenska krónan styrktist um 0,8% gagnvart helstu myntum árið 2021. Hún veiktist hinsvegar um 2,6% gagnvart USD. Ávöxtun heimsvísitölu í krónu mældist um 25,4%.

Hrein nafnávöxtun samtryggingardeildar var jákvæð um 16,37% á árinu 2021. Verðbólga mældist 4,84% yfir árið og því var hrein raunávöxtun 11,00%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára er 7,63%. Ef lítið er til 10 ára er meðaltalið jákvætt um 6,50%. Hrein nafnávöxtun séreignardeildar I var 3,38% og hrein raunávöxtun hennar neikvæð um 1,40%. Deildin hóf starfsemi á vormánuðum 2018. Hrein nafnávöxtun séreignardeildar II var 14,39% og hrein raunávöxtun hennar var jákvæð um 9,11%. Meðaltal hreinnar raunávöxtunar séreignardeildar II síðustu 5 ár er jákvætt um 6,63%. Ef lítið er til 10 ára er meðaltalið jákvætt um 5,52%. Eignir séreignardeilda eru allar metnar á markaðsvirði.

Tryggingafræðileg úttekt

Benedikt Jóhannesson, tryggingastærðfræðingur hjá Talmakönnun hf. hefur gert tryggingafræðilega úttekt á fjárhagsstöðu samtryggingardeildar sjóðsins miðað við árslok 2021. Samkvæmt úttektinni eru endurmetnar eignir 20.139 millj. kr. hærrí en áunnin réttindi sjóðfélaga. Heildareignir, þ.e. endurmetnar eignir og núvirt framtíðariðgjöld eru 11.699 millj. kr. lægri en heildarskuldbindingar, miðað við 3,5% vexti. Skuldbindingar umfram eignir í árslok 2021 nema því 2,6%. Notast er við nýjar lífslíkutöflur sem samþykktar voru af Fjármála- og efnahagsráðuneytinu í desember 2021 sem auka heildarskuldbindingar sjóðsins um 38.524 millj. kr. Er það meginástæða fyrir lakari tryggingafræðilegri stöðu miðað við fyrra ár.

Stjórnarhættir og áhættustýring

Með góðum stjórnarháttum í starfsemi Festu lífeyrissjóðs er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur sem greiða iðgjald til sjóðsins fyrir starfsmenn sína og ábyrgðaraðila sjóðsins. Með góðum stjórnarháttum er stuðlað að gagnsæi í starfsemi sjóðsins. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins lítið til og haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri eftir þeim reglum sem fram koma í samþykktum. Sjóðurinn tileinkar sér ábyrgja starfshætti, með vönduð vinnubrögð, fagmennsku og frumkvæði að leiðarljósi. Sjóðurinn leggur áherslu á fyrirmyndarþjónustu og öfluga upplýsingatækni. Þannig verður Festa traustur lífeyrissjóður og sjóðfélögum örugg samfylgd.

Þau gildi sem starfsmenn Festu hafa tileinkað sér eru traust, ábyrgð og festa. Með þau gildi að leiðarljósi vinna starfsmenn að markmiði og stefnu lífeyrissjóðsins. Jafnframt er mikilvægt að samfélagslegt hlutverk lífeyrissjóðsins verði haft að leiðarljósi í allri starfsemi hans.

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli starfsleyfis fjármálaráðherra, í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum, samþykktu sjóðsins og annarra reglna sem um lífeyrissjóði gilda.

Stjórn Festu hefur samþykkt fjárfestingarstefnu. Um form og efni hennar ásamt úttekt á ávöxtun fer eftir reglugerð útgefinni af fjármálaráðuneytinu nr. 916/2009 með síðari breytingum. Í fjárfestingarstefnu eru tilgreindar megináherslur sem unnið er eftir við ávöxtun á fjármunum sjóðsins. Stefnan miðar að því að tryggja góða ávöxtun til lengri tíma en jafnframt að takmarka áhættu eftir því sem kostur er. Fjárfestingarstefna sjóðsins gegnir því veigamiklu hlutverki í áhættustýringu hans.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Stjórnarhættir og áhættustýring (framhald)

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Stefnan grundvallast á lagafyrirmælum og stefnumótun sjóðsins. Áhættustefnan byggir á skilgreiningu á áhættustýringu, sem felst í því að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins þar sem því verður við komið. Stjórnin leggur áherslu á að áhættustefnan sé virk í starfsemi sjóðsins og er hún árlega tekin til umræðu á vettvangi stjórnar og eftir atvikum til endurskoðunar í heild eða að hluta. Áhersla er lögð á góða yfirsýn stjórnar og stjórnenda yfir helstu áhættuþætti í rekstri sjóðsins og að starfsmenn sjóðsins hafi þekkingu á hlutverki sínu í ferli áhættustýringar og eftirlits og taki virkan þátt í því.

Mikilvægt er að stjórn, stjórnendur og aðrir starfsmenn meti áhættu og viðeigandi áhættuþætti við ákvarðanatöku eftir því sem eðlilegt er hverju sinni. Frekari upplýsingar um áhættustýringu sjóðsins er að finna í skýringu nr. 23 í ársreikningnum. Stjórnarháttayfirlýsing fyrir árið 2021 er birt í heild í ársskýrslu sjóðsins.

Upplýsingastarf

Sjóðurinn birtir í aðdraganda ársfundar auglýsingu í dagblöðum þar sem gerð er grein fyrir starfsemi og afkomu sjóðsins fyrir liðið ár. Sjóðurinn sendir greiddandi sjóðfélögum hálfárslega, í mars og september, yfirlit yfir móttækin iðgjöld ásamt útreikningi á áunnum lífeyrisréttindum. Með yfirlitinu í mars fylgir jafnframt sjóðfélagabréf þar sem greint var frá starfsemi á liðnu ári. Með yfirliti í september, er greint frá samþykktarbreytingum á ársfundi ef einhverjar eru. Á ársfundi sjóðsins á liðnu ári var m.a. gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningi, fjárfestingarstefnu og tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins. Á vefsíðu sjóðsins má nálgast almennar upplýsingar um sjóðinn, starfsemi, eignasafn, iðgjald, lífeyrisrétt og lánareglur. Sjóðfélagar geta með rafrænu auðkenni nálgast upplýsingar um greiðslusögu sína, réttindi og væntar lífeyrisgreiðslur á sjóðfélagavef sjóðsins.

Áhrif óvissu í ytra starfsumhverfi

Starfsemi sjóðsins á árinu 2021 einkenndist af áframhaldandi viðbrögðum við heimsfaraldri (Covid-19) sem hófst í ársbyrjun 2020. Góð reynsla var komin á fjarvinnu starfsfólks og tókst vel til við þjónustu við sjóðfélaga og launagreiðendur í gegnum síma og net. Ytra starfsumhverfi sjóðsins einkenndist af miklum sveiflum á eignamörkuðum sem rekja mátti til Covid-19. Aukið vægi erlendra eigna sem og aukið vægi skuldabréfa sem virt eru á gangvirði, mun auka sveiflur í ávöxtun sjóðsins til lengri tíma. Það er þó mikilvægt að hafa í huga að lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir og getur þolað skammtímasveiflur.

Væntanleg þróun sjóðsins og framtíðarhorfur

Á komandi árum mun lífeyrissjóðurinn hafa áfram að höfuðmarkmiði að ávaxta eignir innan ramma laga og fjárfestingarstefnu sjóðsins í þeim tilgangi að standa undir lífeyrisskuldbindingum og hámarka réttindi sjóðfélaga. Þó er jafnframt ljóst að auknar lífslíkur þjóðarinnar mun verða Festa sem og öðrum lífeyrissjóðum nokkur áskorun, en þessi þróun hefur mikil áhrif á skuldbindingar lífeyrissjóða. Fyrir liggja tillögur stjórnar til að bregðast við þessari þróun og verða þær lagðar fyrir ársfund sjóðsins til samþykktar.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf samkvæmt 66. gr. d í lögum um ársreikninga

Festa lífeyrissjóður telst til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum.

Lífeyrissjóðurinn fylgir ákvæði í gr. 66.d í lögum um ársreikninga þar sem fram kemur m.a. að í yfirliti með skýrslu stjórnar skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar séu til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gerð grein fyrir stefnu sjóðsins í mannréttindamálum og hvernig sjóðurinn spornar við spillingar- og mútumálum. Hvað gerð stefnu í þessum málum varðar byggir lagaákvæðið á svokallaðri „fylgja eða skýra reglur“ (e. comply or explain).

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Viðskiptalíkan Festu lífeyrissjóðs

Hjá lífeyrissjóðnum starfa 14 starfsmenn í 13,5 stöðugildum á þremur starfsstöðvum. Umhverfislegt umfang takmarkast við rekstur skrifstofa sjóðsins og taka aðföng, hráefnisnotkun og umhverfisáhrif rekstursins mið af því.

Viðskiptalíkan sjóðsins byggir á því að meginhlutverk hans samkvæmt lögum og samþykktum hans er að taka á móti iðgjöldum sjóðfélaga, ávaxta þau og greiða út lífeyri vegna elli-, örorku og fráfalls sjóðfélaga. Meginþættir í starfsemi sjóðsins lúta því, auk móttöku og skráningu iðgjalda og reksturs lífeyrisdeildar, að fjárfestingastarfsemi. Innlendum fjárfestingum er að meginsteftu stýrt beint af sjóðnum en erlend eignasöfn sjóðsins eru í vörslu erlendra eignastýringaraðila á grundvelli samninga þar um. Stór hluti sjóðfélaga á aðild að sjóðnum á grundvelli kjarasamninga en ákveðinn hluti sjóðfélaga sem ekki byggja kjör sín á kjarasamningum eru einnig aðilar að sjóðnum.

Til að gæta að hæfisreglum, réttu meðferð fjármuna sjóðsins og þáttum eins og spillingu og mútumálum er m.a. byggt á eftirfarandi;

- a. Stjórn hefur sett sjóðnum samskipta- og siðareglur.
- b. Stjórn hefur samþykkt reglur um uppljóstrara (e. Whistleblower).
- c. Stjórn hefur sett reglur um viðskipti stjórnar og starfsmanna með fjármálagerninga.
- d. Stjórn hefur samþykkt stefnu um ábyrgar fjárfestingar.
- e. Stjórn hefur samþykkt viðamikla áhættustefnu og áhættustýringarstefnu sem yfirfarin er árlega.
- f. Í gildi eru reglur sjóðsins sem ætlað er að sporna gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, sbr. gildandi lög þar um.
- g. Innra eftirlit sjóðsins er stutt af skjöldum reglum og ferlum og byggir meðal annars á margþættum aðskilnaði starfa, afstemmingum og krossprófunum sem eru til þess fallnar að styðja við traustan rekstur.
- h. Innri endurskoðun sjóðsins er áhættumiðuð og tekur mið af reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða.
- i. Innri og ytri endurskoðendur og Fjármálaeftirlitið hafa með höndum margþætt fjárhagslegt og ófjárhagslegt eftirlit með starfsemi lífeyrissjóðsins.
- j. Í hluthafastefnu sjóðsins er m.a. lögð áhersla á að þau fyrirtæki sem sjóðurinn fjárfestir í ástundi góða stjórnarhætti og séu rekin lögum samkvæmt.
- k. Fjárfestingarstefna sjóðsins er samþykkt af stjórn og tekur hún m.a. á þeim siðferðilegu viðmiðum sem koma fram í stefnu um ábyrgar fjárfestingar.
- l. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd sem heyrir beint undir stjórn. Endurskoðunarnefnd sjóðsins fylgist með virkni innra eftirlits og áhættustýringar og er í reglulegum samskiptum við innri- og ytri endurskoðendur sjóðsins er varðar fjárhagsleg- og ófjárhagsleg málefni hans.

Megináhrif sjóðsins á samfélagslegt umhverfi

Megináhrif sjóðsins á samfélagslegt umhverfi sitt felst annars vegar í getu hans og styrk til að greiða sjóðfélögum sínum lífeyri og hins vegar í fjárfestingarstarfsemi og aðkomu hans að innlendum fjármálamarkaði. Það gerir sjóðurinn meðal annars með ábyrgum fjárfestingum og góðum stjórnarháttum.

Lífeyrissjóðurinn greiðir nú rúmar 440 milljónir króna á mánuði í lífeyri til sjóðfélaga sinna og nema heildareignir sjóðsins tæplega 248 milljörðum króna. Árleg tryggingafræðileg úttekt, áhættustefna og áhættustýringarstefna sjóðsins gegna mikilvægu hlutverki hvað þennan þátt í rekstri sjóðsins varðar. Forstöðumaður áhættueftirlits sjóðsins gefur stjórn reglulega skýrslur varðandi ýmsa áhættuþætti sjóðsins.

Fjárfestingastarfsemi sjóðsins byggir á samþykktri fjárfestingarstefnu sem kynnt er í ársskýrslu og á vef sjóðsins. Þar koma m.a. fram siðferðileg viðmið sjóðsins í fjárfestingum. Gerð er sérstök grein fyrir framfylgni sjóðsins við stefnu um ábrygar fjárfestingar í ársskýrslu sjóðsins.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Iceland SIF

Lífeyrissjóðurinn er meðal stofnaðila að Iceland SIF sem er sjálfstæður umræðuvettvangur fyrir ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Megin tilgangur þess er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábygrra fjárfestinga og stuðla að aukinni umræðu um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Lífeyrissjóðurinn hefur þegar stigið skref í framkvæmd stefnu hans um ábyrgar fjárfestingar og mun gera áfram á komandi mánuðum og árum. Til marks um það er meðal annars nálgun sjóðsins á einstök fjárfestingarverkefni. Áhersla er lögð á að flétta saman ábyrgar fjárfestingar og það hlutverk sjóðsins að ná góðri langtímaávöxtun á þær eignir sem sjóðurinn hefur í umsjá sinni. Sjóðurinn mun leitast við að sýna frumkvæði í þeim eignum á sama tíma og hann lítur til þess sem vel er gert af öðrum aðilum á fjármálamarkaði.

Góðgerðarmálefni

Í lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er kveðið á um að sjóðnum sé ekki heimilt að inna af hendi framlög í öðrum tilgangi en er lítur að starfsemi hans. Af því leiðir að sjóðnum er óheimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Starfsmannamál

Festa leggur áherslu á að skapa starfsfólki jöfn tækifæri og heilbriggt, öruggt og hvetjandi vinnuumhverfi. Mismunur er ekki liðin á grundvelli kynferðis, kynþáttar, trúar, aldurs, eða uppruna. Hjá sjóðnum starfa 14 manns þar af sjö konur og sjö karlar. Starfsmannavelta hjá sjóðnum hefur verið mjög lítil í gegn um árin.

Sjóðurinn hefur þá stefnu að gæta jafnréttis milli karla og kvenna og að hver starfsmaður sé metinn að verðleikum.

Launahlutfall framkvæmdastjóra reiknað sem hlutfall af miðgildi launa allra starfsmanna var 2,0 á starfsárinu.

Áætlun gegn einelti og áreitni

Það er stefna sjóðsins að starfsmenn sýni samstarfsfólki sínu kurteisi og virðingu í samskiptum. Einelti, áreitni og vanlíðan er ekki umborin á vinnustaðnum. Kynferðisleg áreitni og annað andlegt eða líkamlegt ofbeldi fellur hér undir.

Stjórnendum ber að stuðla að því að grundvallarreglur samskipta á vinnustað séu virtar. Í þessu skyni hefur sjóðurinn sett sér stefnu í málum er varða einelti, kynferðislega- eða kynbunda áreitni og ofbeldi.

Heilsuvernd og öryggismál

Festa viðurkennir mikilvægi heilsuefingar og styrkir starfsfólk sjóðsins í heilsurækt. Einstaka starfsmenn sjóðsins hafa jafnframt sótt námskeið í fyrstu hjálpi. Þar sem því verður við komið eru upphækkunleg borð á starfsstöðvum.

Starfsfólk fær reglulega fræðslu um tölvuöryggismál ásamt fræðslu um öryggismál í húsnæði sjóðsins, brunavarnir og þjálfun í viðbrögðum við bruna.

Starfsmannastefna- og fræðslustefna

Í starfsmanna-, og fræðslustefnu sjóðsins er lögð áhersla á að sjóðurinn sé góður og eftirsóknarverður vinnustaður. Í henni er lögð áhersla á gott starfsumhverfi, virka upplýsingagjöf til starfsmanna, teymisvinnu, þjálfun, heilsuefningu og endurmenntun starfsmanna og virðingu og umburðarlyndi í samskiptum.

Persónuvernd

Festa hefur sett sér persónuverndarstefnu og hjá sjóðnum er starfandi persónuverndarfulltrúi. Engar kvartanir vegna brota á reglum eða lögum um persónuvernd bárust á árinu 2021 og engir öryggisbrestir eða leki á persónuupplýsingum átti sér stað á árinu.

Varnir gegn spillingar- og mútumálum

Sjóðurinn hefur sett sér samskipta- og siðareglur sem m.a. varða það hvernig sjóðurinn spornar við spillingar- og mútumálum. Einnig eru til staðar reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka samþykktar af stjórn. Lögð er áhersla á að kynna nýjum starfsmönnum samskipta- og siðareglur sjóðsins. Jafnframt hefur starfsfólki verið kynntar reglur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka á starfsmannafundum, auk innri verkferla þ.a.l.

Hjá sjóðnum er starfandi reglurvörður og sérfræðingur í áhættueftirliti.

Skýrsla stjórnar Festu lífeyrissjóðs

Umhverfismál

Sjóðurinn hefur þá stefnu að flokka og skila raf- og rafeindatækjum, sem ekki eru notuð lengur við rekstur hans, til endurvinnslu og er með því dregið úr ofnýtingu auðlinda. Mörg raftæki innihalda fágæta málma sem nýst geta aftur auk þess að innihalda hættuleg spilliefni sem meðhöndla þarf með viðeigandi hætti.

Skjalavistun sjóðsins er að mestu orðin rafræn. Þegar hefur dregið úr pappírsmálum af þessum sökum. Markmið sjóðsins er að skjalavistun verði að fullu rafræn til framtíðar.

Lögð er áhersla á lágmörkun og flokkun úrgangs til endurvinnslu meðal starfsfólks og góða nýtingu matvæla í mótuneyti sjóðsins til að sporna við matarsóun.

Mannréttindi

Mannréttindi eru grundvallarréttindi sem allir menn eiga kröfu til. Lífeyrissjóðurinn metur alla jafnt og mismunar fólki ekki á grundvelli kynþáttar eða þjóðernislegs uppruna, kynhneigðar, stjórnmálaskoðana, trúarbragða eða heimspekilegrar sannfæringar.

Atburðir eftir lok reikningsárs

Frá lokum reikningsárs fram að áritunardegi hafa orðið nokkrar lækkanir á innlendum og erlendum hlutabréfamörkuðum, sér í lagi vegna innrásar Rússa í Úkraínu. Á þessu stigi er ekki ljóst hvort þær lækkanir muni vara og þá hvort þær muni hafa áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar komi fram í ársreikningnum, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun. Stjórn og framkvæmdastjóri sjóðsins staðfesta hér með ársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 30. mars 2022

Stjórn

Sigurður Ólafsson
formaður

Anna Á. Halldórsdóttir
varaformaður

Örvar Ólafsson
meðstjórnandi

Silja Eyrún Steingrimsdóttir
meðstjórnandi

Kristín Magnúsdóttir
meðstjórnandi

Þór Hreinsson
meðstjórnandi

Framkvæmdastjóri

Gylfi Jónasson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Festu lífeyrissjóðs

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Festu lífeyrissjóðs fyrir árið 2021, að undanskilinni skýrslu stjórnar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2021, efnahag hans 31. desember 2021, breytingu á handbæru fé á árinu 2021 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2021, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar.

Ársreikningurinn innifelur

- Skýrslu stjórnar.
  - Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2021.
  - Efnahagsreikning þann 31. desember 2021.
  - Yfirlit um sjóðstreymi fyrir árið 2021.
  - Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2021.
  - Skýringar, sem innifela helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.
  - Deildaskipt yfirlit, sem innifela deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021, deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2021 og deildaskipt yfirlit um sjóðstreymi 2021.
- Skýrsla stjórnar er undanskilin endurskoðun, sbr. kafla um aðrar upplýsingar.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda.

Óháði

Við erum óháð lífeyrissjóðnum samkvæmt ákvæðum laga um endurskoðendur og endurskoðun og síðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins. Við uppfylfum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði síðareglna.

Samkvæmt okkar bestu vissu, lýsum við yfir að önnur þjónusta sem við höfum veitt sjóðnum er í samræmi við ákvæði íslenskra laga og reglna og að við höfum ekki veitt þjónustu sem óheimilt er að veita samkvæmt ákvæðum 5.1. gr. Evrópureglugerðar nr. 537/2014.

Við höfum ekki veitt sjóðnum aðra þjónustu en endurskoðun á árinu 2021.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Áritun óháðs endurskoðanda

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2021. Sem hluti af endurskoðun okkar á ársreikningnum voru þessi lykilatriði skoðuð sérstaklega. Við látum ekki í ljós sérstakt álit varðandi þessi lykilatriði, einungis er látið í ljós álit á ársreikningnum í heild.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Mat óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum og skuldabréfa
Vísað er til skýringa nr. 2.1 um grundvöll reikningsskila, skýringu nr. 11 um eignarhluti í félögum, skýringu nr. 12 um blutdeildarskírteini og sjóði, skýringu nr. 13 um skuldabréf og skýringu nr. 22 um fjármálagerninga.

Bókfært verð eignarhluta í félögum og sjóðum nam 145.275 millj. kr. (2020: 112.552 millj. kr.) eða 59% af heildareignum þann 31. desember 2021, af því eru 38.385 milljarðar kr. óskráð (2020: 30.872 millj. kr.). Bókfært verð skuldabréfa nam 95.311 millj. kr. (2020: 89.212 millj. kr.) eða 38% af heildareignum, af því eru 31.091 millj. kr. á gangvirði og 0 millj. kr. óskráð þann 31. desember 2021 (2020: 0 millj. kr.). Þessar óskráðu eignir eru flokkaðar í gangvirðisþrepi 2 og 3 í skýringum í ársreikningi.

Meðal eignarhluta í félögum og sjóðum og skuldabréfa eru óskráðar eignir. Verðmæti þessara fjárfestinga er háð mati stjórnenda, þeim forsendum sem eru notaðar og vali á útreikningsaðferð eða líkani og getur haft veruleg áhrif á niðurstöðu matsins.

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á óskráðum fjárfestingum vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding sjóðsins nam 446.397 millj. kr. þann 31. desember 2021 (2020: 370.689 millj. kr.). Tryggingafræðileg staða þann 31. desember nam -2,6% þar sem skuldbindingar voru umfram eignir í árslok (2020: 1,5%). Lífeyrisskuldbinding er reiknuð út af óháðum tryggingastærðfræðingi.

Vegna þess hve flóknir útreikningarnir eru og vegna stærðar og mikilvægi fyrir sjóðinn, teljum við mat á lífeyrisskuldbindingu vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

Endurskoðunaraðgerðir

Endurskoðun á mati óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum og skuldabréfa fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Fjárfestingarferilinn var yfirfarinn. Við yfirförum aðferðafræði og forsendur við mat.
- Gögn sem útreikningar og forsendur mismunandi verðmatsaðferða voru byggð á voru yfirfarin og metin.
- Framkvæmdir voru sjálfstæðir útreikningar af verðmatsfræðingi PwC á verðmæti úrtaks óskráðra fjárfestinga
- Í þeim tilvikum þar sem verðmat byggðist á nýlegum viðskiptum voru þau viðskipti sannreynd.
- Flokkun óskráðra fjárfestinga í stigkerfi gangvirðis var yfirfarin.

Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Endurskoðunaraðgerðir

Endurskoðun á mati á lífeyrisskuldbindingu fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Við lögðum mat á óhæði og hæfi tryggingastærðfræðings.
- Ferli við útreikninga var yfirfarið.
- Framkvæmdar voru greiningar á sértækum lífs- og örorkulíkum sem notaðar eru við útreikning við staðlaðar lífs- og örorkulíkur gefnar út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga.
- Framkvæmdar voru aðgerðir með úrtökum til að sannreyna inntaksgögn og útreikninga
- Framkvæmdar voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum.

Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar ásamt yfirliti um tryggingafræðilega stöðu.

Áritun óháðs endurskoðanda

Aðrar upplýsingar, þ.m.t. skýrsla stjórnar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar eru skýrsla stjórnar, úrdráttur úr ársreikningi á ensku og ársskýrsla sjóðsins, sem lágu fyrir við áritun okkar.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki til annarra upplýsinga, þ.m.t. skýrslu stjórnar og við staðfestum þær ekki á neinn hátt.

Í tengslum við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins ber okkur að yfirfara aðrar upplýsingar, sem tilgreindar eru hér að ofan, þegar þær liggja fyrir og meta hvort þær eru í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða skilning sem við höfum aflað við endurskoðunina eða ef svo virðist að verulegar rangfærslur séu í þeim. Ef við, á grundvelli vinnu okkar, ályktum að verulegar rangfærslur séu í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Við höfum ekki greint atriði sem ber að greina sérstaklega frá.

Hvað varðar skýrslu stjórnar um starfsemi sjóðsins höfum við, í samræmi við ákvæði 104. gr. laga um ársreikninga nr. 3/2006, yfirfarið að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum lífeyrissjóðsins að meta hæfi hans til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning lífeyrissjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa lífeyrissjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi sjóðsins. Stjórnendum lífeyrissjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins (framhald)

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að lífeyrissjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Kosning endurskoðanda

Við vorum fyrst kosin endurskoðendur á aðalfundi sjóðsins þann 7. maí 2018. Kosning okkar hefur verið endurnýjuð árlega á aðalfundi sjóðsins og höfum við því verið endurskoðendur sjóðsins samfellt í fjögur ár.

Reykjavík, 30. mars 2022

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

	Skýr.	2021	2020
Iðgjöld	3		
Iðgjöld sjóðfélaga		2.937.920	2.793.424
Iðgjöld launagreiðenda		8.372.513	7.963.957
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(46.186)	(28.167)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði		625.725	743.433
		<u>11.889.971</u>	<u>11.472.646</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir	4	5.215.584	4.669.308
Umsjónarnefnd eftirlauna	4	(237)	(421)
Annar beinn kostnaður vegna örorku		12.088	10.385
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		65.275	60.708
		<u>5.292.710</u>	<u>4.739.980</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	27.023.489	16.872.962
Hreinar tekjur af skuldabréfum	5	7.638.111	6.342.293
Vaxtatekjur og gengismunur af handbæru fé		37.024	364.215
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		30.816	47.006
Fjárfestingargjöld	6	(34.138)	(20.130)
		<u>34.695.304</u>	<u>23.606.346</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	7,8,9	358.656	344.554
		<u>358.656</u>	<u>344.554</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		40.933.908	29.994.458
Hrein eign frá fyrra ári		<u>206.572.972</u>	<u>176.578.514</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Eignir	Skýr.	31.12.2021	31.12.2020
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,11,12,15	145.275.379	112.551.724
Skuldabréf	13,14,15	95.310.848	89.211.897
		<u>240.586.227</u>	<u>201.763.621</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	16	1.381.265	1.469.811
Aðrar kröfur	16	244.113	110.531
		<u>1.625.378</u>	<u>1.580.343</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	17	40.975	40.185
Handbært fé	18	5.362.669	3.290.081
Eignir samtals		<u>247.615.248</u>	<u>206.674.230</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
	19		
Áfallinn kostnaður og fyrirfram innheimtar tekjur		26.185	33.818
Aðrar skuldir		82.183	67.441
		<u>108.368</u>	<u>101.258</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>
Skipting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			
Hrein eign sameignardeildar		246.318.114	205.651.511
Hrein eign séreignardeildar		1.188.766	921.461
		<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>
Skuldbindingar utan efnahags	21		
Aðrar skýringar	22,23		
Kennitölur	24		

Yfirlit um sjóðstreymi árið 2021

	2021	2020
Inngreiðslur		
Iðgjöld	11.361.765	10.759.958
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	625.725	743.433
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	39.273	56.290
Aðrar inngreiðslur	2.150	12.961
	12.028.913	11.572.641
Útgreiðslur		
Lífeyrir	5.289.393	4.741.225
Rekstrarkostnaður	362.728	326.802
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	6.526	1.714
Aðrar útgreiðslur	34.138	31.895
	5.692.786	5.101.635
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	6.336.126	6.471.006
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	2.541.996	994.122
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(48.531.592)	(44.166.580)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	40.289.431	33.332.236
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	8.931.417	7.393.634
Keypt skuldabréf	(11.571.931)	(9.305.611)
Seld skuldabréf	4.044.076	3.241.931
Gjöld vegna reksturs annarra fjárfestinga	0	(2.649)
Seldar aðrar fjárfestingar	0	26.000
Ráðstöfun alls	(4.296.603)	(8.486.917)
Hækkun, (lækkun) handbærs fjár	2.039.524	(2.015.911)
Gengismunur af handbæru fé	33.064	346.921
Handbært fé í upphafi árs	3.290.081	4.959.071
Handbært fé í árslok	5.362.669	3.290.081

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar 31. desember 2021

Tryggingafræðileg staða	Skýr.	31.12.2021		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Eignir	20			
Hrein eign til greiðslu lífeyris		246.318.114	0	246.318.114
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(3.624.996)	0	(3.624.996)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	192.005.504	192.005.504
Eignir samtals		242.693.118	192.005.504	434.698.622
Skuldbindingar				
Ellilífeyrir		176.229.426	170.174.512	346.403.938
Örorkulífeyrir		36.109.155	40.450.251	76.559.406
Makalífeyrir		7.084.567	5.708.492	12.793.059
Barnalífeyrir		209.402	2.052.202	2.261.604
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar		2.921.142	5.458.255	8.379.397
Skuldbindingar samtals		222.553.693	223.843.711	446.397.404
Eignir umfram skuldbindingar		20.139.425	(31.838.207)	(11.698.782)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		9,0%	-14,2%	-2,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		8,1%	-5,1%	1,5%

Tryggingafræðileg staða	31.12.2020		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar-skuldbinding	Heildar-skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	205.651.511	0	205.651.511
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(1.249.326)	0	(1.249.326)
Mismunur á bókf. og matsverði skráðra hlutabréfa	(3.753.629)	0	(3.753.629)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(391.188)	0	(391.188)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	175.905.688	175.905.688
Eignir samtals	200.257.368	175.905.688	376.163.056
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	142.610.078	134.741.133	277.351.212
Örorkulífeyrir	32.392.898	37.118.236	69.511.134
Makalífeyrir	7.470.259	6.368.338	13.838.597
Barnalífeyrir	207.907	2.039.706	2.247.613
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaðar	2.624.209	5.116.416	7.740.626
Skuldbindingar samtals	185.305.351	185.383.829	370.689.181
Eignir umfram skuldbindingar	14.952.017	(9.478.141)	5.473.876
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	8,1%	-5,1%	1,5%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	4,4%	-4,8%	-0,5%

Skýringar

1. Starfsemi Festu lífeyrissjóðs

Festa lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrirréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins og með hliðsjón af lögum um skyldutryggingu lífeyrirréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Megin starfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs, en að auki rekur hann tvær séreignardeildir.

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til aviloka, örorku eða andláts skv. nánari ákvæðum laganna. Skylduáðild er að lífeyrissjóðnum og er kveðið á um iðgjald til sjóðsins í kjarasamningum aðila vinnumarkaðarins.

Séreignardeildir Festu Lífeyrissjóðs taka við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í samtryggingardeild lífeyrissjóðsins, ásamt öðrum sem þess óska, er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignardeild. Séreignardeildirnar bjóða upp á tvær ávöxtunardeildir með vel dreifðu eignarsafni.

Aðildarfélög sjóðsins eru eftirfarandi: Verkalýðs- og sjómannafélag Keflavíkur og nágr., Félag iðn- og tæknigreina, Verkalýðs- og sjómannafélag Sandgerðis, Verkalýðs og sjómannafélag Grindavíkur, VR, Bárán stéttarfélag, Efling stéttarfélag, Verkalýðsfélag Suðurlands, Verkalýðsfélag Akraness, Verkalýðsfélag Snæfellinga og Stéttarfélag Vesturlands.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum við gerð ársreiknings lífeyrissjóðsins fyrir árið 2021.

2.2. Starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í íslenskum krónum, sem er bæði starfsrækslu- og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins. Allar tölur eru settar fram í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

2.3. Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu. Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau. Stjórnendur hafa gefið sér forsendur um og lagt reikningshaldslegt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á ársreikning sjóðsins:

- i) Gangvirði óskráðra eignarhluta í félögum og sjóðum, sjá skýringar 11 og 12.
- ii) Tryggingafræðileg stada, sjá skýringu 20.

2.4. Iðgjöld

Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði lífeyrissjóða er fært sem sérstakur liður undir iðgjöld. Áætluð óinnheimt iðgjöld ásamt dráttarvöxtum eru færð í efnahagsreikningi undir liðnum kröfur á launagreiðendur. Mat þeirra byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn og greiðslur sem fyrir liggja um skil eftir lok reikningsársins.

2.5. Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að fráregnum öllum fjárfestingargjöldum. Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

2.5a. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að fráregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 6 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknunir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld. Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

2.5b. Tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að fráregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 6 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 5 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

2.5c. Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknunir til fjármálfyrirtækja vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu nr. 6 er greint frá beinum fjárfestingargjöldum sem greidd eru af sjóðnum, auk áætlaðra og reiknaðra fjárfestingargjalda vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfum. Slíkur kostnaður er ekki greiddur af sjóðnum sjálfum, heldur þáttaður inn í gengi viðkomandi eigna.

2.6. Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað, þ.m.t. launakostnaður starfsmanna sjóðsins. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til. Frá rekstrarkostnaði dregst þóknun til sjóðsins vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélög.

2.7. Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagreiningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og öðrum fjárfestingum. Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

2.7. Fjárfestingar (framhald)

2.7a. Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga og skuldabréf sem haldið er til gjalddaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga og skuldabréf, sem sjóðurinn tilgreinir að verði haldið til gjalddaga, eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu og aðferð virkra vaxta. Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í árslok, en gangvirði annarra fjárfestinga (óskráðra) í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 22. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stígskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

2.7b. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

2.7c. Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði skuldabréf sem eru á afskrifuðu kostnaðarverði og gangvirði. Undir þennan flokk falla jafnframt útlán. Skuldabréf og útlán eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun í árslok. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok reikningsárs. Í skýringu nr. 13 er gerð nánari grein fyrir skiptinu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

2.7d. Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánunum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til tapsáhættu vegna óvissu um innheimtu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður niðurfærslureikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna hafa sérstakar áhættur verið metnar jafnframt því sem reiknuð er almenn niðurfærsla. Niðurfærslureikningurinn er dreginn frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga í árslok. Í skýringu nr. 14 er gerð frekari grein fyrir niðurfærslu skuldabréfa og útlána.

2.7e. Aðrar fjárfestingar

Undir aðrar fjárfestingar eru færðar allar fjárfestingar sem ekki falla undir liði sem taldir eru upp hér að ofan. Hér eru meðal annars færðar húscignir og lóðir sem tekin voru yfir til fullnustu greiðslu. Fullnustueignir eru færðar á gangvirði eða kostnaðarverði hvort sem lægra reynist á reikningsskiladegi.

2.8. Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hlíðsjón af tapsáhættu og fært til lækkunar á kröfunum samkvæmt niðurstöðu slíks mats.

2.9. Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Fasteignir og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádrögnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði og greinast þannig: Fasteign undir starfsemi sjóðsins er afskrifuð um 2%, endurbætur á fasteigninni um 6,7%, innréttingar, skrifstofutæki og tölvu- og hugbúnaður um 25%.

2.10. Handbært fé

Handbært fé er fært í efnahagsreikning á gangvirði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum. Í skýringu 18 er nánari grein gerð fyrir skiptingu gjaldmiðla í lok árs.

2.11. Umreikningur í íslenskar krónur

Eignir og skuldir í erlendra mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur miðað við opinbert gengi Seðlabanka Íslands í árslok.

2.12 Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

3. Iðgjöld

	31.12.2021	31.12.2020
Iðgjöld samtryggingardeildar greinast þannig:		
Iðgjöld á tímabilinu.....	11.138.197	10.602.698
Réttindaflutningur og endurgreiðslur nettó.....	(41.225)	(28.247)
	<u>11.096.972</u>	<u>10.574.451</u>
Iðgjöld séreignardeildar greinast þannig ¹⁾:		
Iðgjöld á tímabilinu.....	172.236	154.683
Réttindaflutningur og endurgreiðslur nettó.....	(4.962)	80
	<u>167.274</u>	<u>154.763</u>
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrdi.....	625.725	743.433
Iðgjöld samtryggingar- og séreignardeildar samtals.....	<u>11.889.971</u>	<u>11.472.646</u>

1) Þar af numu iðgjöld í tilgreinda séreign 118,1 milljón króna á árinu 2021 samanborið við 108,7 milljónir árið 2020.

Skýringar

4. Lífeyrir

Lífeyrir samtryggingardeildar greinist þannig:

	Efirlaun skv. samþ. sjóðsins	Umsjónarnefnd efirlauna	Samtals 31.12.2021	Samtals 31.12.2020
Ellilífeyrir	3.343.992	0	3.343.992	2.986.051
Örorkulífeyrir	1.606.193	0	1.606.193	1.436.155
Makalífeyrir	175.125	237	175.362	160.193
Barnalífeyrir	55.392	0	55.392	50.808
	<u>5.180.702</u>	<u>237</u>	<u>5.180.938</u>	<u>4.633.208</u>

Lífeyrir séreignardeildar greinist þannig:

Greiðslur iðgjalda inn á húsnæðislán.....	13.219	12.955
Útgreiðslur séreignalífeyris vegna Covid-19.....	4.939	10.877
Ellilífeyrir.....	15.715	12.089
Makalífeyrir.....	393	179
Örorkulífeyrir.....	380	0
	<u>34.646</u>	<u>36.100</u>
Lífeyrir samtryggingar- og séreignardeildar samtals.....	<u>5.215.584</u>	<u>4.669.308</u>

5. Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum greinast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2021	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur 2021	Hreinar tekjur 2020
Marel hf.....	10.026.174	96.930	1.029.515	1.126.446	2.197.055
Arion banki hf.....	3.882.870	30.681	1.872.856	1.903.536	109.163
Hagar hf.....	3.208.894	62.731	349.420	412.152	791.056
Skammtímasjóður ÍV.....	2.641.159	3.415	12.833	16.248	21.001
Síldarvinnslan hf.....	2.508.070	0	921.164	921.164	0
Stefnir ÍS 15.....	2.500.027	13.083	609.024	622.107	178.978
Reginn hf.....	2.304.453	0	711.084	711.084	44.898
Reitur fasteignafélag hf.....	2.084.320	24.515	348.243	372.758	89.674
Hampiðjan hf.....	2.073.631	22.345	567.036	589.381	645.523
Jarðvarmi slhf.....	1.940.187	160.004	0	160.004	(36.460)
Aðrar og smærri eignir.....	26.002.713	228.489	5.289.889	5.518.378	1.948.491
	<u>59.172.499</u>	<u>642.194</u>	<u>11.711.063</u>	<u>12.353.257</u>	<u>5.989.379</u>

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum greinast þannig:

	Bókfært verð 31.12.2021	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting/arður	Hreinar tekjur 2021	Hreinar tekjur 2020
Ishares Developed World Index Fund.....	17.700.642	480.963	2.714.258	3.195.221	397.773
JSS Global Themes Fund P Class.....	8.391.085	(472.176)	1.429.261	957.085	877.168
Amundi Funds - Bond Global Aggregate.....	5.864.518	(334.342)	383.906	49.564	154.347
Skagen KON-TIKI F.....	4.110.204	(109.349)	(129.837)	(239.187)	0
BR S&P 500 Index Fund.....	3.938.107	137.449	1.124.922	1.262.372	642.116
Janus Henderson Global Equity Fund.....	3.777.491	(102.406)	60.127	(42.279)	989.265
Europ Smaller Comp STESCAE LX.....	3.447.853	(173.467)	830.576	657.108	468.559
Skagen M2.....	3.263.313	(34.739)	597.510	562.770	(15.686)
Katla Global Value Fund.....	3.261.916	(206.040)	947.231	741.192	478.397
Pimco Income Fund.....	3.125.474	75.991	76.773	152.764	322.508
Aðrar og smærri eignir.....	29.222.274	468.776	6.904.846	7.373.622	6.569.136
	<u>86.102.879</u>	<u>(269.340)</u>	<u>14.939.573</u>	<u>14.670.232</u>	<u>10.883.583</u>
Samtals hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum.....				<u>27.023.489</u>	<u>16.872.962</u>

Skýringar

5. Hreinar fjárfestingartekjur (framhald)

Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig:

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2021	Samtals 2020
Skuldabréf sem haldið er til gjalddaga:					
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	2.169.312	(2.085)	0	2.167.228	1.819.476
Skuldabréf sveitarfélaga.....	846.120		0	846.120	741.336
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	206.338		0	206.338	176.604
Fasteignaveðtryggð skuldabréf.....	710.846		2.894	713.740	590.999
Önnur verðbréf.....	1.812.738	43.193	(524.476)	1.331.455	1.017.886
	<u>5.745.354</u>	<u>41.108</u>	<u>(521.582)</u>	<u>5.264.880</u>	<u>4.346.301</u>

	Gangvirðis-breyting	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2021	Samtals 2020
Skuldabréf færð á gangvirði:					
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	602.407	5.615	0	608.022	800.451
Skuldabréf sveitarfélaga.....	847.608	0	0	847.608	377.556
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	328.158	0	0	328.158	421.924
Önnur verðbréf.....	589.444	0	0	589.444	396.060
	<u>2.367.617</u>	<u>5.615</u>	<u>0</u>	<u>2.373.231</u>	<u>1.995.992</u>
Samtals tekjur af skuldabréfum.....	<u>8.112.971</u>	<u>46.723</u>	<u>(521.582)</u>	<u>7.638.111</u>	<u>6.342.293</u>

6. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingargjöld	Áætluð/reiknuð fjárfestingargjöld	Fjárfestingargjöld samtals	Meðalstaða undirliggjandi eigna á árinu	Hlutfall fjárfestingargjalda af meðalstöðu
Árið 2021					
Fjárfestingargjöld					
Allar deildir					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*.....	1.306	40.318	41.624	5.103.647	0,82%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	197.411	197.411	10.732.915	1,84%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	539	361.798	362.337	55.074.029	0,66%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	717.292	717.292	19.608.799	3,66%
Kaup og sölubóknarir verðbréfavíðskipta.....	30.461	0	30.461	133.846.472	0,02%
Umsýslubóknarir útvistunar eignastýringar.....	1.832	1.026	2.858	495.618	0,58%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>34.138</u>	<u>1.317.844</u>	<u>1.351.983</u>	<u>224.861.479</u>	<u>0,60%</u>
Samtryggingardeild					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*.....	0	38.332	38.332	4.886.710	0,78%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	197.411	197.411	10.732.915	1,84%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	0	360.743	360.743	54.775.278	0,66%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir.....	0	717.292	717.292	19.608.799	3,66%
Kaup og sölubóknarir verðbréfavíðskipta.....	30.356	0	30.356	133.826.427	0,02%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>30.356</u>	<u>1.313.778</u>	<u>1.344.134</u>	<u>223.830.128</u>	<u>0,60%</u>
Séreignardeild, sparnaðarleið 1					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*.....	13	151	164	18.841	0,87%
Kaup og sölubóknarir verðbréfavíðskipta.....	105	0	105	20.045	0,53%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>119</u>	<u>151</u>	<u>270</u>	<u>38.886</u>	<u>0,69%</u>
Séreignardeild, sparnaðarleið 2					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*.....	1.293	1.834	3.127	198.095	1,58%
Erlendir verðbréfasjóðir.....	539	1.055	1.594	298.751	0,53%
Umsýslubóknarir útvistunar eignastýringar.....	1.832	1.026	2.858	495.618	0,58%
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>3.664</u>	<u>3.915</u>	<u>7.579</u>	<u>992.465</u>	<u>0,76%</u>

Skýringar

6. Fjárfestingargjöld (framhald)

	Bein fjárfestingargjöld	Áætluð/reiknuð fjárfestingargjöld	Fjárfestingargjöld samtals	Meðalstaða undirliggjandi eigna á árinu	Hlutfall fjár- festingargjalda af meðalstöðu
Árið 2020					
Fjárfestingargjöld					
Allar deildir					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*	24	18.588	18.612	4.272.615	0,44%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir	0	265.611	265.611	10.486.638	2,53%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	302.040	302.040	42.148.862	0,72%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir	0	324.225	324.225	15.857.417	2,04%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta	16.671	0	16.671	115.266.910	0,01%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar	786	972	1.759	220.592	0,80%
Önnur fjárfestingargjöld	2.649	0	2.649	10.416	25,44%
Fjárfestingargjöld samtals	20.130	911.436	931.566	188.263.451	0,49%
Skipting fjárfestingargjalda á deildir					
Samtryggingardeild					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*	0	17.435	17.435	3.879.700	0,45%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir	0	265.611	265.611	10.486.638	2,53%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	299.891	299.891	41.965.061	0,71%
Erlendir fagfjárfestingsjóðir	0	324.225	324.225	15.857.417	2,04%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta	16.653	0	16.653	115.250.587	0,01%
Önnur fjárfestingargjöld	2.649	0	2.649	10.416	25,44%
Fjárfestingargjöld samtals	19.303	907.162	926.465	187.449.820	0,49%
Séreignardeild, sparnaðarleik 1					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*	24	198	222	22.563	0,98%
Kaup og sölubóknanir verðbréfavíðskipta	18	0	18	16.323	0,11%
Fjárfestingargjöld samtals	41	198	239	38.886	0,62%
Séreignardeild, sparnaðarleik 2					
Innlendir verðbréfa- og sérhæfðir sjóðir*	0	955	955	370.352	0,26%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	2.149	2.149	183.801	1,17%
Umsýslubóknanir útvistunar eignastýringar	786	972	1.759	220.592	0,80%
Fjárfestingargjöld samtals	786	4.076	4.862	774.744	0,63%

*Sérhæfðir sjóðir fyrir almenna fjárfesta, áður fjárfestingarsjóðir.

Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld eru ekki greidd af sjóðnum sjálfum, heldur eru þau reiknuð inn í gengi viðkomandi sjóða eða eigna. Þau innihalda bæði hlutdeild í almennum rekstrarkostnaði sjóða auk árangurstengingar.

7. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Laun og tengd gjöld greinast þannig:	31.12.2021	31.12.2020
Laun	175.975	166.078
Launatengd gjöld	32.068	43.217
	208.043	209.295
Meðalfjöldi starfa	13,5	13,3
Skrifstofukostnaður greinist þannig:	31.12.2021	31.12.2020
Aðkeypt þjónusta.....	109.934	100.302
Húsnæðiskostnaður.....	13.030	12.341
Annar rekstrarkostnaður.....	54.613	45.943
Afskrifur.....	5.737	7.178
Samtals.....	183.315	165.763
Endurgreiddur kostnaður vegna innheimtu gjalda fyrir stéttarfélag.....	(32.701)	(30.504)
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður samtals.....	358.656	344.554

Skýringar

8. Heildarlaun og þóknar til stjórnar og stjórnenda sjóðsins greinast þannig:

	31.12.2021	31.12.2020
Gylfi Jónasson, framkvæmdastjóri 1).....	23.099	22.765
Baldur Snorrason, forstöðumaður eignarstýringar 1).....	20.083	19.482
Aðrir sviðsstjórar (3 stöðugildi).....	49.497	47.557
Sigurður Ólafsson, stjórnarformaður.....	2.836	2.025
Anna Ágústa Halldórsdóttir, varaformaður.....	2.919	2.542
Órvar Ólafsson, stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd.....	2.444	2.777
Halldóra Sigr. Sveinsdóttir, stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd.....	929	1.851
Þór Hreinsson, stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd.....	2.114	1.262
Kristín Magnúsdóttir, stjórnarmaður, endurskoðunarnefnd.....	1.984	1.100
Eyrún Jana Sigurðardóttir, stjórnarmaður.....	1.382	185
Kristinn Bjarnason, formaður endurskoðunarnefndar.....	630	630
Einar Steinþórsson, varastjórnarmaður.....	432	102
Silja Eyrún Steingrímsdóttir, varastjórnarmaður.....	688	0
Ólafur S. Magnússon, fyrrv. stjórnarmaður.....	0	740
Dagbjört Hannesdóttir, fyrrv. stjórnarmaður.....	0	682
	<u>109.036</u>	<u>103.700</u>

1) Auk ofangreindra launa fékk framkvæmdastjóri greiddar kr. 2.010 þúsund fyrir setu í stjórn Landssamtaka lífeyrissjóða og Greiðslustofu lífeyrissjóða, sem hann var tilnefndur í af hálfu lífeyrissjóðsins. Jafnframt fékk forstöðumaður eignastýringar greiddar kr. 2.436 þúsund fyrir setu í fimm stjórnunum og fjárfestingaráðum. Þessi laun voru ekki greidd af lífeyrissjóðnum sjálfum.

9. Þóknar til endurskoðenda og tryggingastærðfræðings sjóðsins greinast þannig:

	31.12.2021	31.12.2020
Ytri endurskoðandi, endurskoðun ársreiknings.....	6.230	6.202
Innri endurskoðandi, þóknun fyrir innri endurskoðun.....	2.877	1.992
Tryggingastærðfræðingur, tryggingafræðileg úttekt.....	3.343	2.969
Tryggingastærðfræðingur, önnur þjónusta.....	1.254	1.523
	<u>13.703</u>	<u>12.686</u>

10. Samantekt innlendra og erlendra félaga og sjóða

	Skráð	Óskráð	Samtals
Eignarhlutar í innlendum félögum	35.132.566	10.163.322	45.295.888
Eignarhlutar í erlendum hlutafélögum	2.582.912	0	2.582.912
Innlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....	8.343.084	5.533.527	13.876.611
Erlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....	62.967.547	20.552.420	83.519.967
	<u>109.026.109</u>	<u>36.249.269</u>	<u>145.275.379</u>

Hluti óskráðra innlendra félaga er flokkaður á gangvörðisstigi 2. Hluti skráðra erlendra fjárfestinga er flokkaður á gangvörðisstigi 3

Skýringar

11. Eignarhlutar í félögum

Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:	31.12.2021			31.12.2020		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Marel hf.....	1,49%	2.864.548	10.026.174	1,51%	2.744.240	9.179.036
Arion banki.....	1,23%	1.796.265	3.882.870	0,72%	965.682	1.181.089
Hagar hf.....	4,12%	1.316.825	3.208.894	4,18%	1.338.117	2.967.448
Síðarvinnslan hf.....	1,46%	1.590.003	2.508.070	0,00%	0	0
Reginn fasteignafélag hf.....	3,81%	1.492.092	2.304.453	2,58%	970.601	1.072.996
Reitur fasteignafélag hf.....	3,15%	1.666.111	2.084.320	3,15%	1.665.789	1.735.731
Hampiðjan hf.....	3,58%	539.514	2.073.631	3,48%	492.420	1.459.595
Festi hf.....	2,52%	1.054.252	1.843.256	3,37%	1.375.769	1.935.622
Síminn hf.....	1,77%	403.886	1.599.430	1,70%	448.602	1.195.675
Eik fasteignafélag hf.....	3,45%	996.175	1.452.757	3,16%	896.861	1.003.819
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	1,98%	397.768	955.171	1,83%	346.438	668.832
Origo hf.....	2,88%	355.143	901.329	2,42%	258.951	419.686
Íslandsbanki hf.....	0,27%	425.097	679.079	0,00%	0	0
Kvika banki hf.....	0,51%	390.914	666.276	0,61%	107.403	225.982
Sýn hf.....	2,48%	437.659	481.546	2,91%	500.182	336.579
Icelandair Group hf.....	0,60%	330.936	373.556	0,00%	0	0
Skeljungur hf.....	0,19%	32.407	53.651	5,06%	717.584	900.393
Sláturfélag Suðurlands svf.....	5,98%	33.502	19.742	5,98%	33.502	14.358
Solid Clouds.....	1,09%	25.000	18.360	0,00%	0	0
Eimskip hf.....	0,00%	0	0	0,00%	1.520	1.238
		<u>16.148.096</u>	<u>35.132.566</u>		<u>12.863.660</u>	<u>24.298.080</u>

Óskráð félög og stofnfé:	31.12.2021			31.12.2020		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Jarðvarmi slhf.....	7,24%	1.493.953	1.940.187	7,24%	1.493.953	1.940.187
Eyri Invest hf.....	1,13%	593.538	1.681.009	1,13%	593.538	1.484.295
Blávarmi slhf.....	7,45%	1.343.179	1.616.786	7,29%	1.104.382	1.047.964
Samkaup hf.....	10,00%	936.000	936.000	0,00%	0	0
Landsbréf-Hvatning slhf.....	6,55%	553.404	779.192	6,55%	553.404	464.859
Brunnur vaxtarsjóður slhf.....	10,00%	328.200	449.536	10,00%	231.200	316.120
MF1 slhf.....	15,88%	304.786	439.873	15,88%	434.227	543.084
Akur Fjárfestingarfélag slhf.....	6,90%	296.932	437.054	6,90%	296.932	272.999
FÍ Eignarhaldsfélag slhf.....	7,05%	330.871	336.795	7,05%	113.323	320.108
HSV eignarhaldsfélag slhf.....	2,53%	249.778	314.166	2,43%	180.802	190.186
Bakkastakkur slhf.....	2,76%	104.151	287.677	0,00%	104.151	104.151
Mandólin hf.....	5,40%	265.693	220.776	5,40%	265.693	259.875
Önnur og smærri félög.....		<u>1.454.596</u>	<u>724.271</u>		<u>1.738.032</u>	<u>1.029.012</u>
		<u>8.255.079</u>	<u>10.163.322</u>		<u>7.109.637</u>	<u>7.972.840</u>
Eignarhlutar í innlendum félögum alls.....			<u>45.295.888</u>			<u>32.270.919</u>

Eignarhlutar í erlendum félögum greinast þannig:

	31.12.2021			31.12.2020		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Morgan Stanley sérgreint safn.....	0,05%	726.682	1.695.359	0,13%	1.792.801	3.772.426
NWF Group Plc.....	4,93%	712.540	887.553	4,93%	712.540	806.254
		<u>1.439.222</u>	<u>2.582.912</u>		<u>2.505.341</u>	<u>4.578.680</u>

Skýringar

12. Hlutdeildarskírteini og sjóðir greinast þannig:

	31.12.2021			31.12.2020		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Hlutdeildarskírteini innlendra skuldabréfasjóða:						
Skammtímasjóður ÍV.....	19,02%	2.635.961	2.641.159	18,15%	1.489.143	1.491.391
IS Lausafjársefni.....	3,78%	1.452.312	1.454.238	1,45%	773.435	789.219
Akta Vaxtatekifæri.....	4,12%	400.000	459.540	7,09%	400.000	435.971
ÍV Ríkisskuldabréfasjóður.....	0,27%	8.895	9.126	7,57%	250.000	261.399
Aðrir og smærri.....		52.854	54.258		287.344	320.684
		<u>4.550.022</u>	<u>4.618.320</u>		<u>3.199.922</u>	<u>3.298.664</u>
Hlutdeildarskírteini innlendra hlutabréfasjóða:						
Stefnir IS 15.....	6,91%	1.830.173	2.500.027	5,12%	1.000.000	1.191.005
Júpíter - Innlend hlutabréf.....	4,35%	327.929	546.676	4,40%	227.929	283.675
Akta Stokkur.....	2,55%	200.000	391.836	3,13%	100.000	175.283
ÍV Stokkur.....	5,14%	109.102	144.110	4,83%	67.800	104.566
Aðrir og smærri.....		114.506	142.115		103.758	136.071
		<u>2.581.710</u>	<u>3.724.764</u>		<u>1.499.487</u>	<u>1.890.599</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, hlutabréf:						
SÍA III slhf.....	9,31%	768.866	992.318	9,24%	768.866	847.058
Fagfjárfestastjóðurinn JR-TRF.....	7,05%	270.000	600.082	7,40%	270.000	383.677
TF II slhf.....	17,03%	419.244	525.731	17,02%	419.244	438.101
Freyja framtakssjóður slhf.....	5,00%	191.285	140.807	5,00%	140.275	106.358
SÍA IV slhf.....	5,04%	112.000	102.426	0,00%	0	0
SIA II slhf.....	7,53%	10.100	22.485	7,53%	63.922	81.221
Aðrir og smærri.....		217.137	148.369		83.771	48.030
		<u>1.988.631</u>	<u>2.532.219</u>		<u>1.746.077</u>	<u>1.904.445</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, skuldabréf:						
Gamma Fixed Income Fund.....	4,72%	311.875	674.956	11,21%	616.071	2.031.353
Veðskuldabréfasjóður ÍV VIV II.....	12,28%	614.351	662.706	12,28%	368.611	384.672
MF2 hs.....	12,20%	382.439	399.572	13,27%	139.153	139.153
Veðskuldabréfasjóður slhf. II.....	10,00%	360.500	372.324	10,00%	104.500	102.776
ACF III slhf.....	4,10%	160.000	169.920	4,10%	132.411	132.411
Alda Credit Fund II slhf.....	5,46%	80.000	98.240	5,46%	80.000	94.800
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	1,30%	50.000	82.710	6,19%	50.000	77.735
Veðskuldabréfasjóður slhf.....	8,01%	32.459	48.870	8,01%	32.459	51.404
		<u>1.991.625</u>	<u>2.509.298</u>		<u>1.523.205</u>	<u>3.014.303</u>
Innlendir fagfjárfestastjóðir, fasteignir						
105 Miðborg slhf.....	6,25%	231.250	238.438	6,25%	231.250	265.938
Gamma Agros slhf.....	5,55%	150.000	253.573	5,57%	150.000	245.147
		<u>381.250</u>	<u>492.011</u>		<u>381.250</u>	<u>511.085</u>
Innlendir sjóðir alls						
		<u>11.493.238</u>	<u>13.876.611</u>		<u>8.349.942</u>	<u>10.619.096</u>
Erlendir verðbréfasjóðir, hlutabréf:						
Ishares Dev. World Index Fund.....	0,83%	14.308.983	17.700.642	0,55%	8.567.718	8.764.156
JSS Global Themes Fund P Class.....	3,25%	6.655.131	8.391.085	3,90%	5.082.402	5.935.793
Skagen KON-TTKI F-Class.....	1,90%	4.349.396	4.110.204	0,00%	0	0
BR S&P 500 Index Fund.....	1,34%	2.416.670	3.938.107	1,44%	3.175.888	3.989.536
Janus Hend Global Eq Fund I2.....	3,07%	3.819.770	3.777.491	0,00%	0	0
SL Europe Smaller Companies	1,25%	2.103.913	3.447.853	1,04%	1.249.922	1.956.467
Skagen M2.....	11,40%	2.210.525	3.263.313	10,33%	2.189.993	2.680.011
Katla Global Value Fund.....	8,45%	1.858.602	3.261.916	9,91%	2.055.944	3.037.038
Aðrir og smærri sjóðir.....		368.333	435.336		7.071.376	9.378.528
		<u>38.091.324</u>	<u>48.325.948</u>		<u>29.393.243</u>	<u>35.741.528</u>

Skýringar

12. Hlutdeildarskírteini og sjóðir greinast þannig (framhald):

	31.12.2021			31.12.2020		
	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði	Hlutdeild	Kostnaðarverð	Gangvirði
Erlendir verðbréfasjóðir, skuldabréf:						
Amundi Funds IE(C).....	1,01%	5.864.810	5.864.518	0,57%	5.649.426	5.855.738
Pimco Income Fund.....	0,03%	2.092.305	3.125.474	0,03%	2.092.305	2.972.710
Ashmore Emerging Market Sov.....	2,68%	2.708.725	2.685.945	2,77%	2.369.726	2.449.734
Ashmore Emerging Market Corp.....	0,37%	483.440	560.952	0,35%	483.440	579.787
Aðrir og smærri sjóðir.....		335.351	336.092		15.264	14.282
		<u>11.484.631</u>	<u>12.572.981</u>		<u>10.610.160</u>	<u>11.872.250</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, hlutabréf:						
AlpInvest Co-Investment VII.....	2,46%	1.127.584	1.868.479	2,31%	876.397	1.052.220
Morgan Stanley Co-investment.....	2,35%	304.877	1.228.809	2,42%	834.256	1.101.412
KKR Asian III.....	0,44%	574.570	1.143.030	0,50%	571.784	603.568
Bonaccord.....	5,15%	926.016	1.029.371	6,69%	1.364.708	1.279.881
KKR Americas XII.....	0,42%	537.307	1.020.299	0,48%	366.021	543.702
KKR Infrastr Inv III EEA.....	1,62%	748.296	855.452	1,62%	490.109	601.579
HarbourVest Co-investment.....	1,06%	349.178	736.138	1,12%	443.316	773.292
Morgan Stanley PMF VI.....	0,93%	120.827	667.802	0,93%	287.822	552.659
Crown Asia-Pacific III.....	0,51%	236.155	620.254	0,51%	254.512	673.535
Crown Global Secondaries IV.....	0,18%	304.945	537.018	0,18%	331.300	483.555
AlpInvest Secondaries VII.....	2,31%	387.836	464.508	0,00%	0	0
Private Equity Co-Inv. opp II.....	1,01%	371.095	483.109	0,00%	0	0
Partners Group USA PE.....	1,35%	193.063	427.242	1,35%	246.052	384.634
AlpInvest Secondaries VI.....	1,33%	487.415	387.435	1,33%	371.881	429.369
Crown Co-Investment Opp.....	0,69%	134.769	327.294	0,69%	180.042	480.180
Partners Group Direct Investm.....	0,20%	126.005	257.982	0,20%	184.048	314.531
Crown Global Secondaries III.....	0,25%	134.890	257.569	0,25%	158.885	285.561
Crown Asia Pacific I.....	1,34%	107.611	171.605	1,34%	129.897	209.793
Aðrir og smærri sjóðir.....		117.704	488.597		228.434	627.408
		<u>7.290.145</u>	<u>12.971.993</u>		<u>7.319.465</u>	<u>10.396.880</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, skuldabréf:						
Crown European Private Debt.....	0,89%	1.162.866	1.221.599	0,89%	939.606	1.058.255
Muzinich Eur. Private Debt I.....	1,13%	1.015.909	1.039.898	1,13%	918.154	985.539
Morgan Stanley DCOF II.....	3,32%	506.178	603.528	3,33%	157.668	169.158
Morgan Stanley DCOF I.....	3,33%	216.563	376.662	3,33%	303.140	423.920
		<u>2.901.516</u>	<u>3.241.687</u>		<u>2.318.569</u>	<u>2.636.872</u>
Erlendir fagfjárfestastjóðir, fasteignir:						
LEM Multifamily Fund V LP.....	2,81%	1.297.950	1.800.273	3,02%	668.865	688.901
Northern Aged Care Fund III.....	2,83%	1.088.438	1.761.271	2,83%	966.768	1.538.527
LCN European Fund III SLP.....	2,02%	927.591	879.287	2,84%	667.339	690.478
LEM Multifamily Sen. Equity.....	1,27%	165.379	241.174	1,47%	342.359	537.210
Genesta Nordic Real Estate II.....	1,34%	221.361	378.185	1,34%	293.794	493.022
Northern Aged Care Fund IV.....	16,12%	437.509	481.864	0,00%	0	0
Metropolitan Real Estate.....	4,43%	836.545	865.303	4,33%	338.070	310.575
SL European Property Fund.....	0,00%	0	0	0,17%	122.152	176.786
		<u>4.974.773</u>	<u>6.407.357</u>		<u>3.399.346</u>	<u>4.435.499</u>
Erlend hlutdeildarskírteini og sjóðir.....		<u>64.742.390</u>	<u>83.519.967</u>		<u>53.040.784</u>	<u>65.083.029</u>
Hlutdeildarskírteini og sjóðir alls.....		<u>76.235.627</u>	<u>97.396.578</u>		<u>61.390.726</u>	<u>75.702.125</u>

Kostnaðarverð í töflum hér að framan er skilgreint sem vegið meðalkaupverð þeirra nafnverðseininga félaga og sjóða sem eru í eigu sjóðsins í lok ársins.

Skýringar

13. Skuldabréf

Skuldabréf greinast þannig:

Skuldabréf metin á gangvirdi:

	31.12.2021	31.12.2020
Ríkisvixlar og skuldabréf	10.905.750	7.615.263
Skuldabréf sveitarfélaga	9.074.506	7.523.151
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	4.209.329	4.208.929
Skuldabréf félaga.....	6.901.656	5.739.452
	<u>31.091.241</u>	<u>25.086.795</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga og útlán:		
Ríkisvixlar og skuldabréf.....	25.416.844	24.577.899
Skuldabréf sveitarfélaga	9.721.132	9.860.817
Skuldabréf og vixlar lánastofnana.....	1.947.319	2.842.974
Skuldabréf félaga og fagfjárfestasjóða.....	19.204.329	17.884.449
	<u>56.289.624</u>	<u>55.166.139</u>
Útlán greinast þannig:		
Skuldabréf sjóðfélaga	3.362.539	3.648.953
Önnur útlán.....	4.567.445	5.310.010
	<u>7.929.983</u>	<u>8.958.963</u>
Skuldabréf alls.....	<u>95.310.848</u>	<u>89.211.897</u>

Markaðsverð skuldabréfa sjóðsins í árslok 2021 er áætlað kr. 106.082 milljónir en bókfært verð þeirra er 95.311 milljónir króna, eða um 10.771 milljónum kr. lægra en áætlað markaðsverð.

14. Afskriftarreikningur skuldabréfa

Sum skuldabréf eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftarreikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Við niðurfærsluna er byggt á bestu fánlegu upplýsingum í hverju tilviki. Niðurfærslan skiptust þannig að 1.140,2 m.kr. eru vegna skuldabréfa fyrirtækja og 34 m.kr. vegna veðskuldabréfa. Niðurfærslan hefur verið dregin frá í fjárhæðum einstakra skuldabréfaflokka í skiptingu skuldabréfaeignar.

Afskriftarreikningur útlána greinist þannig:

	31.12.2021	31.12.2020
Niðurfærslureikningur í ársbyrjun	652.721	407.352
Varúðarfærsla endanlega afskrifuð.....	0	(242.963)
Hækkun niðurfærslu umfram endanlegar afskriftir.....	521.526	488.331
Niðurfærslureikningur í árslok.....	<u>1.174.246</u>	<u>652.721</u>

15. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Hlutabréf og sjóðir.....	58.032.732	87.242.647	145.275.379
Skuldabréf.....	85.258.887	2.121.978	87.380.865
Veðlán	7.929.983	0	7.929.983
	<u>151.221.602</u>	<u>89.364.625</u>	<u>240.586.227</u>
Hlutfallsleg skipting	62,9%	37,1%	100,0%
Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:			
	31.12.2021	31.12.2020	
ISK.....	151.221.602	128.586.834	
USD.....	48.905.304	46.285.982	
EUR.....	32.196.642	23.399.475	
NOK.....	7.373.517	2.680.011	
GBP.....	889.161	811.319	
	<u>240.586.227</u>	<u>201.763.621</u>	

Skýringar

16. Kröfur

	31.12.2021	31.12.2020
Kröfur á launagreiðendur:		
Óinnheimt iðgjöld.....	1.381.265	1.469.811
Aðrar kröfur:		
Aðrar kröfur.....	244.113	110.531

17. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir til eigin nota	Rekstrarfjármunir og hugbúnaður	Samtals
Stofnverð í ársbyrjun.....	18.848	69.987	88.834
Afskrifað áður	(6.458)	(42.191)	(48.649)
Bókfært verð í ársbyrjun.....	12.389	27.796	40.185
Viðbót á árinu.....	4.090	2.436	6.526
Afskrifað á árinu.....	(421)	(5.316)	(5.737)
Bókfært verð í árslok.....	16.058	24.917	40.975

Afskriftarhlutföll 2% 6,7%-25%

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu.

Vátryggingamat eigna lífeyrissjóðsins í árslok greinist þannig:

	Fasteigna- mat	Vátrygginga- mat	Bókfært verð
Fasteignir.....	20.100	51.889	16.058
Innréttingar, áhöld og tæki		35.703	24.917
	20.100	87.592	40.975

18. Handbært fé

Handbært fé sjóðsins samanstendur af óbundnum bankainnstæðum	31.12.2021	31.12.2020
Óbundnar bankainnstæður í íslenskum krónum.....	402.985	1.400.581
Óbundnar bankainnstæður í erlendri mynt.....	4.959.683	1.889.501
	5.362.669	3.290.081

19. Viðskiptaskuldir

Aðrar skuldir greinast þannig:	31.12.2021	31.12.2020
Ógreitt til stóttarféлага vegna innheimtu félagsgjalda	75.710	62.242
Ógreitt til starfsendurhæfingarsjóðs vegna innheimtu framlags til starfsendurhæfingar	6.473	5.198
	82.183	67.441
Áfallinn kostnaður og fyrirfr. innh. tekjur greinast þannig:		
Launatengd gjöld	9.490	18.019
Aðrar skammtímaskuldir	16.695	15.798
	26.185	33.818

Skýringar

20. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu lífeyrissjóðsins í árslok 2021, eru endurmetnar eignir 20,139 millj. kr. hærra en áunnin réttindi sjóðsfélaga. Heildareignir, þ.e. endurmetnar eignir og núvirt framtíðariðgjöld eru 11,699 millj. kr. lægri en heildarskuldbindingar, miðað við 3,5% vexti. Skuldbindingar umfram eignir í árslok 2021 nema því 2,6%. Notast er við nýjar lífslíkutöflur sem samþykktar voru af Fjármála- og efnahagsráðuneytinu í desember 2021. Töflurnar byggja á spá um auknar lífslíkur í framtíðinni. Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu fyrir ára hafa byggt á dánar- og eftirlífendatöflum sem byggja á reynslu úr fortíð. Áhrif af innleiðingu nýju taflanna auka heildarskuldbindingar sjóðsins um 38.524 millj. kr. Er það meginástæða fyrir lakari tryggingafræðilegri stöðu miðað við fyrra ár.

Einnig urðu breytingar á reglum um endurmat hlutabréfa og liðir vegna varúðarniðurfærslu hlutabréfa og núvirði fjárfestingargjalda hafa verið felldir brott í reglugerð 391/1998. Þessar breytingar hafa áhrif á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins í lok árs 2021 en ekki árið á undan.

Eignir	31.12.2021	31.12.2020
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	368.422.431	353.184.871
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	66.276.191	15.237.560
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	434.698.622	368.422.431

Skuldbindingar

Skuldbindingar í ársbyrjun	362.948.555	355.070.082
Hækkun skuldbindinga á árinu	83.448.849	7.878.474
Skuldbindingar í árslok	446.397.404	362.948.555
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.	(17.172.657)	7.359.086

Yfirlit um breytingu á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar

	31.12.2021	31.12.2020
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	185.305.351	166.788.860
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	15.800.376	12.084.410
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	11.138.197	10.602.698
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(5.180.938)	(4.633.208)
Hækkun/(lækkun) vegna nýrra forsendna um dánartíðni	15.917.460	0
Breyting vegna núvirði rekstrarkostnaðar í áfallinni stöðu	296.933	449.957
Hækkun/(lækkun) vegna annarra breytinga	(723.686)	12.635
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok.	222.553.693	185.305.351

Skv. 39 gr. Laga nr. 129/1997, má ekki vera meira en 10% munur á milli eignarlíða og lífeyrisskuldbindinga og er þá miðað við mismun í hlutfalli af heildarskuldbindingu. Í sömu grein er einnig kveðið á um að hafi slíkur mismunur haldist meiri en 5% samfellt í fimm ár, beri stjórn sjóðsins að gera viðeigandi breytingar á samþykktum hans.

21. Skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga lækkar um 359 milljónir króna á milli ára. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2021	31.12.2020
Innlendir óskráðir framtaks-, skuldabréfa-, og fasteignasjóðir	3.352.429	2.823.693
Erlendir óskráðir framtaks-, skuldabréfa-, og fasteignasjóðir	9.389.616	10.277.429
	12.742.045	13.101.122

Skýringar

22. Fjármálagerningar

Flokkar fjármálagerninga

Fjárfestingar lífeyrissjóðsins skiptast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga

Fjárfestingar 2021	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals	Gangvirði
Eignahlutar í félögum og sjóðum.....	145.275.379	0	0	145.275.379	145.275.379
Skuldabréf.....	31.091.241	7.929.983	56.289.624	95.310.848	106.082.038
Fjárfestingar samtals.....	176.366.620	7.929.983	56.289.624	240.586.227	251.357.417
Fjárfestingar 2020	Gangvirði	Útlán	Haldið til gjalddaga	Samtals	Gangvirði
Eignahlutar í félögum og sjóðum.....	112.551.724	0	0	112.551.724	112.551.724
Skuldabréf.....	25.086.795	8.958.963	55.166.139	89.211.897	99.666.663
Fjárfestingar samtals.....	137.638.518	8.958.963	55.166.139	201.763.621	212.218.387

Stígskipting gangvirðis

Taflan hér að neðan sýnir fjárfestingar sem færðar eru á gangvirði, flokkaðar eftir verðmatsaðferð. Matsaðferðum er skipt í þrjú stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsenda sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis eignanna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismatið byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina eða skuldina, annað hvort beint (t.d. verð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum).

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum.

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2021.....	137.981.379	81.548	38.303.692	176.366.620
	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Fjárfestingar á gangvirði í árslok 2020.....	106.766.595	81.548	30.790.375	137.638.518

Við mat á fjáreignum sem falla undir stig 2 eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Í stig 2 eru færðar fjárfestingar þar sem ekki er virkur markaður. Matið á eignunum ákvarðast af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kauptilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna.

Við mat á fjáreignum sem falla undir stig 3 eru notaðar eftirfarandi aðferðir:

Við mat á fjárfestingum sem falla undir stig 3 eru notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestastjóða, söluréttur eða verðmat félagsins byggt á afkomu eða samanburði við sambærilegar fjáreignir.

Breytingar sem falla undir stig 3 á tímabilinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2021	30.790.375
Keypt á árinu	8.478.015
Selt á árinu	(7.427.909)
Matsbreyting	6.463.212
Staða 31.12.2021	38.303.692

Skýringar

23. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er samkvæmt lögum að hafa efirlit með starfsemi sjóðsins. Liður í því efirliti er samþykkt og innleiðing áhættu- og áhættustýringarstefnu. Á grundvelli hennar felur stjórn forstöðumanni áhættuefirlits umsjón með framkvæmd stefnunnar.

Sjóðurinn leggur áherslu á það í störfum sínum að áhættustefnan og framkvæmd hennar sé virkur þáttur í starfseminni. Stefnan tekur m.a. mið af reglugerð um efirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða; nr. 590/2017, reynslu af áhættustýringu og eðli og umfangi reksturs sjóðsins.

Í áhættustefnunni er skipulag sjóðsins skilgreint, mælt fyrir um umsjón og ábyrgð er varðar framkvæmd áhættustýringar, þeir áhættuþættir sem sjóðurinn fylgist með tilgreindir sem og hvernig með þeim er fylgst. Jafnframt er í stefnunni áhættuskra með yfirliti yfir helstu áhættuþætti.

Áhætta í starfsemi sjóðsins er skilgreind, til samræmis við skilgreiningu í reglugerð nr. 590/2017, þ.e. hættuna á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði og fellur undir einn eða fleiri af þeim áhættuþáttum sem sjóðurinn skilgreinir og leiðir ekki til jafn mikillar eða meiri lækkunar skuldbindinga á sama tíma. Nær þessi áhætta bæði til atvika sem lúta að eignum og skuldbindingum sjóðsins sem og rekstrarlegum þáttum.

Helstu áhættuþættir í starfsemi sjóðsins eru fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta), mótaðilaáhætta, lífeyrstryggingaráhætta og rekstraráhætta.

Fjárhagsleg áhætta

Fjárhagsleg áhætta felst í hættunni á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á vöxtum, gengi gjaldmiðla eða virði verðbréfa. Fjárhagslegri áhættu má skipta í a) vaxta- og endurfjárfestingaráhætta, b) uppgreiðsluáhætta, c) markaðsáhætta, d) gjaldmiðlaáhætta, e) ósamræmisáhætta, f) verðbólguáhætta og g) áhættu vegna eigna utan efnahagsreiknings.

Vaxta- og endurfjárfestingaráhætta

Hættan á að breytingar á vöxtum og lögum vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Ef vextir hækka getur sjóðurinn þurft að innleysa gengistap við sölu á skuldabréfum sem keypt voru á lægri vöxtum. Þá getur lækkandi vaxtaumhverfi leitt til lægri ávöxtunarkröfu við kaup nýrra skuldabréfa þegar núverandi skuldabréf eru á gjalddaga og þegar fjárfest er fyrir innflæði (endurfjárfestingaáhætta).

Hluti skuldabréfa sjóðsins er færður til bókar á gangvirði og hluti á upphaflegri ávöxtunarkröfu við kaup. Sá hluti sem færður er til bókar á gangvirði er næmur fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu á markaði. Hér að neðan má sjá hvaða áhrif breytingar á ávöxtunarkröfu hefur á gangvirði skuldabréfa sem færð eru til bókar á gangvirði, hreina eign og tryggingafræðilega stöðu. Annars vegar er gert ráð fyrir að ávöxtunarkrafa verðtryggðra og óverðtryggðra markaðsskuldabréfa lækki um 100 punkta og hins vegar að ávöxtunarkafan hækki um 100 punkta. 100 punkta breyting samsvarar eins prósentustígs breytingu á ávöxtunarkröfu.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris:

	31.12.2021 100 punkta lækkun	31.12.2021 100 punkta hækkun	31.12.2020 100 punkta lækkun	31.12.2020 100 punkta hækkun
Breyting á ávöxtunarkröfu:				
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	2.925.839	(2.622.864)	2.419.980	(2.162.993)
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	44.180	(36.714)	64.515	(52.528)
Samtals gangvirðisbreyting.....	2.970.019	(2.659.577)	2.484.495	(2.215.522)
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	246.318.114	246.318.114	205.651.511	205.651.511
Breytinga á hreinni eign.....	2.970.019	(2.659.577)	2.484.495	(2.215.522)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði.....	249.288.133	243.658.536	208.136.006	203.435.989

Í töflunni hér á eftir er sýnt hver áhrifin eru á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Tryggingafræðileg staða þann 31.12.2021 er -2,6% en var 1,5% þann 31.12.2020.

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:

	31.12.2021 100 punkta lækkun	31.12.2021 100 punkta hækkun	31.12.2020 100 punkta lækkun	31.12.2020 100 punkta hækkun
Breyting á ávöxtunarkröfu:				
Verðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	0,66%	-0,59%	0,67%	-0,60%
Óverðtryggð skuldabréf færð á gangvirði.....	0,01%	-0,01%	0,02%	-0,01%
Samtals áhrif á tryggingafræðilega stöðu.....	0,67%	-0,60%	0,68%	-0,61%
Tryggingafræðileg staða.....	-2,62%	-2,62%	1,51%	1,51%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	0,67%	-0,60%	0,68%	-0,61%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	-1,96%	-3,22%	2,19%	0,90%

Uppgreiðsluáhætta

Hluti af skuldabréfaeign sjóðsins er með uppgreiðsluheimild. Það felur í sér uppgreiðsluáhætta sem felst í því að skuldabréf verði mögulega greidd upp fyrir lokagjalddaga og lífeyrissjóðurinn þurfi því að endurfjárfesta á lægri vöxtum.

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er sú hætta að gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum lækki. Hætta er á lökkun gangvirðis eignarhluta í félögum og sjóðum. VaR (Value at Risk) er notað til að meta líkur á tilteknu tapi miðað við eignasafn sjóðsins og söguleg gögn. Staðalfrávik er notað til að meta flókt/sveiflur eignasafna og með því er unnt að skoða sviðsmyndir til að meta markaðsáhætta.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum, bæði hlutabréfum og skuldabréfum. Markaðsverðbréf mynda stærsta hluta þeirra eigna sem ætlað er að standa á móti lífeyrisskuldbindingu sjóðsins. Fjárfestingar sjóðsins í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum, en þó er hluti af fjárfestingum sjóðsins einnig í óskráðum eignum.

Áhrif 5% og 10% lökkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins og tryggingafræðilega stöðu er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt, þ.e. til hækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til bætingar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris:	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2020
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf, verðbréfa- og fagfjárfestasjóði.....	(2.958.625)	(5.917.250)	(2.144.501)	(4.289.002)
Áhrif á erlend hlutabréf, verðbréfa- og fagfjárfestasjóði.....	(4.305.144)	(8.610.288)	(3.483.085)	(6.966.171)
Samtals gangvirðisbreyting.....	(7.263.769)	(14.527.538)	(5.627.586)	(11.255.172)
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	246.318.114	246.318.114	205.651.511	205.651.511
Breyting á hreinni eign.....	(7.263.769)	(14.527.538)	(5.627.586)	(11.255.172)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði.....	239.054.345	231.790.576	200.023.925	194.396.338
Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2020
Breyting á gangvirði:	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif vegna innl. hlutabréfa, verðbréfa- og fagfjárfestasjóða.....	-0,66%	-1,33%	-0,59%	-1,18%
Áhrif vegna erlendra hlutabréfa, verðbréfa- og fagfjárfestasjóða.....	-0,96%	-1,93%	-0,96%	-1,92%
Samtals gangvirðisbreyting.....	-1,63%	-3,25%	-1,55%	-3,10%
Tryggingafræðileg staða.....	-2,62%	-2,62%	1,51%	1,51%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	-1,63%	-3,25%	-1,55%	-3,10%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	-4,25%	-5,88%	-0,04%	-1,59%

Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta sjóðsins felst í hættu á að sveiflur á gengi íslensku krónunnar annars vegar og erlendra myntkrossa hins vegar geti haft neikvæð áhrif á eignastöðu sjóðsins. Meirihluti eigna sjóðsins í árslok 2021 er í íslenskum krónum en um 38,4% er í erlendum fjárcignum, fjárfestingum og handbæru fé, sem svarar til 94,0 milljarða króna. Hér á eftir eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur sjóðsins. Upplýsingar um gengi og útreikning á flöku taka tillit til kaupgengis Sedlabanka Íslands.

Mynt	Árslokagengi 2021	Árslokagengi 2020	Meðalgengi 2021	Meðalgengi 2020	Ársflókt 2021
USD.....	130,38	127,21	127,05	135,27	8,5%
EUR.....	147,60	156,1	150,19	154,52	7,0%
NOK.....	14,77	14,93	14,78	14,42	10,4%
GBP.....	175,73	173,55	174,71	173,59	8,4%

Í töflunni hér fyrir neðan eru sýnd hvaða áhrif 5% og 10% styrking á gengi íslensku krónunnar gangvart viðkomandi gjaldmiðlum hefði á gangvirði eigna í erlendum mynt, hreina eign til greiðslu lífeyris og tryggingafræðilega stöðu miðað við stöðu eigna í viðkomandi erlendum gjaldmiðli á reikningsskiladegi. 5% og 10% veiking á gengi íslensku krónunnar hefði ófug áhrif.

Áhrif á hreina eign samtryggingardeildar til greiðslu lífeyris:	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2020
Styrking á gengi íslensku krónunnar:	5%	10%	5%	10%
USD.....	(2.445.265)	(4.890.530)	(2.314.299)	(4.628.598)
EUR.....	(1.609.832)	(3.219.664)	(1.169.974)	(2.339.948)
GBP.....	(44.458)	(88.916)	(40.566)	(81.132)
NOK.....	(368.676)	(737.352)	(134.001)	(268.001)
Samtals.....	(4.468.231)	(8.936.462)	(3.658.839)	(7.317.679)
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	246.318.114	246.318.114	205.651.511	205.651.511
Breyting á hreinni eign.....	(4.468.231)	(8.936.462)	(3.658.839)	(7.317.679)
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði.....	241.849.882	237.381.651	201.992.672	198.333.832

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Áhrif á tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar:	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2020
Breyting á gangvirði:	5%	10%	5%	10%
USD.....	-0,55%	-1,10%	-0,64%	-1,28%
EUR.....	-0,36%	-0,72%	-0,32%	-0,64%
GBP.....	-0,01%	-0,02%	-0,01%	-0,02%
NOK.....	-0,08%	-0,17%	-0,04%	-0,07%
Samtals.....	-1,00%	-2,00%	-1,01%	-2,02%
Tryggingafræðileg staða.....	-2,62%	-2,62%	1,51%	1,51%
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu.....	-1,00%	-2,00%	-1,01%	-2,02%
Tryggingafræðileg staða eftir breytt gangvirði.....	-3,62%	-4,62%	0,50%	-0,51%

Ósamræmisáhætta

Ósamræmisáhætta vísar til ósamræmis í breytingum á gangvirði eigna annars vegar og skuldbindinga hins vegar. Dæmi um slíkan áhættuþátt er verðtrygging. Lífeyriréttindi eru verðtryggðar skuldbindingar, en eignir sjóðsins eru hins vegar ekki verðtryggðar að fullu. Ýmsar eignir hafa þó eiginleika óbennar verðtryggingar. Álagsprófum og næmnigreiningum er beitt á eignir og skuldbindingar til þess að meta næmni þeirra fyrir breytingum á vöxtum, verðbólgu og öðrum þáttum sem eru sameiginlegir eignum og skuldbindingum.

Verðbólguáhætta

Verðbólguáhætta er sú hætta að verðbólga valdi hækkun á lífeyrisskuldbindingum umfram raunávöxtun óverðtryggðra eigna. Verðbólguáhætta er viðvarandi í rekstri sjóðsins þar sem skuldbindingar eru að fullu verðtryggðar en eignasafnið er hins vegar að hluta ávaxtað í óverðtryggðum verðbréfum.

	Fjárhæð	Fjárhæð	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
Verðtryggðar eignir*	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Skuldabréf með ábyrgð ríkisins.....	35.333.161	31.648.642	14,7%	15,7%
Skuldabréf sveitarfélaga.....	18.697.579	17.402.045	7,8%	8,6%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, þ.m.t. sértryggð skuldabréf.....	6.067.325	6.983.208	2,5%	3,5%
Fasteignaveðtryggð lán.....	7.929.983	9.146.267	3,3%	4,5%
Skuldabréf fyrirtækja og fagfjárfestasjóða.....	23.980.024	21.399.394	10,0%	10,6%
Samtals.....	92.008.073	86.579.556	38,2%	42,9%

Áhætta vegna eigna utan efnahagsreiknings

Hætta á breytingum á undirliggjandi eignum eða skuldbindingum utan efnahags. Framvirkir gjaldmiðlasamningar, afleiður og skuldbindandi samningar um greiðslur í framtakssjóði eru dæmi um eignir og skuldbindingar utan efnahagsreiknings. Ekki eru til staðar opinir og útstandandi framvirkir gjaldmiðlasamningar og afleiður hjá sjóðnum. Upplýsingar um skuldbindingar vegna framtakssjóða er að finna í skýringu nr. 21.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hætta á fjárhagslegu tapi ef gagnaðili fjármálagernings stendur ekki við umsamar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhattu má skipta í útlánaáhattu, samþjöppunaráhattu, landsáhattu, afhendingaráhattu og uppgjöráhattu.

Með greiningu á mótaðilaáhattu er leitast við að meta hættuna á því að gagnaðilar fjármálagernings standi ekki við skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhattu fellur m.a. útlánaáhatta, sem er sú áhætta að mótaðilar standi ekki skil á greiðslum af fjármálagerningum. Dæmi um slíka fjármálagerninga eru skuldabréf, víxlar, skuldaviðurkenningar og innlán, en dæmi um aðra samninga sem geta falið í sér útlánaðildi eru afleiðusamningar. Útlánaáhatta er m.a. metin á grundvelli mats á lánshæfi stærstu útgefenda. Vísað er í skýringu 14 varðandi sundurliðun og breytingar á varúðarfærslum og afskriftum á árinu.

Þeir mótaðilar sjóðsins sem hafa opinbera lánshæfiseinkunn eru ríkissjóður, Arion banki hf., Íslandsbanki hf og Landsbanki hf. Ríkissjóður er með einkunnina AA- hjá Standard & Poor's þegar kemur að langtíma skuldbindingum í innlendra mynt og horfur stöðugar. Arion banki, Íslandsbanki og Landsbanki eru allir með lánshæfiseinkunn BBB frá Standard & Poor's á skuldbindingum til langs tíma og horfur jákvæðar.

	Fjárhæð	Fjárhæð	Hlutfall af eignum	Hlutfall af eignum
Útlánaáhatta, lánshæfismat miðast við 31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Skuldabréf með ábyrgð ríkissj., lánshæfismat S&P AA-.....	36.836.348	33.065.756	15,3%	16,4%
Mótaðilar með lánshæfismat S&P, BBB.....	6.341.167	6.756.325	2,6%	3,3%
Aðrir mótaðilar með innlent lánshæfismat 1).....	32.804.763	31.846.273	13,6%	15,8%
Önnur skuldabréf.....	11.398.587	8.584.580	4,7%	4,3%
Útlán til sjóðsfélaga og annarra.....	7.929.983	8.958.964	3,3%	4,4%
Samtals.....	95.310.848	89.211.898	39,6%	44,2%

1) Þessir mótaðilar hafa verið lánshæfismetrir af ALM Verðbréfum hf. á árunum 2016-2021. Lánshæfismat þeirra er á milli B- og A+.

Skýringar

23. Áhættupættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á því að lífeyrissjóður geti ekki staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar (greitt lífeyri) að fullu. Lífeyrstryggingaráhætta má skipta í skerðingaráhætta, iðgjaldaáhætta, umhverfisáhætta, lýðfræðilega áhætta og réttindaflutningsáhætta. Til þess að meta lífeyrstryggingaráhætta er m.a. horft á hlutfall lífeyris á móti iðgjöldum, aldursamsetningu sjóðfélaga og fleira.

Með því að framkvæma svokallaðar tölfræðilegar hermanir (e. simulation) á eignum og skuldbindingum sjóðsins miðað við mismunandi forsendur er hægt að meta líkur á að sjóðurinn þurfi að breyta réttindum, samanber nánari ákvæði laga og samþykka sjóðsins.

Sjóðurinn framkvæmir reglulega álagspróf með hlidsjón af leiðbeinandi tilmælum FME nr. 1/2013. Markmið með framkvæmd álagsprófsins er að meta hvort tryggingafræðileg staða sjóðsins verði undir -10% miðað við mismunandi álagsþætti. Þetta er gert þar sem að í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóða án ábyrgðar, leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignalíða og lífeyrisskuldbindinga er skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum. Með sama hætti þarf að gera breytingar á samþykktum ef munurinn hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár.

Niðurstöður álagsprófs:	Trygginga-	Trygginga-	Breyting	Breyting
	fræðileg staða	fræðileg staða	trygginga-	trygginga-
	31.12.2021	31.12.2020	fræðilegrar	fræðilegrar
			stöðu	stöðu
			2021	2020
Núverandi staða.....	-2,6%	1,5%		
Tryggingafræðileg krafa lækkuð úr 3,5% í 3%.....	-12,8%	-8,1%	-10,2%	-9,6%
Líftöflur hliðrast um 2 ár.....	-7,0%	-4,0%	-4,4%	-5,5%
Órorkulíkur auknar um 10%.....	-4,1%	-0,3%	-1,5%	-1,8%
Visitala neysluverðs hækkun ársins aukin um 0,5%.....	-2,8%	1,3%	-0,2%	-0,2%
Gengisvisitala lækkar um 10%.....	-4,6%	-0,5%	-2,0%	-2,0%
Veðskuldabréf lækka um 10%.....	-2,8%	1,3%	-0,2%	-0,2%
Markaðsskuldabréf lækka um 10%.....	-4,8%	-1,2%	-2,2%	-2,7%
Erlend hlutabréf lækka um 10%.....	-4,4%	-0,1%	-1,7%	-1,6%
Innlend hlutabréf lækka um 10%.....	-3,9%	0,4%	-1,3%	-1,1%

Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki nægjanlegt laust fé til að mæta greiðsluskuldbindingum. Skipta má lausafjáraáhætta í seljanleikaáhætta og útstreymisáhætta. Seljanleikaáhætta lýtur að því að ekki sé unnt að selja tiltekna fjármálagerninga innan tiltekins tíma. Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs og skráð verðbréf sem almennt teljast til seljanlegra eigna.

Hlutfall innlána, skuldabréfa með ábyrgð ríkissjóðs og skráðra verðbréfa af eignum:

	31.12.2021	31.12.2020
Innlán	2,2%	1,6%
Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	14,9%	16,0%
Innlend skráð hlutabréf	14,2%	11,8%
Skráð skuldabréf sveitarfélaga, lánastofnana og fyrirtækja	19,4%	21,7%
Erlend skráð hlutabréf	1,0%	2,2%
Innlend skráð hluteldarskírteini í verðbréfasjóðum	3,4%	2,5%
Erlend skráð hluteldarskírteini í verðbréfasjóðum	24,6%	23,1%
Samtals	79,6%	78,8%

Útstreymisáhætta vísar til hættunnar á því að ekki sé unnt að standa við greiðslur vegna lífeyrisskuldbindinga eða uppgjörs samninga sem sjóðurinn hefur undirgengist, t.d. vegna verðbréfavíðskipta.

Til að lágmarka útstreymisáhætta er fylgst með útstreymi greidds lífeyris og innstreymi iðgjalda og afborgana/arðgreiðslna af verðbréfum. Ef hlutfall milli lífeyris og iðgjalda er minna en 100% þýðir það að það er meira innstreymi af iðgjöldum til sjóðsins heldur en sjóðurinn greiðir út í lífeyri, þ.e. nettó innstreymi fjármagns til sjóðsins. Sjá nánar lífeyrisbyrði samtryggingar í skýringu númer 24.

Pólítísk áhætta

Pólítísk áhætta er skilgreind sem áhætta af því að aðgerðir eða aðgerðarleysi stjórnvalda auki lífeyrisbyrði sjóðsins eða skerði eignir hans, auk annarra neikvæðra áhrifa sem óvissa um mögulegar stjórnvaldsaðgerðir kann að skapa. Undir þetta falla t.a.m. breytingar á lögum eða reglum um starfseminna eða túlkun þeirra sem valda verulegum breytingum á starfsemi. Þetta kunna t.d. að vera breytingar á lögum um lífeyrissjóði, uppgjörsreglum, skattalögum, lögum um aðila sem hafa áhrif á starfsemi sjóðsins, efulrliti og efulrlitsreglum og heimildum til fjárfestinga.

Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri verkferla, starfsmanna, kerfa eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Skipta má rekstraráhætta í starfsmannaáhætta, áhætta vegna svika, áhætta vegna upplýsingatekni, orðsporsáhætta, skjalaáhætta, áhætta vegna útvistunar og upplýsingaáhætta.

Skilvirkar leiðir til að takmarka rekstraráhætta eru skýrar innri reglur, starfslýsingar, verkferlar sem skilgreina verklag við helstu verkþætti og skýrt skipurit.

Skýringar

24. Kennitölur

Samtryggingardeild

Fimm ára yfirlit	2021	2020	2019	2018	2017
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	-2,6%	1,5%	-0,5%	-1,3%	-0,3%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	9,0%	8,1%	4,4%	0,6%	0,6%
Ávöxtun:					
Hrein nafnávöxtun	16,37%	12,93%	13,17%	6,07%	7,15%
Hrein raunávöxtun	11,00%	9,12%	10,23%	2,73%	5,33%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	7,63%	5,52%	5,35%	4,68%	5,24%
Síðustu 10 ára.....	6,50%	5,59%	4,89%	3,32%	0,91%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	45,27%	41,49%	35,47%	32,43%	33,98%
Skráð skuldabréf.....	38,29%	43,11%	47,58%	53,12%	51,04%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	15,14%	14,19%	14,86%	12,30%	11,07%
Óskráð skuldabréf.....	1,30%	1,21%	2,07%	2,13%	3,89%
Aðrar fjárfestingar.....	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,02%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum	62,86%	63,73%	67,96%	71,35%	74,88%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	37,14%	36,27%	32,04%	28,65%	25,12%
Fjöldi:					
Fjöldi virkra sjóðfélaga	13.930	13.779	14.345	14.436	13.055
Fjöldi sjóðsfélaga í árslok.....	103.181	100.682	99.082	96.219	92.429
Fjöldi lífeyrisþega.....	9.099	8.648	8.165	7.708	7.238
Stöðugildi.....	13,5	13,3	12,4	12,3	11,3
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir	64,54%	64,45%	64,91%	64,37%	63,26%
Örorkulífeyrir.....	31,00%	31,00%	30,52%	31,02%	31,88%
Makalífeyrir.....	3,38%	3,46%	3,53%	3,52%	3,67%
Barnalífeyrir.....	1,07%	1,10%	1,04%	1,09%	1,19%
Lífeyrisbyrði samtryggingardeildar.....	44,9%	41,6%	36,5%	35,3%	40,5%
Fjárhæðir á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls.....	11.889.971	12.028.342	12.826.726	12.327.175	10.215.271
Lífeyrir alls.....	5.292.710	4.969.569	4.643.193	4.330.475	4.130.310
Hreinar fjárfestingatekjur alls.....	34.695.304	24.749.755	22.150.689	9.579.468	10.366.080
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður alls.....	358.656	361.243	332.181	328.377	319.865
Hækkun á hreinni eign.....	40.933.908	31.447.286	30.002.042	17.247.792	16.131.177
Aðrar kennitölur:					
Skrifstofu og stjórnunarkostn. í % af iðgjöldum	3,0%	3,0%	2,6%	2,7%	3,1%
Hreinar fjárfestingatek. í % af meðalstöðu eigna	15,3%	12,3%	12,5%	6,1%	7,1%
Skrifstofu og stjórnunarkostn. í % af meðalst. eigna	0,16%	0,18%	0,19%	0,21%	0,22%
Skilgreiningar:					
Nafnávöxtun					
Ávöxtun á meðaltali hreinnar eignar í upphafi og lok ársins.					
Raunávöxtun:					
Ávöxtun sjóðsins umfram verðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs.					
Hrein raunávöxtun:					
Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá					
Fjöldi virkra sjóðfélaga:					
Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld á árinu					
Fjöldi lífeyrisþega:					
Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fengu greiddan lífeyri á árinu.					

Skýringar

24. Kennitölur (framhald)

Séreignardeild

	2021	2020	2019	2018	2017
Ávöxtun sparnaðarleið 1¹⁾:					
Hrein nafnávöxtun	3,38%	4,59%	6,33%	0,87%	e.t
Hrein raunávöxtun	-1,40%	1,06%	3,57%	-2,31%	e.t
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	e.t	e.t	e.t	e.t	e.t
Síðustu 10 ára.....	e.t	e.t	e.t	e.t	e.t
Ávöxtun sparnaðarleið 2:					
Hrein nafnávöxtun	14,39%	13,10%	12,61%	2,86%	7,67%
Hrein raunávöxtun	9,11%	9,28%	9,68%	-0,38%	5,83%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar:					
Síðustu 5 ára.....	6,63%	4,57%	4,39%	3,41%	4,64%
Síðustu 10 ára.....	5,52%	4,80%	4,72%	4,16%	2,62%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga leið 1:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	45,14%	22,86%			
Skráð skuldabréf	54,86%	77,14%			
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga leið 2:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	55,94%	81,49%	73,80%	60,51%	53,21%
Skráð skuldabréf	44,06%	18,51%	26,20%	39,49%	46,79%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum leið 1:					
Eignir í íslenskum krónum	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum leið 2:					
Eignir í íslenskum krónum	66,40%	72,01%	72,93%	74,51%	71,22%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	33,60%	27,99%	27,07%	25,49%	28,78%
Fjöldi (báðar sparnaðarleiðir):					
Fjöldi virkra sjóðfélaga í almennri séreign	189	200	125	97	87
Fjöldi virkra sjóðfélaga í tilgreindri séreign	445	434	446	435	380
Fjöldi lífeyrisþega	7	10	6	4	3
Lífeyrisbyrði séreignardeilda	20,7%	23,3%	12,4%	15,4%	28,7%

Skilgreiningar:

Nafnávöxtun

Reiknað er daglegt gengi á eignir séreignardeilda. Ávöxtun þeirra tekur því mið af breytingu á gengi á árinu.

Raunávöxtun

Ávöxtun sjóðsins umfram vörðlagsbreytingar samkvæmt vísitölu neysluverðs

Hrein raunávöxtun

Raunávöxtun þegar kostnaður við rekstur sjóðsins hefur verið dreginn frá

Fjöldi virkra sjóðfélaga

Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjöld á árinu

Fjöldi lífeyrisþega

Meðaltal fjölda lífeyrisþega sem fengu greiddan lífeyri á árinu

¹⁾ Sparnaðarleið 1 hóf starfsemi sína á vormánuðum 2018

Deildaskiptur ársreikningur 2021

Deildaskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

	Skýr.	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Iðgjöld	3				
Iðgjöld sjóðfélaga		2.904.243	8.191	25.486	2.937.920
Iðgjöld launagreiðenda		8.233.954	29.481	109.078	8.372.513
Réttindaflutningar og endurgreiðslur		(41.225)	(6.841)	1.879	(46.186)
Framlag ríkisins til jöfnunar örorkubyrði		625.725	0	0	625.725
		<u>11.722.697</u>	<u>30.830</u>	<u>136.444</u>	<u>11.889.971</u>
Lífeyrir					
Lífeyrir	4	5.180.938	6.919	27.727	5.215.584
Umsjónarnefnd eftirlauna	4	(237)	0	0	(237)
Annar beinn kostnaður vegna örorku		12.088	0	0	12.088
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		65.275	0	0	65.275
		<u>5.258.065</u>	<u>6.919</u>	<u>27.727</u>	<u>5.292.710</u>
Fjárfestingartekjur					
Tekjur af eignarhlutum	5	26.909.634	640	113.216	27.023.489
Tekjur af skuldabréfum	5	7.611.490	1.601	25.020	7.638.111
Vaxtatekjur og gengism. af handbæru fé		38.278	(202)	(1.051)	37.024
Vaxtatekjur af iðgj. og öðrum kröfum		30.735	87	(6)	30.816
Fjárfestingargjöld		(30.356)	(119)	(3.664)	(34.138)
		<u>34.559.782</u>	<u>2.007</u>	<u>133.515</u>	<u>34.695.304</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður	7,8,9	357.811	45	800	358.656
		<u>357.811</u>	<u>45</u>	<u>800</u>	<u>358.656</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		40.666.603	25.873	241.432	40.933.908
Hrein eign frá fyrra ári		<u>205.651.511</u>	<u>49.713</u>	<u>871.748</u>	<u>206.572.972</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>246.318.114</u>	<u>75.585</u>	<u>1.113.181</u>	<u>247.506.880</u>

Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2021

	Skýr.	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Eignir					
Fjárfestingar					
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,11,12,15	144.630.272	32.200	612.907	145.275.379
Skuldabréf	13,14,15	94.789.008	39.132	482.708	95.310.848
		<u>239.419.280</u>	<u>71.332</u>	<u>1.095.615</u>	<u>240.586.227</u>
Kröfur					
	16				
Kröfur á launagreiðendur		1.373.719	1.430	6.116	1.381.265
Aðrar kröfur		233.136	2.809	8.168	244.113
		<u>1.606.855</u>	<u>4.239</u>	<u>14.284</u>	<u>1.625.378</u>
Ýmsar eignir					
Varanlegir rekstrarfjármunir	17	40.975	0	0	40.975
Handbært fé	18	5.359.373	14	3.282	5.362.669
		<u>5.400.347</u>	<u>14</u>	<u>3.282</u>	<u>5.403.643</u>
Eignir samtals		<u>246.426.482</u>	<u>75.585</u>	<u>1.113.181</u>	<u>247.615.248</u>
Skuldir					
Viðskiptaskuldir					
	19				
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnh. tekjur		26.185	0	0	26.185
Aðrar skuldir		82.183	0	0	82.183
		<u>108.368</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>108.368</u>
Skuldir		<u>108.368</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>108.368</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>246.318.114</u>	<u>75.585</u>	<u>1.113.181</u>	<u>247.506.880</u>

Deildaskipt yfirlit um sjóðstreymi 2021

	Samtryggingar- deild	Séreignar- deild I	Séreignar- deild II	Samtals
Inngreiðslur				
Iðgjöld	11.192.163	30.651	138.952	11.361.765
Framlag ríkis til jöfnunar örorkubyrði	625.725	0	0	625.725
Vaxtatekjur	39.229	(153)	197	39.273
Aðrar inngreiðslur	5.595	(1.735)	(1.710)	2.150
Inngreiðslur	11.862.712	28.762	137.439	12.028.913
Útgreiðslur				
Lífeyrir	5.254.748	6.919	27.727	5.289.393
Rekstrarkostnaður	361.883	45	800	362.728
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	6.526	0	0	6.526
Aðrar útgreiðslur	30.356	119	3.664	34.138
Útgreiðslur	5.653.513	7.083	32.190	5.692.786
Nytt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	6.209.199	21.679	105.249	6.336.126
Fjárfestingarhreyfingar				
Innb. tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	2.538.663	87	3.245	2.541.996
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(47.773.000)	(26.551)	(732.042)	(48.531.592)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	39.363.659	5.409	920.363	40.289.431
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	8.895.124	1.736	34.556	8.931.417
Keypt skuldabréf	(11.073.594)	(11.012)	(487.324)	(11.571.931)
Seld skuldabréf	3.885.672	7.131	151.272	4.044.076
Ráðstöfun alls	(4.163.475)	(23.199)	(109.929)	(4.296.603)
Lækkun á sjóði og veltiinnlánum	2.045.724	(1.520)	(4.680)	2.039.524
Gengismunur af handbæru fé	34.127	0	(1.064)	33.064
Handbært fé í upphafi árs	3.279.521	1.535	9.026	3.290.081
Handbært fé í árslok	5.359.373	14	3.282	5.362.669

**Extract from the
Annual Report 2021
in an English translation**

Report of the Board of Directors and Managing Director

Please note.

This information is translated from the financial statements which is in Icelandic. If there are discrepancies between the two versions, the Icelandic version will take priority over the translated version.

Fund's purpose

Festa Pension Fund operates according to law no. 129/1997 regarding mandatory pension coverage. The Pension Fund operates offices in three locations. The main office is in Reykjanesbær and additional offices are in Akranes and Selfoss.

Rules governing annual financial statements

The Pension Fund's annual financial statements have been prepared in accordance with rules issued by the Financial Supervisory Authority No. 335/2015, regarding the Annual Financial Statements of Pension Funds.

Number of fund members, employers and premiums received

The Fund has three divisions, a mutual pension scheme and two private pension schemes with different pay-out rules. During the year 2021, a total of 2,726 employers paid contributions to the mutual scheme on behalf of 17,962 participants. Active participants, i.e. those contributing every month of the year were 13,930. Contribution income amounted to ISK 11,097 million, representing a 4,9% increase on the previous year. Fund participants at year end were 103,181.

A total of 332 employers paid contributions to the private schemes on behalf of 206 participants in 2021. Contributions income amounted to ISK 167,3 million, representing a 8.1% increase year-on-year. Fund participants at year end are 6,131.

Number of pensioners and pension payments

Benefit payments during the year amounted to ISK 5,181 million for the mutual scheme, representing a 11.8% increase on the previous year. Beneficiaries were 11,148, of which 6,979 received retirement benefits, 2,974 received disability benefits and 1,195 received survivors benefits (including surviving spouse and children). Some participants receive more than one type of benefit payments.

Net investment income

Net investment income was ISK 34,695 million, compared with ISK 23,606 million the previous year. Operating expenses were ISK 358.7 million in 2021 compared to ISK 344.6 million the year before. Operating expenses as percentage of average asset position was 0.16%, an improvement on the year before (0.18%). Staff positions numbered 13.5. Salaries totalled ISK 176.0 million and salary-related expenses ISK 32.1 million.

Net assets for pension payments

Net assets for pension payments for the pension fund was ISK 247,507 million, compared with ISK 206,573 million at the end of 2021, representing an increase of 19.8%. The Fund's investments were 62.9% in ISK and 37.1% in foreign currency. Holdings in companies and funds represented 60.4% of investments and bonds and cash represented 39.6% of investments. Given the underlying assets of funds, equity represented 47.2% of investments and bonds and cash represented 52.8%.

Return on investment

The economic recovery from Covid-19 was more rapid than expected combined with strong inflation which led The Icelandic Central Bank to start raising interest rates from 0.75% at the beginning of the year 2021 to 2% at year end 2021. The rise in interest rates on shorter-term bond yields was somewhat higher than on long-term bonds. The yield on Treasury bonds with 2.5 years to maturity more than doubled, from 1.7% to 3.5%, the yield on 5-year bonds rose from 2.7% to 4.0%, and finally the 10-year yield rose from 3.2% to 4.1%. The domestic equity market performed well during the year, the OMX Iceland 10 index was up 34.6%. Global equity (MSCI world) finished the year up by 22.3% in dollar terms, but was up by 25.4% as measured in ISK. The Icelandic krona weakened against the dollar by 2.6%. The krona strengthened as measured against a trade weighted index by 0.8%.

Report of the Board of Directors and Managing Director

Return on investment (continued)

The real rate of return, net of costs, for the mutual scheme was 11.00% when adjusted by the consumer-price index. The five year rolling average of real rate of return is 7.63%. The real rate of return for private scheme I was -1.4% when adjusted by the consumer-price index. The real rate of return for private scheme II was 9.11% when adjusted by the consumer-price index. The five year rolling average of real rate of return for private scheme II is 6.63%. All bonds in the private scheme are priced at market value at year end. Inflation for the year was 4.84%.

Actuarial assessment

An actuarial assessment was undertaken on the Fund's assets and liabilities as of year-end 2021. Assets compared with total liabilities are negative by 2.6%. The premise of the assessment is that the Fund's return on assets over the coming decades will be 3.5% above the rise in the Consumer Price Index. Further information can be found in the Fund's statement of actuarial position.

Statement on corporate governance and risk management

The Pension Fund emphasises good corporate governance in formulating policy and in the everyday management of the Fund. By applying good corporate governance the Fund intends to promote increased transparency in its operation. In developing its statement of good corporate governance, the Fund took note of generally accepted principles and guidance regarding good corporate governance policies.

Its statement on corporate governance provides Fund members, premiums payers, public bodies, employees and other stakeholders with information on how the Pension Fund is governed. The statement is furthermore intended to support good management practices by the Fund and ensure its sound operation.

The Board of Directors has adopted a risk policy for the Fund with the aim of increasing the security of its operations. This policy is based on statutory requirements, FME guidelines and the Fund's formulated policy. The risk policy is based on defining risk management, which involves setting up a surveillance system enabling the Fund to analyse, measure, monitor and manage the risk in its operation wherever possible. The Board of Directors emphasises making the risk policy an active part of the Fund's activities. It is discussed each year by the Board and, as appropriate, reviewed in part or in full. Emphasis is placed on ensuring that the Board and management have good insight into the Fund's principal risk factors and that the Fund's employees are knowledgeable of their role in the process of risk management and supervision and take an active part in it. It is important that the Board of Directors, management and other employees assess risk and relevant risk factors in taking decisions as appropriate in each instance.

Publicity

In the wake of the Annual General Meeting each year, the fund publishes a report in the press on its activities during the previous year. Every six months, in March and September each year, the Fund sends its members a statement of their premium payments, together with a calculation of their accrued pension rights. The summary in March is also accompanied by a letter to Fund members, containing information on activities over the previous year. The summary in September will include information on changes to the Articles of Association at the Annual General Meeting if any. At the Annual General Meeting last year, the board of director's report, annual accounts, investment policy and actuarial valuation was presented. Information about the Fund and details of its activities, investments, asset allocation and liabilities, premiums, pension rights and loan rules can be found on its website.

Impact of uncertainty on external occupational setting

The Fund's operation in 2021 was characterized by continued response to the Covid-19 pandemic which began early 2020. The fund continued to fine-tune its provision of services online. Its external occupational setting was impacted by large fluctuations in asset prices and currency prices which could be traced to Covid-19. Increased emphasis on investments in foreign currency, as well as an increasing portion of the bond portfolio being marked to market, will inevitably mean more fluctuations in the rate of return for the fund. It is worth remembering that the fund is a long term investor and should be able to withstand short term fluctuations.

Report of the Board of Directors and Managing Director

The Fund's future development and prospects

In the coming years the fund will continue its mission to manage assets within the framework of the law and its investment strategy in order to cover pension obligations. A big challenge in this regard is increased life expectancy, and the impact this has on the fund's obligations. The board has put forward proposals to mitigate the impact and these proposals will be put to the Annual General Meeting for consideration.

Festa Pension Fund has put forth information on non-financial issues in accordance with article 66. d. of the laws governing financial statements. Please refer to the Icelandic version of the Report of the Board of Directors.

Events after the conclusion of the financial statement

Since the end of the financial year and until the date of endorsement of the statements there have been negative developments in both domestic and international equity markets, particularly due to the Russian invasion of Ukraine. It is uncertain whether this trend will be sustained and hence, whether they will have a significant impact on the Fund's actuarial position.

In the estimation of the Fund's Board of Directors all the information necessary to obtain a clear picture of its position at year-end, performance during the year and financial development is provided in the annual financial statements. The Board of Directors of Festa Pension Fund and its Managing Director hereby confirm the Financial Statements by means of their signatures.

Reykjavik, March 30th 2022

Board of Directors

Sigurður Ólafsson
Chairman

Anna Á. Halldórsdóttir
Vice-Chairman

Örvar Ólafsson
Board member

Silja Eyrún Steingrimsdóttir
Board member

Kristín Magnúsdóttir
Board member

Þór Hreinsson
Board member

Managing Director

Gylfi Jónasson

Independent Auditor's Report

Note: This is a translation of the auditor's report accompanying the financial statements which are presented in Icelandic.

To the Board of Directors and members of Festa pension fund

Opinion

We have audited the accompanying financial statements of Festa pension fund for the year 2021, excluding the report of the board of directors and managing director.

In our opinion, the financial statements give a true and fair view of the financial position of Festa pension fund as at December 31, 2021, and of its financial performance, cash flows and actuarial position for the year then ended in accordance with Icelandic law on annual accounts and regulation on the financial statements of pension funds.

Our opinion is consistent with our additional report to the Audit Committee.

The financial statements comprise

- Report of the board of directors and managing director.
- Statement of changes in net assets for pension payments 2021.
- Balance sheet as of December 31, 2021.
- Statement of cash flows 2021.
- Statement of actuarial position as of December 31, 2021.
- Notes to the financial statements, which include significant accounting policies and other explanatory information.
- Divisional statements that include a divisional statement of changes in net assets for pension payments 2021, a divisional balance sheet as of December 31, 2021 and a divisional statement of cash flows 2021.

The report of the board of directors and managing director is excluded from the audit, refer to section reporting on other information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Our responsibilities under those standards are further described in the auditor's responsibilities for the audit of the financial statements section of our report.

Independence

We are independent of Festa pension fund in accordance with Icelandic laws on auditors and auditing and the code of ethics that apply to auditors in Iceland and relate to our audit of the company's financial statements. We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements.

To the best of our knowledge and belief, we declare that non-audit services that we have provided to the pension fund are in accordance with the applicable law and regulations in Iceland and that we have not provided non-audit services that are prohibited under Article 5.1. of Regulation (EU) No 537/2014.

We have only provided audit services to the pension fund, during the year 2021.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independent Auditor's Report

Key Audit Matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgement, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

Key audit matters

Valuation of unlisted holdings in companies and funds and bonds
 Refer to note 2.1 about basis of preparation, note 11 about holdings in companies, note 12 about funds, note 13 about bonds and note 22 about financial instruments.

Holdings in companies and funds amounted to ISK 145.275 million (2020: ISK 112.552 million) or the equivalent of 59% of total assets at year end 2021 and thereof are ISK 38.385 million unlisted (2020: ISK 30.872 million). Bonds amounted to ISK 95.311 million (2020: 89.212) or the equivalent of 38% of total assets at year end 2021, thereof are ISK 31.901 million at fair value and ISK 0 million unlisted at year end 2021 (2020: ISK 0 million).

These unlisted assets are categorized as level 2 and 3 of the fair value hierarchy.

Among holdings in companies and funds and bonds are unlisted assets. The value of these assets is based on management judgement, and is affected by the assumptions and models used to calculate their value, which can have a significant impact on the valuation.

Given the high level of judgement involved in determining valuation, and the significance of holdings in companies and funds and bonds, we consider the valuation of unlisted holdings in companies and funds and bonds to be a key audit matter.

Key audit matters

Valuation of pension liability

The fund's pension liability amounted to ISK 446.397 million as of December 31, 2021 (2020: ISK 370.689 million). Ratio of net assets to liabilities as of December 31, 2021 was -2,6% meaning that liabilities were greater than assets at year end (2020: 1,5%).

The pension liability is calculated by an actuary not employed at the pension fund.

Due to the complexity of the calculations the size of the account and its importance to the fund, we believe that valuation of pension liability is a key audit matter.

Audit procedures

Audit of valuation of unlisted securities included, among other things, the following factors:

- Investment process was understood and evaluated. We understood and evaluated the methodology and assumptions for valuations
- The data on which the calculation and assumptions were based on in different valuation methods were reviewed and assessed.
- We performed sampling procedures of unlisted holdings in companies and funds and bonds and utilised a PwC valuation expert to perform an independent calculation on fair value.
- We verified those cases where valuation was based on recent transaction.
- Classification of unlisted holdings in companies and funds and bonds in fair value levels was reviewed.

Related notes were reviewed.

Audit procedures

Audit of valuation of pension liability included, among others, the following factors:

- We evaluated the actuary's objectivity and competency.
- The process of the calculations was inspected
- Analytical procedures were performed on specific mortality and disability rates that are used in calculations of standardized mortality and disability rates issued by the Icelandic actuaries' association.
- We performed procedures on a sample to confirm inputs and calculations.
- Analytical procedures were performed on the development of the liability, assumptions and results.

Related notes were reviewed and actuarial position.

Independent Auditor's Report

Reporting on other information, including the report of the board of directors and managing director

The board of directors and managing director are responsible for other information. The other information comprises of board of directors and managing director report, an extract from the financial statements in an english translation and the annual report which we obtained prior to the date of this auditor's report.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information, including board of directors and managing director report.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information identified above and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated. In addition, in light of the knowledge and understanding of the entity and its environment obtained in the course of the audit, we are required to report if we have identified material misstatements in other information that we obtained prior to the date of this auditor's report. We have nothing to report in this respect.

With respect to the board of directors and managing director report we have, in accordance with article 104, of the Icelandic law on annual accounts reviewed that to the best of our knowledge, the report of the board of directors and managing director accompanying the financial statements includes applicable information in accordance with Icelandic law on annual accounts if not presented elsewhere in the financial statements.

Responsibilities of board of directors and the managing director

The board of directors and managing director are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with Icelandic law on annual accounts, and for such internal control as determined necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Fund's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Fund's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with International Standards on Auditing will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.

Independent Auditor's Report

Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the company's internal control.

Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.

Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the pension fund's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the pension fund to cease to continue as a going concern.

Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Report on other legal and regulatory requirements

Appointment

We were first appointed as auditors at the fund's annual general meeting on May, 7th 2018. Our appointment has been renewed annually at the fund's annual general meeting representing a total period of uninterrupted engagement appointment of four years.

Reykjavík, March 30th 2022

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
State Authorized Public Accountant

Statement of Changes in Net Assets for Pension Payments 2021

	2021	2020
Premiums		
Members	2.937.920	2.793.424
Employers	8.372.513	7.963.957
Transfer of rights and repayments	(46.186)	(28.167)
Special supplementary contributions	625.725	743.433
	<u>11.889.971</u>	<u>11.472.646</u>
Pensions		
Total amount of pensions	5.215.584	4.669.308
Received from the Retirement Committee	(237)	(421)
Direct expenses from disability pensions	12.088	10.385
Contribution to Rehabilitation Fund	65.275	60.708
	<u>5.292.710</u>	<u>4.739.980</u>
Net investment income		
Net income from holdings in companies and funds	27.023.489	16.872.962
Net income from bonds	7.638.111	6.342.293
Interest income from bank deposits	37.024	364.215
Interest income from premiums and other claims	30.816	47.006
Investment expenses	(34.138)	(20.130)
	<u>34.695.304</u>	<u>23.606.346</u>
Operating expenses		
Office and management expenses	358.656	344.554
	<u>358.656</u>	<u>344.554</u>
Increase in net assets	40.933.908	29.994.458
Net assets from previous year-end	206.572.972	176.578.514
Net assets for pension payments at year-end	<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>

All amounts are in thousands of Icelandic krona

Balance sheet as of December 31, 2021

	31.12.2021	31.12.2020
Assets		
Investments		
Holdings in companies and funds	145.275.379	112.551.724
Bonds	95.310.848	89.211.897
	<u>240.586.227</u>	<u>201.763.621</u>
Claims		
Claims on employers	1.381.265	1.469.811
Other claims	244.113	110.531
	<u>1.625.378</u>	<u>1.580.343</u>
Other assets		
Operational assets	40.975	40.185
Cash equivalents	5.362.669	3.290.081
Total assets	<u>247.615.248</u>	<u>206.674.230</u>
Liabilities		
Trade creditors		
Cost incurred and income collected in advance	26.185	33.818
Other liabilities	82.183	67.441
	<u>108.368</u>	<u>101.258</u>
Net assets for pension payment at year-end	<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>
Divison of net assets for pension payments		
Mutual pension fund	246.318.114	205.651.511
Private pension fund	1.188.766	921.461
	<u>247.506.880</u>	<u>206.572.972</u>

Statement of Cash Flows 2021

	2021	2020
Inflow		
Premiums	11.361.765	10.759.958
Special supplementary contributions	625.725	743.433
Received interest income on cash equivalents and claims	39.273	56.290
Other inflow	2.150	12.961
	<u>12.028.913</u>	<u>11.572.641</u>
Outflow		
Pensions	5.289.393	4.741.225
Operating expenses	362.728	326.802
Investment in operating assets	6.526	1.714
Other outflow	34.138	31.895
	<u>5.692.786</u>	<u>5.101.635</u>
New disposable resources for investments	<u>6.336.126</u>	<u>6.471.006</u>
Investment transactions		
Received income from holdings in companies and funds	2.541.996	994.122
Investments in holdings in companies and funds	(48.531.592)	(44.166.580)
Sold holdings in companies and funds	40.289.431	33.332.236
Installments on bond principals and interest	8.931.417	7.393.634
Purchased bonds	(11.571.931)	(9.305.611)
Sold bonds	4.044.076	3.241.931
Paid cost on other investments	0	(2.649)
Sold other investments	0	26.000
Total appropriation	<u>(4.296.603)</u>	<u>(8.486.917)</u>
(Decrease), increase in cash equivalents	2.039.524	(2.015.911)
Exchange rate difference on cash equivalents	33.064	346.921
Cash equivalents at beginning of year	<u>3.290.081</u>	<u>4.959.071</u>
Cash equivalents at year-end	<u><u>5.362.669</u></u>	<u><u>3.290.081</u></u>

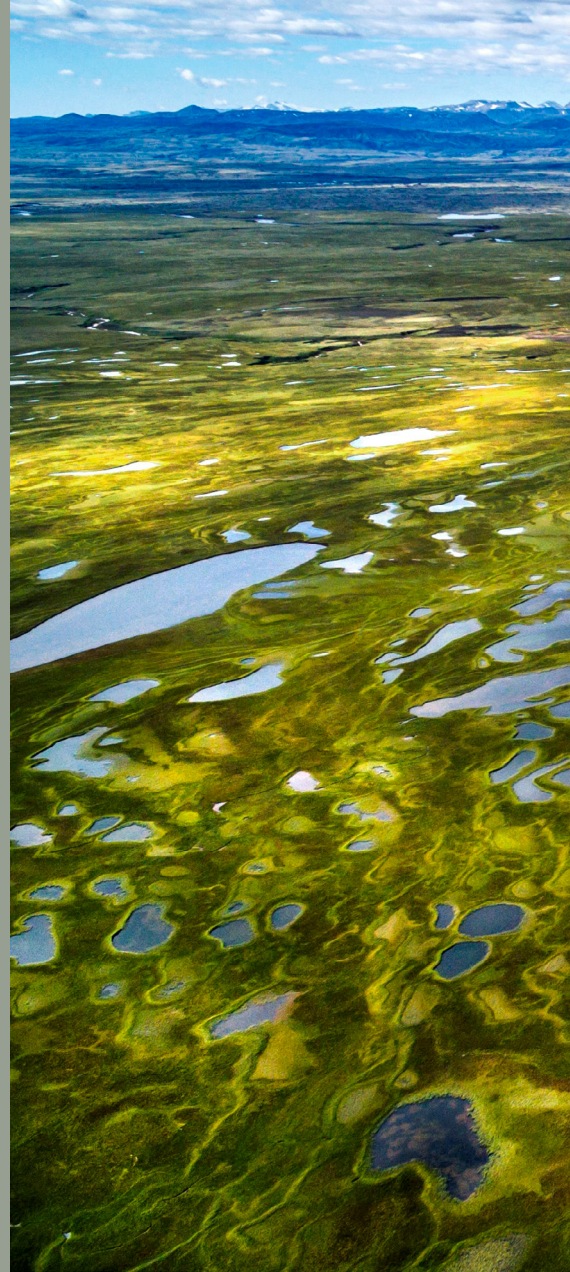
All amounts are in thousands of Icelandic krona

Statement of Actuarial Position As of December 31, 2021

	31.12.2021		
	Accrued Liabilities	Future liabilities	Total liabilities
Net Assets			
Net assets for pension payments	246.318.114	0	246.318.114
Diff. in book value and net present value of bonds	(3.624.996)	0	(3.624.996)
Net present value of future premiums	0	192.005.504	192.005.504
Total net assets	242.693.118	192.005.504	434.698.622
Liabilities			
Retirement benefits	176.229.426	170.174.512	346.403.938
Disability benefits	36.109.155	40.450.251	76.559.406
Spouse's benefits	7.084.567	5.708.492	12.793.059
Children's allowance	209.402	2.052.202	2.261.604
Net present value of future operating expenses	2.921.142	5.458.255	8.379.397
Total liabilities	222.553.693	223.843.711	446.397.404
Net assets in excess of liabilities	20.139.425	(31.838.207)	(11.698.782)
Ratio of net assets to liabilities at year-end	9,0%	-14,2%	-2,6%
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of year	8,1%	-5,1%	1,5%

	31.12.2020		
	Accrued Liabilities	Future liabilities	Total liabilities
Net Assets			
Net assets for pension payments	205.651.511	0	205.651.511
Diff. in book value and net present value of bonds	(1.249.326)	0	(1.249.326)
Diff. in book value and valuation of listed companies	(3.753.629)	0	(3.753.629)
Net present value of future investment expenses	(391.188)	0	(391.188)
Net present value of future premiums	0	175.905.688	175.905.688
Total net assets	200.257.368	175.905.688	376.163.056
Liabilities			
Retirement benefits	142.610.078	134.741.133	277.351.212
Disability benefits	32.392.898	37.118.236	69.511.134
Spouse's benefits	7.470.259	6.368.338	13.838.597
Children's allowance	207.907	2.039.706	2.247.613
Net present value of future operating expenses	2.624.209	5.116.416	7.740.626
Total liabilities	185.305.351	185.383.829	370.689.181
Net assets in excess of liabilities	14.952.017	(9.478.141)	5.473.876
Ratio of net assets to liabilities at year-end	8,1%	-5,1%	1,5%
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of year	4,4%	-4,8%	-0,5%

 FESTA LÍFEYRISSJÓÐUR

Krossmói 4a
260 Reykjanesbæ
Sími: 420 2100
Fax: 420 2101

Austurvegi 56
800 Selfossi
Sími: 420 2100
Fax: 482 2945

Kirkjubraut 40
300 Akranesi
Sími: 420 2100
Fax: 431 2841

festa@festa.is
www.festa.is
Kt.: 571171-0239